

วารสารฟ้าเหนือ

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Fa Nuea Journal

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2563

Vol.11 No.1 January - June 2020

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

ภาพประกอบ : กุญพุกอรักษ์ ด่านตา ศิษย์เก่าดีเด่น ปี 53 ศิลปกรรม สาขา ทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์ ม.ราชภัฏเชียงใหม่

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2563

Fa Nuea
Journal

FACULTY OF HUMANITIES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

ภาพประกอบ : คุณพุทธรักษ์ ดาษดา ศิษย์เก่าดีเด่น ปี 53 ศิลปกรรม สาขา ทัศนศิลป์
คณะมนุษยศาสตร์ ม.ราชภัฏเชียงราย

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2563

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University

- เจ้าของ** คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
80 หมู่ 9 ต.บ้านตู่ อ.เมือง จ.เชียงราย 57100
โทรศัพท์ 0-5377-6013 โทรสาร 0-5377-6025
E-mail : fanuea.crru@gmail.com
- วัตถุประสงค์** เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยในสาขาวิชา
มนุษยศาสตร์ ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา
ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณคดีและ
วรรณกรรม ศิลปะ ดนตรี และการแสดง และสาขาวิชาสังคมศาสตร์
ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาการพัฒนาสังคม
และชาติพันธุ์ศึกษา
- กำหนดเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ** ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม
- 1. ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัททยา สิทธิวิเศษ
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
- 2. บรรณาธิการ** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุตยานุกุล
รองคณบดีฝ่ายวิจัยคณะมนุษยศาสตร์
- 3. รองบรรณาธิการ** อาจารย์สมประสงค์ แสงอินทร์
อาจารย์โปรแกรมภาษาและวัฒนธรรมไทย

4. ผู้ช่วยบรรณาธิการ อาจารย์มณี จำปาแพง

รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะมนุษยศาสตร์

5. ประธานงานและเลขานุการ

อาจารย์ ดร.อาภิสรา พลนรัตน์

ผู้ช่วยคณบดีคณะมนุษยศาสตร์

6. ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.พนอเนือง สุทัศน์ ณ อยุธยา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี สรณสถาพร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา อินทร์พรพรย์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ทินรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ ดร.สรบุศย์ รุ่งโรจน์สุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐริรา ทับทิม	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตริวิเศษ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ ภักดี	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์ศรีวิไล พลมณี	ผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์อรพัช บวรรักษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลสิรินทร์ อภรัตน์วรเดช	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญรอด โชติวิจิรา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยานุวัฒน์ สมายกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสิฐ จันมา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัตร พัฒนะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนพันธุ์ คุรุทะเลเสน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ วงษ์ทิพย์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิศากร ประคองชาติ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิกา พรหมมาศ	ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหทัย สิทธิวิเศษ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง อินทร์ไชย	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ ขวัญยืน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา ปิงเมือง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุพาวดี นิสวอนุตรพันธ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอสม พัฒนโชติ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องรัก จิตรบรรเทา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อิ่มสำราญ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิณี ธรรมชัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิเทพ ปิคุภูมิภาค	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนัง ปานช่วย	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภชัย ต๊ะวิชัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจรงค์ ใจใส แดร์ อาร์สลานออง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภรณ์ ศรีนาราช	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รองอาจ อินทนิเวศ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภรัตน์ อินทนิเวศ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทรีพันธุ์ พันธุ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.กรวรรณ ภูิกาวงค์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.วิสันต์ สุขวิสิทธิ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.พัศค์ วัฒนศรสกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.วุฒินันท์ สีเตชะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.อาทินันท์ กาญจนตุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.นภัทร อังกูรสินธนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.อลิสรา คู่มเคียม	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.ณัฐพล สันธิ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.ชิมมี อุปรา	ผู้ทรงคุณวุฒิ

อาจารย์ ดร.สุภารัตน์ พญาพรหม	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.สมลักษณ์ เลี้ยงประยูร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.วรรณวิรัตน์ ตุงคเวทย์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.สมยศ จันทร์บุญ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.สิริกัญญา ดาวิไล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.บุตรี เวทพิเชฐโกศล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.อนันดา สุขวัฒน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.สุกัญญา ขลิบเงิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ จิตรปราณี	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ดร.อาภิสรา พลนรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ

8. ฝ่ายศิลปกรรม เทคโนโลยีและสารสนเทศ

นายเอกสิทธิ์ สະอั้งแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
นายเฉลิมพล ใจชุ่มเต็ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
นายณฤเทพ ผาคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ออกแบบและพิมพ์ที่ ร้านสินอักษรกราฟิมพ์ 888

56/5 หมู่ 11 ต.รอบเวียง อ.เมือง จ.เชียงราย 57000 โทรศัพท์ 087-7256680

-
- บทความทุกเรื่องในวารสารได้รับการประเมินและตรวจคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
  - ทักษะและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทักษะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ
  - สามารถดาวน์โหลดเงื่อนไขการส่งและรูปแบบบทความ ได้ที่ <http://research.cru.ac.th/fanuea/>

สารบัญ

ดนตรีในวัฒนธรรมไทยของ จังหวัดเชียงราย	5
<i>Music of Tai-Yong Cultural in Chiang Rai</i>	
กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand	31
<i>Persuasion Tactics on The Face Thailand</i>	
การศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่น ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	60
<i>A Study of the Problem Conditions in Japanese Professional Experience Training in Japan of Students Majoring Japanese Language, Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University</i>	
สำรวจสถานภาพรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีไทยจากงานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2547 - 2561	89
<i>Explore Status Teaching Model for Reading Skills in Thai Literature From Research during 2004 – 2018</i>	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีน และชุมชนบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	118
<i>Factors affecting Chinese students' understanding of intercultural communication and communities in the educational area of Chiang Rai Rajabhat University</i>	

**“พุทธศักราชอัสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ”:
ความเหมือนในความต่างกับนวนิยายระดับโลก “หนึ่งร้อยปีแห่งความ
โดดเดี่ยว”**

149

*“The Dusk of Buddhist Era and Recalling the Memory of the
Black Rose Cat”: Similarities in differences with world-class
novels “ One Hundred Years of Solitude ”*

บทบรรณาธิการ

ในท่ามกลางวิกฤตการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มนุษยชาติทุกภาคส่วนบนโลกใบนี้ต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เพื่อให้ตนเองและคนในครอบครัวรอดพ้นจากการติดเชื้อไวรัสขณะนี้ ควบคู่ไปกับการคิดค้นกลวิธีการประกอบกิจกรรมการทำงานให้มีความเหมาะสม ปลอดภัยและทรงประสิทธิภาพสูงสุดต่อการประกอบอาชีพในสภาวะการณ์ปัจจุบัน

แม้ว่าวิกฤตโรคร้ายอันแสนจะน่าหว่นเกรงนี้ยังไม่มีทีท่าว่าจะคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นในเร็ววัน แต่ด้วยความเจริญทางด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก็ทำให้หมู่มวลมนุษยชาติมีกำลังใจรอคอยแสงสว่างที่จะมีขึ้น ณ ปลายอุโมงค์แห่งความหวัง และ “ฟ้าเหนือ” ก็ยังคงยืนหยัดอยู่เคียงข้างทุกท่านให้มีความกำลังใจต่อสู้กับวิกฤตในครั้งนี้อย่างยิ่งถึงที่สุด

กล่าวสำหรับเนื้อหาสาระใน “ฟ้าเหนือ” ฉบับนี้ เราได้ได้รับเกียรติจากนักวิชาการ นักคิด นักเขียนผู้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการด้าน ภาษาและภาษาศาสตร์ มานุษยวิทยา สังคมวิทยา ภูมิปัญญา และวรรณกรรม ได้กรุณาส่งผลงานมาร่วมตีพิมพ์จำนวน 6 ผลงาน ได้แก่ บทความวิจัยเรื่อง “ดนตรีในวัฒนธรรมไทยอง จังหวัด เชียงราย” ที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาดนตรีในวัฒนธรรมของชาวไทยองในจังหวัดเชียงราย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีการลงพื้นที่ภาคสนาม ศึกษา สัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง และใช้การวิเคราะห์บริบทของดนตรีตามหลักการแบบดนตรีชาติพันธุ์วิทยา

ส่วนบทความวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนและชุมชนบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย” นั้นได้แสดงให้เห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนและชุมชนบริเวณของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการสื่อสารและการทำความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายต่อไปในอนาคต

อีกเรื่องหนึ่งที่ใช้พื้นที่ในการศึกษาเช่นเดียวกันคือ “การศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่นของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาด้านภาษาในการสื่อสารและทักษะด้านการปฏิบัติงานของนักศึกษาไทยที่ไปฝึกประสบการณ์ ณ ประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นต่อไป

นอกจากนั้นยังมีบทความที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งคือ “กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand” ที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการพูดโน้มน้าวใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand นับเป็นการเปิดมิติการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการใช้ภาษา โดยเฉพาะด้านการพูดให้ผู้สนใจได้ติดตามศึกษาหาความรู้ได้อีกด้วย

ส่วนบทความวิจัยเรื่องสุดท้ายในฉบับนี้คือ “สำรวจสถานภาพรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีไทยจากงานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2547 – 2561” นับเป็นการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงสภาพและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีในยุคปัจจุบันที่ผู้วิจัยศึกษาจากวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา ทำให้ทราบได้ว่ารูปแบบการสอนการอ่านวรรณคดีนั้นมีรูปแบบและพัฒนาการไปอย่างไรบ้าง

ปิดท้ายขบวนด้วยบทความปริทัศน์หนังสือ “พุทธศักราชอสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ: ความเหมือนในความต่างกับนวนิยายระดับโลก

“หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเด่น” ที่นำเสนอมุมมองในการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมได้อย่างแหลมคม ควรค่าแก่การอ่านเพื่อวิจิตรวิจักษ์และวิจารณ์เป็นอย่างดี

ด้วยจิตคารวะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทนานุกูล
บรรณานธิการวารสารฟ้าเหนือ

ดนตรีในวัฒนธรรมไทยอง จังหวัดเชียงราย¹

Music of Tai-Yong Cultural in Chiang Rai

องอาจ อินทนิเวศ
Ong-art Inthaniwet

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

inthaniwet@gmail.com

บทคัดย่อ

ไทยอง เป็นชื่อเรียกกลุ่มคนที่มีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ที่เมืองยอง ตั้งอยู่ทาง ตะวันออกของรัฐฉาน เช่นเดียวกับคนไทลื้อ อพยพเข้ามาในพื้นที่ภาคเหนือ ของประเทศไทยราวสมัยพระเจ้ากาวิละ (พ.ศ. 2285-2358) ในจังหวัดเชียงราย พบชาวไทยองตั้งถิ่นฐานบริเวณตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน การศึกษาครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดนตรีในวัฒนธรรมของชาวไทยองในจังหวัดเชียงราย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีการลงภาคสนาม ศึกษา สัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ และใช้การวิเคราะห์บริบทของดนตรีตามหลักการแบบดนตรี ชาติพันธุ์วิทยา ผลการศึกษาพบว่า คนไทยองมีการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรม

---

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากงานวิจัยเรื่อง “องค์ความรู้ จิตสำนึกรักษ์ และการบวนการสืบทอดภูมิปัญญา ด้านดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย” ได้รับทุนสนับสนุน จาก กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ประจำปี ๒๕๖๕

ประเพณีทางวัฒนธรรมมาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ดนตรีเข้ามาเป็นสื่อกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์ของคนในแต่ละชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมทางวัฒนธรรม ดนตรีที่พบในวัฒนธรรมไทยของมีลักษณะวัฒนธรรมร่วม ได้แก่ วงกลองหลวง และวงกลองสี่หม้อง เป็นวงดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการเดินขบวนแห่ในงานประเพณีทางพระพุทธศาสนา และใช้บรรเลงประกอบกิจกรรมประเพณีการแข่งขันทางภูมิปัญญาประจำปี การประกวดตีกลองหลวง มีเกณฑ์การประกวดเพื่อวัดค่าความดังของเสียงกลอง ซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาของเครื่องดนตรีที่ต้องอาศัยภูมิความรู้ทุกขั้นตอนการผลิตตั้งแต่การคว้านรูภายในกลองหลวงที่มีรูปแบบเฉพาะของช่าง การหุ้มหนังหน้ากลองที่ทำจากหนังวัว การ “ติดจำ” ด้วยข้าวเหนียว หรือกล้วยกวน ตามแต่สูตรของแต่ละบ้าน หรือพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ทั้งวงกลองหลวง และวงกลองสี่หม้อง ต่างมีบทบาทสำคัญในวัฒนธรรมประเพณีประจำปี หรือพิธีที่เกี่ยวข้องทางพระพุทธศาสนาที่สืบทอดกันมาแต่อดีต ช่วยความสามัคคีกลมเกลียวกันของแต่ละชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ไทยอง วัฒนธรรม พื้นบ้านล้านนา ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา เชียงราย

Abstract

Tai-Yong is the name of the people who settled in Yong city on the east of Shan State. They migrated to the northern region of Thailand around the reign of King Kawila. (B.E. 2285-2358). Lamphun province is the main city from dispersing to other areas. In Chiang Rai, Tai Yong people found at Chancha Sub-district, Mae Chan District. This study aimed to study music of Tai-Yong cultural in Chiang Rai. With qualitative research by using the process of studying in Ethnomusicology. There was fieldwork, studies, interviews with local stakeholders. And to analyze the context of music according to the Ethnomusicology.

This study found that; Tai-Yong has organized cultural activities. Tai-Yong has used music for connecting the relationships in each community to carry. For example; Klong Luang band, (ancient big drum) and Klong shing maung band (ancient long drum). There are the bands used to performing parades in Buddhist traditions. And use the instrumental in the annual traditional wisdom competition event. The Klong Luang Competition is a contest criterion to measure the loudness of the drums. There are regarded as the wisdom of musical instruments. people must to knowledge in every process. From hole drilling within the drum, which has a specific style of the mechanic. Closing the top of the skin made of cowhide, “sticking the serum” with sticky rice or bananas, according to the recipes of each community. This is an important trick that each house will

have its own recipe. Both Klong Luang band and Klong shing maung band have important roles in the culture of the Tai-Yong. Because Its inviting people to meet in the annual tradition or ceremonies. There is a tradition that has been passed down since ancient times. It is a tradition that Thai people in each village will meet organize activities. to create greater unity and harmony in each community.

Keywords : Tai-Yong, Culture, Lanna Folk, Ethnomusicology, Chiang Rai

บทนำ

“ไทยอง” บางออกเสียง “ไต่ยอง” เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ตระกูลไท (Tai) ที่ใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างกันที่เป็นกลุ่มภาษาหลักของคนส่วนใหญ่ของประเทศไทย ร่วมกับกลุ่มภาษาตระกูลไตชนิดอื่น ๆ เช่น ไทใหญ่ ไทลื้อ ไทดำ ไทเขิน ไทยวน (ไทยเหนือ) ไทหย่า ไทกลาง ไทใต้ ไทลาวอีสาน เป็นต้น ดังนั้นจึงพบเห็นได้ว่าการจัดประเพณีทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ตระกูลไท นั้น จึงมีพี่น้องชาวไทยจากหลาย ๆ กลุ่มเข้าร่วมประเพณีกันอย่างกลมกลืน โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ไทยอง กับกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อที่มีความละม้ายคล้ายคลึงกัน ด้วยความมีรากฐานทางวัฒนธรรมที่มาจากพื้นที่เดียวกันมาแต่อดีต คนยองมีถิ่นฐานอยู่ที่เมืองยอง ซึ่งมีสถานะเป็นเมืองหนึ่งอยู่ทางตะวันออกของรัฐฉาน เช่นเดียวกันกับคนลื้อ ส่วนในประเทศไทย พบว่า คนไทยองได้อพยพเข้ามาในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยราวสมัยพระเจ้ากาวิละ (พ.ศ. 2285-2358) โดยกลุ่มไทยองได้ตั้งรกรากที่เมืองลำพูนเป็นหลัก จากนั้นจึงแยกย้ายกันไปตั้งหมู่บ้านยังพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

ในจังหวัดเชียงราย คนไทยองกลุ่มดั้งเดิมที่อพยพเข้ามาตั้งรกรากส่วนใหญ่วัฒนธรรมทางวัฒนธรรมอยู่แถบอำเภอแม่จัน บริเวณบ้านป่าบงหลวง หมู่ 3 บ้านแม่คำฝ้างหมื่น หมู่ 9 บ้านสันหลวง หมู่ 10 บ้านสันทางหลวง หมู่ 12 ของตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน ซึ่งเป็นเส้นทางก่อนเข้าสู่อำเภอเชียงแสน คนไทยองมีการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางวัฒนธรรมมาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนจนเกิดเป็นพลังทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างเข้มแข็ง โดยปัจจุบันชุมชนไทยอง บ้านสันทางหลวง และหมู่บ้านใกล้เคียง ถือเป็นจุดท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรมไทยองในจังหวัดเชียงราย เช่น วัฒนธรรมภูมิปัญญา อาหาร การดำเนินวิถีชีวิต ประเพณี ความเชื่อ การแต่งกาย ศิลปหัตถกรรม และโดยเฉพาะดนตรีที่ถูกนำมาใช้ในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของคนยอง ที่มีความโดดเด่นแสดงถึงการ

ระเบียบวิธีวิจัย

ด้วยเนื้อหาของบทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย ดังนั้นการนำระเบียบวิธีวิจัยมาใช้ จึงมีความสัมพันธ์กับการศึกษาในส่วนของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ โดยในส่วนของการศึกษาดนตรีในวัฒนธรรมไทยองนั้น ได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้

การกำหนดพื้นที่ศึกษา ด้วยการศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาถึงดนตรีในวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่ามีชุมชนของคนไทยองที่ถือเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมมีการนำองค์ความรู้ของไทยองมาใช้กันอย่างชัดเจนอยู่ในตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จึงใช้วิธีการกำหนดพื้นที่ศึกษาแบบเจาะจง โดยกำหนดพื้นที่ศึกษาชุมชนต่าง ๆ ในตำบลจันจว้า ได้แก่ ชุมชนบ้านป่าบงหลวง หมู่ 3 ชุมชนบ้านแม่คำฝ้างหมื่น หมู่ 9 ชุมชนบ้านสันหลวง หมู่ 10 ชุมชนบ้านสันทางหลวง หมู่ 12 ของตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น สองส่วนได้แก่ ข้อมูลเอกสาร และข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนามจริง โดยในส่วนการลงพื้นที่ภาคสนามนี้ มีการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แนวสัมภาษณ์สำหรับใช้ในกระบวนการเก็บข้อมูลภาคสนาม ด้วยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ลงเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้ทั้งจากข้อมูลเอกสาร และข้อมูลภาคสนามที่ได้ มาวิเคราะห์ร่วมกัน จากนั้นมีการตรวจสอบข้อมูลจากชุมชนอีกครั้งเพื่อยืนยันข้อมูลก่อนนำเสนอ

ผลการศึกษา

ดนตรีในวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยอง จังหวัดเชียงราย

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูล วัฒนธรรมดนตรีของไทยอง พบว่า ดนตรีของชาวไทยองมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมร่วมซึ่งพบเห็นได้ในกลุ่มชาติพันธุ์ตระกูลไต ทางภาคเหนือ ทั้งนี้ในส่วนของดนตรีในวัฒนธรรมชาวไทยองมีการนำดนตรีมาใช้ควบคู่ไปกับงานวัฒนธรรม ประเพณีประจำป้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดรวมกลุ่มเครื่องดนตรีบรรเลงร่วมกันเป็นวงดนตรี ใช้แสดงในงานประเพณี วัฒนธรรมของชาวไทยอง สามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท ได้แก่ วงกลองหลวง และวงกลองสี่หม้อง

วงกลองหลวงไทยอง

วงกลองหลวงไทยอง เป็นวงดนตรีที่มีการนำเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องหนัง (Membranophone) ประเภทกลองหน้าเดียว และกลองสองหน้า รวมทั้งเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องเคาะ (Idiophone) ประเภทโลหะ เข้ามาบรรเลงร่วมกัน ในลักษณะการบรรเลงจังหวะทำนองต่าง ๆ ได้แก่ จังหวะสำหรับการฟ้อน (Rhythm of a Folk Dance) จังหวะแห่คร้วตาน (Rhythm for Traditional Parade) และจังหวะแห่ทั่วไป (Rhythm for Generals) มีเครื่องดนตรีที่ร่วมบรรเลงในวง ได้แก่ กลองหลวง 1 ใบ กลองตะหลดปด 1 ใบ ฉาบ 1 คู่ ซ้อง 3 ใบ (ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก) โดยมีกลองหลวง เป็นเครื่องดนตรีที่เป็นสัญลักษณ์ของวง ทั้งนี้ด้วยกลองหลวงเป็นเครื่องดนตรีขนาดใหญ่ จึงนิยมวางอยู่บนรถลาก หรือเกวียน

โดยปกติแล้ว บทบาทของกลองหลวงในวัฒนธรรมไทยอง นิยมที่จะนำมาใช้ตีเพื่อการประกวดคุณภาพของเสียงที่เกิดจากการตี โดยวัดกันที่ความดัง กังวานของกลองแต่ละใบ งานประเพณีนี้จะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเวลา

ก่อนวันสงกรานต์หรือต้นเดือนเมษายน ในการประกวดนั้นแต่ละชุมชนจะนำ กลองหลวงของตนเข้าร่วมการตีเพื่อประกวดเสียงของกลองหลวงกันอย่างสนุกสนาน ทั้งนี้การตีกลองหลวง ให้ได้คุณภาพเสียงที่ตั้งกวางวนเป็นที่ยอมรับในการประกวดนั้น ถือเป็นเทคนิคลับเฉพาะของแต่ละชุมชนเข้าประกวดจะคิดค้นสร้างสรรค์มาใช้ อย่างไรก็ดีตามเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปในกลุ่มนักดนตรีไทยของว่า “การตีจำกลอง” เป็นกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพของหน้ากลองให้มีมวลของเนื้อหนังมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อเสียงที่หนา และกวางวนมากยิ่งขึ้น ส่วนผสมของจำกลอง เช่น ข้าวเหนียว หรือข้าวแป้ง กล้วย ชี้เก๋่า เป็นต้น เมื่อผสมกันได้ตามอัตราส่วนที่กำหนด (สูตรลับ) จากนั้นทาลงบนพื้นหน้ากลองก่อนการแสดง ตีแล้วเสียงดัง กวางวนไพเราะ นอกจากนี้การตีด้วยมือที่พันด้วยผ้าดิบ ที่มีลักษณะการพันฝ่ามือ เป็นรูปกรวยแหลม เป็นเทคนิคการพันฝ่าอย่างหนึ่งที่ชุมชนต่างหารูปแบบการ พันฝ่าออกมาให้ผู้ตีสามารถตีกลองให้ได้เสียงตามที่ต้องการ ซึ่งทั้งสองส่วนนี้ ถือเป็นความลับของแต่ละชุมชนที่คิดค้นสร้างสรรค์

นำมาประกวดกันอย่างสนุกสนาน

นอกจาก บทบาทในการนำมาตีเข้าประกวดเพื่อวัดคุณภาพของเสียง และความดังแล้ว การบรรเลงร่วมเป็นวงกลองหลวง ถือเป็นบทบาทสำคัญต่อเนือง ก่อนและหลังจากการประกวด โดยมีบทบาทในการบรรเลงประกอบการเดิน ขบวนแห่ ข้าวของเครื่องใช้เพื่อนำไปทำบุญในวัด และหลังเสร็จสิ้นการประกวด โดยการบรรเลงประกอบการเดินขบวนแห่ กลองหลวงต้องตั้งวางอยู่บนรถลาก หรือเกวียนเพื่อให้สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก สำหรับการตีกลองหลวงนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ตีกลองจะต้องขึ้นไปยืนบนรถลาก แล้วคร่อมตัวลงมาเพื่อตีประกอบ จังหวะกับเครื่องดนตรีร่วมในวงอย่างมีจังหวะ

ภาพที่ 2 การขึ้นคร่อมบนรถลากเพื่อตีกลองหลวง
ที่มา : องอาจ อินทนิเวศ

รูปแบบการจัดวางเครื่องดนตรีในวงกลองหลวงไทยองนิยมตั้งกลองหลวงไว้หลังสุด ส่วนฉาบ โหม่งไว้ข้างใดข้างหนึ่ง และกลองตะโหลดปดไว้ด้านตรงข้ามกับกลุ่มเครื่องดนตรีฉาบ โหม่ง ทั้งนี้โดยปกติแล้วไม่กำหนดรูปแบบการตำแหน่งเครื่องดนตรี อาจมีการสลับตำแหน่งได้ในลักษณะยืนเป็นกลุ่มเครื่องดนตรี ซึ่งสามารถมองเห็นและได้ยินเสียงเครื่องดนตรีซึ่งกันและกันได้สะดวก แต่ที่สำคัญ คือ กลองหลวงต้องอยู่กลาง และต้องให้ผู้ชมสามารถมองเห็นหน้ากลอง และลีลาท่าทางการตีกลองหลวงได้อย่างชัดเจน

วงกลองสิ่งหมอง ไทยอง

วงกลองสิ่งหมอง เป็นวงดนตรีที่พบว่าถูกนำมาใช้บรรเลงประกอบในงานประเพณี วัฒนธรรมของผู้คนทั้งในวัฒนธรรมคนไทยอง และวัฒนธรรมกลุ่มคนไทในภาคเหนือหลาย ๆ กลุ่ม ทั้งนี้คำว่า “สิ่งหมอง” เป็นชื่อเรียกตามเสียงที่เกิดจากการตีกลอง มีเครื่องดนตรีบรรเลงร่วมในวง ได้แก่ กลองสิ่งหมอง 3-5 ใบ

กลองตัด 1 ใบ ฉาบ 2 คู่ (ขนาดใหญ่ เล็ก) ซ้อง 3 ลูก (ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก)
วงกลองสี่หม้อง เป็นวงที่ใช้ประกอบการขบวนแห่เพื่อนำงานประเพณี
ทางวัฒนธรรม การจัดกลุ่มเครื่องดนตรีโดยมากมักยืนบรรเลงเครื่องชนิดเดียวกัน
ใกล้กันเป็นกลุ่ม เช่น กลองสี่หม้อง ก็จะยืนบรรเลงใกล้กัน ส่วนฉาบ โหม่ง และ
กลองตัด ก็ยืนใกล้กันเป็นกลุ่มเช่นเดียวกัน ทั้งนี้หากเป็นการแสดงบรรเลง
ประกอบ

ภาพที่ 3 วงกลองสี่หม้องไทยของ
ที่มา : องอาจ อินทนิเวศ

ลักษณะทางกายภาพ และระบบเสียงเครื่องดนตรี

1. กลองหลวง

กลองหลวง จัดอยู่ในกลุ่มเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องหนัง (Membranophone) ประเภทกลองหน้าเดียว ลักษณะตัวเครื่องทำจากไม้เนื้อแข็ง ท่อนเดียว
ตรง ยาว มีขนาดใหญ่ ภายในตัวเครื่องคว้านรูตรงกลางทะลุตั้งแต่ต้นจรดจน
ปลายเครื่อง ภายนอกกลึงตกแต่งลวดลายเป็นสัดส่วน ปลายเครื่องด้านใหญ่

(หน้าเครื่อง) ชิงหน้าเครื่องด้วยหนังวัว เรียกว่าหน้ากลอง โดยในพื้นที่ศึกษามีการผสมแปงเพื่อติดหน้ากลอง โดยมีส่วนผสมตามแต่สูตรของแต่ละหมู่บ้าน เช่น แปงข้าวเหนียว กล้วยกวน ขี้ผึ้ง เป็นต้น โดยการติดส่วนผสมของแปงเหล่านี้จะติดบริเวณหนังหน้ากลอง เรียกว่า “การติดจำ” ซึ่งจะทำให้หนังหน้ากลองมีมวลของเนื้อสัมผัสมากยิ่งขึ้นส่งผลต่อคุณภาพของเสียงที่ต้องการ นอกจากนี้การยึดติดส่วนหนังหน้ากลอง กับตัวกลองใช้วิธีการชิงดึงเชือกระหว่างขอบหน้ากลองกับตัวเครื่อง เพื่อชิงให้เกิดความตึงหรือหย่อนของหนังหน้ากลอง และจะช่วยส่งผลต่อการเกิดเสียงเช่นกัน

สัดส่วนของกลองหลวง แต่ละเครื่องอาจมีขนาดแตกต่างกันไป ตามแต่ขนาดของไม้ที่นำมาใช้ทำเครื่องดนตรี ตัวอย่างสัดส่วนกลองหลวง ชื่อ “แม่บัวตอง” ของวัดหนองล่อง ต.จันจว้าใต้ อ.แม่จัน จ.เชียงราย โดยส่วนหนังหน้ากลองเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 54 เซนติเมตร ส่วนขอบหน้ากลอง เส้นผ่าศูนย์กลาง 65 เซนติเมตร ความยาวจากหน้ากลองจรดก้นกลอง ยาวทั้งสิ้น 370 เซนติเมตร ส่วนก้น มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 64 เซนติเมตร

ภาพที่ 4 กลองหลวงไทยของ “แม่บัวตอง” และ “แม่ฟ้าคนอง”
ที่มา : งามใจ อินทนิเวศ

ระบบเสียงของกลองหลวง เป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงไม่แน่นอน ใช้การวัดเสียงจากความดังกังวานเป็นหลัก ดังตามที่นิยมในการประกวดกลองหลวง จะใช้วิธีการวัดความดังจากการตีด้วยมือที่พันผ้า โดยวัดกันที่ความดังกังวานของเสียงที่เกิดขึ้น มีเกณฑ์วัดความดังของเสียงโดยใช้เครื่องวัดที่มีค่าแสดงเป็นค่าเดซิเบล (Decibel, dB) นอกจากนี้ทักษะของผู้ตียังเป็นส่วนสำคัญในการตีเพื่อสร้างเสียงให้ได้ตามเกณฑ์กำหนด และให้คุณภาพเสียงที่ตั้ง วิธีการบรรเลงหรือการตีกลองหลวงไทยอง ผู้ตีจะต้องใช้ผ้าดิบ หรือ ผ้าจิวร หรือผ้าบางทั่วไป

พันที่ฝ่ามือเพื่อใช้ตี โดยขึ้นไปยืนบนรถลากกลอง แล้วโน้มตัวก้มลงตี ด้วยมือที่พันผ้าไว้

ภาพที่ 5 การติดจำกลอง และการพันมือตีกลองหลวง
ที่มา : องอาจ อินทนิเวศ

2. กลองตะหลดปด

กลองตะหลดปด จัดอยู่ในกลุ่มเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องหนัง (Membranophone) ประเภทกลองสองหน้า สำหรับตีโดยใช้ไม้ตี จำนวน 2 ไม้ จังหวะของกลองตะหลดปดช่วยสร้างสีสันให้กับการบรรเลงบทเพลงของวงกลองหลวงเป็นอย่างมาก ลักษณะทางกายภาพของตัวเครื่องทำจากไม้เนื้อแข็งหนังหน้ากลองทำจากหนังวัว บริเวณตัวเครื่องจะมีขาตั้งเหล็ก สำหรับตั้งเครื่องเพื่อนั่งตี ทั้งนี้หากมีการเดินขบวนจะใช้เชือกผูกเป็นสายสะพาย หรือใช้เชือกผูกกับรถลากมารับบรรทุกลองหลวง ให้คนตีกลองตะหลดปดเดินขบวนข้างเพื่อตี

กลองตะหลดปด มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ส่วนหน้ากลอง ประมาณ 20 เซนติเมตร หน้าส่วนก้นกลอง ประมาณ 16 เซนติเมตร ความยาวเครื่อง 60 เซนติเมตร

ภาพที่ 6 กลองตะหลดปด และลักษณะท่านั่งบรรเลง

ที่มา : องอาจ อินทนิเวศ

กลองตะหลดปดเป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงไม่คงที่ แต่ให้ใช้วิธีการคาดคะเนเสียงที่ตั้ง และหน้ากลองที่มีความตึงได้ระดับตามที่ต้องการ วิธีการตีกลองตะหลดปด จะใช้ไม้ตี โดยจับที่ปลายไม้ และนั่งตี หากมีการเดินแห่ จะนำกลองแขวนไว้กับรถลากกลองหลวง ส่วนคนตีจะเดินตามคอยตีตามจังหวะ

ภาพที่ 7 ไม้ตีกลองตะลุดปด

ที่มา : องอาจ อินทนิเวศ

3. กลองสี่หม้อง

กลองสี่หม้อง จัดอยู่ในเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องหนัง (Membranophone) เป็นกลองหน้าเดียว ซึ่งด้วยหนังวัว ตีด้วยฝ่ามือ ใช้สะพานด้านข้างเพื่อตี นิยมใช้ในการเดินขบวนแห่ มีลักษณะ และสัดส่วนหน้าหนังกลอง มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 33 เซนติเมตร ความยาวของเครื่อง 88 เซนติเมตร ส่วนก้นกลองมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 28 เซนติเมตร

ภาพที่ 8 กลองสี่หม้อง

ที่มา : องอาจ อินทนิเวศ

กลองสี่หม้อง เป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงไม่คงที่ แต่ให้ใช้วิธีการคาดคะเนเสียงที่ตั้ง และหน้ากลองที่มีความตึงได้ระดับตามที่ต้องการ วิธีการบรรเลงกลองสี่หม้อง ผู้บรรเลงจะคล้องสายสะพายกลองไว้ที่บ่าข้างใดข้างหนึ่ง การตีกลองจะตีด้วยฝ่ามือ หรือปลายนิ้วมือ ทั้งสองข้างที่บริเวณหน้ากลอง

4. กลองตัด

กลองตัด จัดอยู่ในเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องหนัง (Membranophone) เป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากไม้เนื้อแข็ง คว้านภายในให้กลวง ปิดหนังด้านเดียว ด้วยหนังวัว ยึดหน้ากลองกับตัวเครื่องด้วยโครงเหล็ก และนอตสำหรับยึด เพื่อ

ตั้งเสียงกลอง การตีจะมีไม้พันทัดด้วยผ้าสำหรับตีกลองตัดมีขนาดหน้ากว้าง ประมาณ 45 เซนติเมตร ด้านกันกลองส่วนที่ไม่ปิดหนัง กว้างประมาณ 38 เซนติเมตร ตัวเครื่องยาว ประมาณ 30 เซนติเมตร

ภาพที่ 9 กลองตัด
ที่มา : องอาจ อินทนิเวศ

กลองตัด เป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงไม่คงที่ แต่ให้ใช้วิธีการคาดคะเนเสียงที่ตั้ง และหน้ากลองที่มีความตึงได้ระดับตามที่ต้องการ วิธีการบรรเลงกลอง ตัดนิยมการบรรเลงโดยลักษณะการยืนตี โดยมีข้างหนึ่งถือสายสะพานเครื่อง และอีกมือหนึ่งถือไม้ตีลักษณะของไม้ตี หัวไม้จะหุ้มด้วยผ้าดิบ หรือจิวร เป็นลักษณะหัวมนสี่เหลี่ยม เนื่องจากกลองตัดเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ร่วมกับวงกลองสั่งหม่อง ซึ่งเป็นการบรรเลงในลักษณะเดินแห่ ดังนั้นการยืนตีจึงเป็นท่าทางที่ตีที่สุด

ภาพที่ 10 การตีกลองตัด
ที่มา : องอาจ อินทนิเวศ

5. ฉาบ

ฉาบ จัดอยู่ในเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องเคาะ (idiophone) ลักษณะเป็นฉาบโลหะผสมทองเหลือง เช่นเดียวกับฉาบโดยทั่วไป สามารถหาซื้อได้ตามท้องตลาด มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 10-12 นิ้ว วิธีการบรรเลงใช้จัดที่เชือกร้อยของฉาบ จับที่เชือกให้นิ้วสัมผัสกับตัวฉาบ การตีฉาบมี 2 วิธี คือ ตีแบบปิด (+) คือ ตีให้หน้าฉาบกระทบโดยตรง เสียงจะหวน สั่น และการตีแบบเปิด (o) คือ ให้หน้าฉาบกระทบกันเพียงครั้งเดียว แล้วสะบัดออก เสียงจะยาว กังวาน

6. ฆ้อง

ฆ้อง จัดอยู่ในเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องเคาะ (idiophone) เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงร่วม ในการแสดงของวงดนตรีไทยของทุกลักษณะวงโดยฆ้องที่ใช้จะแบ่งเป็น 3 ขนาด ใหญ่ กลาง เล็ก โดยฆ้องลูกใหญ่ จะมีขาตั้งแขวนฆ้อง ส่วน ขนาดกลาง และเล็ก ใช้เชือกร้อยที่ตัวเครื่องสำหรับใช้ถือ

ภาพที่ 11 ฆ้องขนาดใหญ่ ขนาดกลาง (สีทอง) และขนาดเล็ก
ที่มา : องอาจ อินทนิเวศ

โดย	ฆ้อง	ขนาดใหญ่ มีเส้นผ่าศูนย์กลาง	13.5	นิ้ว
		ขนาดกลาง มีเส้นผ่าศูนย์กลาง	10.5	นิ้ว
		ขนาดเล็ก มีเส้นผ่าศูนย์กลาง	9	นิ้ว

วิธีการบรรเลง ข้อง ตัวเครื่องจะมีเชือกร้อยสำหรับให้ถือจับเพื่อตีเข้าจังหวะ โดยเน้นที่เล่นประกอบเสียงให้สอดคล้องกับการบรรเลงของเครื่องดนตรีอื่น ๆ ในวง

ทำนองเพลง

ทำนองเพลงที่มีความสำคัญ และใช้บรรเลงในงานประเพณี มีลักษณะเป็นจังหวะทำนอง โดยแบ่งออกเป็นประเภทตามการใช้งาน คือ ทำนองสำหรับการฟ้อน ทำนองแห่ครัวตาน และทำนองแห่ทั่วไป

1. ทำนองสำหรับการฟ้อน

ทำนองสำหรับการฟ้อน จะมีการดำเนินทำนองที่ช้านิยมบรรเลงด้วยวงกลองหลวง ตีให้ลักษณะทำนองนี้วนไปเรื่อย ๆ ตามต้องการ โดยใช้ความเร็วปานกลาง

ทำนองพ็อน (วงกลองหลวงใต้ยอง)

วงกลองหลวงใต้ยอง ชูชนจันทร์ว่าใต้ อ.แม่จัน จ.เชียงราย
ถอดโน้ต โดย อองอาจ อินทนิเวศ

กลองหลวง

กลองตะลวดปิด

โหม่ง

ฉาบ

8

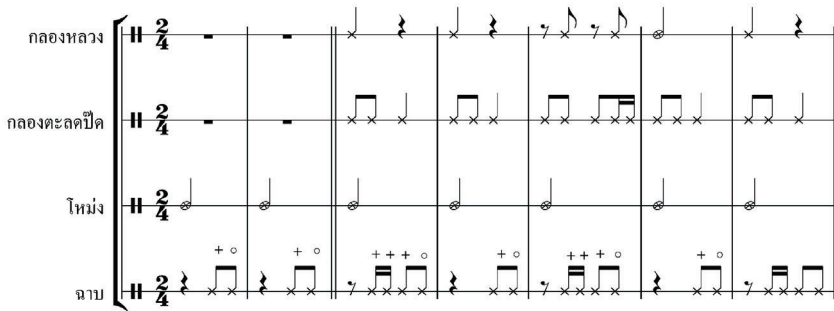
*** แนวฉาบ (+) หมายถึง ตีฉาบแบบปิด (o) หมายถึง ตีฉาบแบบเปิด

2. ทำนองแห่งคร้วตาน

ทำนองแห่งคร้วตาน จะดำเนินทำนองในอัตราจังหวะปานกลาง นิยมบรรเลงด้วยวงกลองหลวง ตีให้ทำนองวนไปเรื่อย ๆ ตามต้องการ

ทำนองแห่งคร้วตาน (วงกลองหลวงไทยอง)

วงกลองหลวงไทยอง ชุนชนจันจว้าใต้ อ.แม่จัน จ.เชียงราย
ถอดโน้ต โดย อองอาจ อินทนิเวศ

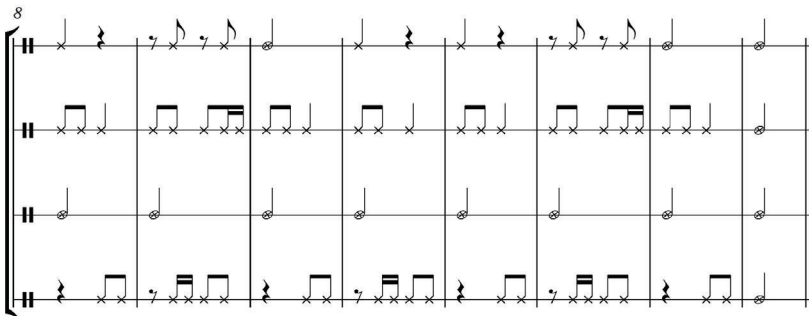

กลองหลวง

กลองตะลัดปัด

โหม่ง

ฉาบ

8

3. ทำนองแห้วทั่วไป

ทำนองแห้วทั่วไปใช้ รูปแบบจังหวะเช่นเดียวกันกับทำนองสำหรับพ็อน แต่จังหวะจะเร็วมากกว่า

อภิปรายผล

การเดินทางของคนไทยองในอดีตที่ต้องจากบ้านเกิดมาตั้งรกรากยังสถานที่กระจายตัวกันยังที่ต่าง ๆ และบางกลุ่มได้มาตั้งรกรากที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ดังข้อมูลจาก วสันต์ ปัญญาแก้ว (2555, 62) กล่าวว่า การเดินทางอพยพของกลุ่มคนหนุ่มสาว รวมถึงเณรพระชาวไทลื้อ จากเมืองยองเข้ามาสู่ประเทศไทยนั้น ส่วนมากเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ก่อน จากนั้นจึงอพยพเข้ามาที่อำเภอแม่จัน และอำเภอแม่สรวยตามลำดับ คนไทยองกลุ่มนี้ยังคงความรักษาอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีฐานรากของตนได้อย่างมีความสุข ผ่านการนำเครื่องดนตรีเข้ามาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมร่วมกัน แฝงด้วยการสอดแทรกภูมิปัญญาการคิดค้นกลเม็ดในการดัดแปลงปรับปรุงกลวิธีในการแข่งขันกันทางวัฒนธรรมอย่างสนุกสนาน ช่วยสร้างความสามัคคีในกลุ่มชนอย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเข้าด้วยกันแล้ว กลองหลวงยังมีบทบาทสำคัญในทางความเชื่อ และศรัทธาของชาวไทยองในแต่ละชุมชน โดยถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่ชุมชนเลยทีเดียว ดังจะเห็นได้จากการตั้งชื่อให้กับกลองการเก็บดูแลรักษาเป็นอย่างดี และด้วยการทำกลองหลวงถือเป็นศาสตร์และศิลป์ทางช่างของไทยอง โดยเฉพาะการคว้านรูภายในตัวเครื่อง เพราะถือว่าการคว้านรูภายในกลองหลวงมีรูปแบบเฉพาะของช่าง ซึ่งจะส่งผลต่อเสียงที่ได้ อีกประการคือ หนึ่งปิดหน้าเครื่องที่ทำจากหนังวัว จะมีการ “ติดจำ” ด้วยข้าวเหนียว หรือกล้วยกวน ตามแต่สูตรของแต่ละบ้าน หรือพื้นที่ ถือเป็นเคล็ดลับสำคัญที่แต่ละ

บ้านจะมีสูตรประจำของตัวเอง

อย่างไรก็ตาม ทั้งวงกลองหลวง และวงกลองสิ่งหม้อง ต่างมีบทบาทสำคัญในการเป็นวัฒนธรรมสัมพันธ์ตามแนวคิดของ ณรงค์ชัย ปิฎกักรัตน์ (2563, 14-16) กล่าวว่า การเคลื่อนของมนุษย์จากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องดำเนินชีวิตในบริบททางสังคมวัฒนธรรมแบบใหม่ ด้วยฐานเดิมของวัฒนธรรมที่ตนเองครอบครองอยู่และรับวัฒนธรรมในที่ใหม่เพื่อปรับปรนให้เข้ากับบริบทวัฒนธรรมใหม่จึงปรากฏร่องรอยของวัฒนธรรมฐานเดิมอยู่ทั้งนี้การเข้าไปมีส่วนร่วมในประเพณีประจำปี หรือพิธีที่เกี่ยวข้องทางพระพุทธศาสนา กล่าวคือ ในช่วงใกล้เข้าเทศกาลสงกรานต์ คนในชุมชนไทยองนิยมนที่จะมีการประกวดแข่งขันการตีกลองหลวง ซึ่งเป็นประเพณีนิยมที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ โดยแต่ละชุมชนหมู่บ้าน ต่างแห่ขบวนวงกลองหลวงมาเพื่อประชันความสามารถในการตีกลองหลวงของแต่ละชุมชนว่าปีนี้กลองหลวงของชุมชนใดจะมีเสียงที่ดังกังวานที่สุด แต่โดยนัยสำคัญแล้วนั้น ประเพณีการประกวดการตีกลองหลวงถือเป็นประเพณีที่ชาวไทยองแต่ละหมู่บ้านจะได้มาพบเจอกัน ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีกลมเกลียวกันของแต่ละชุมชนให้มากขึ้น และสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นกับคนในวัฒนธรรมเดียวได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

เจริญ พิระบรรณ, *สัมภาษณ์*, 28 มีนาคม 2560

ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์. (2563). *ทฤษฎีเพื่อการวิจัยและสารัตถบทคนตรี*. ลพบุรี: โรงพิมพ์นาฏดุริยางค์.

เชียงรายไฟกัส. (2553). *แผนที่อำเภอแม่จัน*. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2560 ที่มา:
<http://www.chiangraifocus.com/2010/aumpher.php?aid=9>

ดวงสา จับใจนาย, *สัมภาษณ์*, 28 มีนาคม 2560

วสันต์ ปัญญาแก้ว. (2555). *ลื้อข้ามแดน การเดินทางของคนหนุ่มสาวชาวลื้อเมืองยอง รัฐฉาน ประเทศพม่า*.

เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สังเวียน ปรารมภ์, *สัมภาษณ์*, 28 มีนาคม 2560

องอาจ อินทนิเวศ. (2562). *องค์ความรู้จิตสำนึกรักษ์ และกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาด้านดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย*. ใน วารสาร อารยธรรมศึกษา โขง-สาละวิน. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน). หน้า 65-91.

กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand Persuasion Tactics on The Face Thailand

อภิชญา คงนวลใย¹ มาโนช ดินลานสกุล² ปริญญากรณ์ ชูแก้ว³

apichaya30032542@gmail.com¹

Apichaya Khongnualyai¹ Manosh Dinlansakun² Pariyakorn Chukaew³

¹นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

³อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹Undergraduate Students of Thai Language Bachelor,
Faculty of Education, Thaksin University

²Assistant professor of Thai Language Bachelor,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

³Professor of Thai Language Bachelor,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการพูดโน้มน้าวใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand โดยผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลจากรายการตั้งแต่ซีซั่น 1 ออกอากาศเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2557 ถึงซีซั่น 8 ออกอากาศเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2562 กรณีศึกษาเฉพาะการสนทนาในห้องคัดผู้สมัครเข้าแข่งขันในรายการ (Audition room) ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการพูดโน้มน้าว

น้ำใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand มีทั้งหมด 6 รูปแบบ อันได้แก่ 1) การยกตัวอย่าง 2) การใช้สถิติ 3) การเปรียบเทียบ 4) การบอกเล่า 5) การใช้คำถามย้อนกลับ และ 6) การใช้รูปประโยคเงื่อนไข ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการพูดโน้มน้ำใจของอริสโตเติล โดยพบการใช้กลวิธีแบบบอกเล่ามากที่สุด รองลงมาคือการเปรียบเทียบ การใช้รูปประโยคเงื่อนไข การใช้คำถามย้อนกลับ การใช้สถิติ และการยกตัวอย่าง ตามลำดับ

คำสำคัญ : โน้มน้ำใจ, เมนเทอร์, The Face Thailand

Abstracts

The research article on Mentor's Persuasive Tactics on The Face Thailand aims to analyze the mentor's style of persuasion on The Face Thailand. 1 broadcast on October 4, 2014 to Season 8 broadcast date 7 December 2019, case study only for conversation in the Audition room. The results showed that Mentor's persuasive strategies on The Face Thailand are in 6 forms which are 1) giving examples 2) using statistics 3) comparison 4) telling 5) using reverse questions and 6) Use of conditional sentences. Which is consistent with Aristotle's persuasive speech theory. Found the most telling use of tactics. Followed by comparison Using conditional sentences Reverse questioning, statistics application and sequential example.

Keywords : Persuade, Mentor, The Face Thailand

บทนำ

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต มนุษย์จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลา การสื่อสารสามารถทำได้ในหลากหลายรูปแบบ และการพูดนับเป็นอีกหนึ่งทักษะของการสื่อสารที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อมนุษย์ เป็นอย่างยิ่ง ดังที่ สวนิต ยมาภัยและถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2536 : 27) [1] กล่าวว่า การพูดเป็นพฤติกรรมการสื่อสารที่เกิดจากการ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการของผู้พูด ซึ่งเป็นผู้ส่งสารที่มีความหมายไปยังผู้ฟังซึ่งเป็นผู้รับสาร โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง สีหน้า แววตาและอากัปกิริยา ท่าทาง เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้ เข้าใจ และสนองตอบต่อสารที่ผู้พูดได้ส่งมาถึงตน ทั้งนี้ ในการพูดแต่ละครั้ง วัตถุประสงค์ในการพูดนับเป็นสิ่งสำคัญต่อตัวผู้พูด และการตอบสนองของผู้ฟัง ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้ คือ การพูดเพื่อให้ความรู้ การพูดเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวใจ การพูดเพื่อจรรโลงใจและการพูดเพื่อหาคำตอบ วัตถุประสงค์ในการพูดถือเป็นตัวชี้ชัดว่าผู้พูดต้องการพูดเรื่องนั้น ๆ เพื่ออะไรรวมถึงเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมทั้งในแง่ของเนื้อหา และกลวิธีให้เหมาะสมกับสถานการณ์และกลุ่มผู้ฟัง

การสื่อสารในแต่ละครั้ง ปัจจัยสำคัญที่ส่งอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อทัศนคติ ที่อาจโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้รับสารได้ คือ การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ ดังนั้น การพูดเพื่อโน้มน้าวใจ จึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้รับสารในการตัดสินใจเรื่องหนึ่ง ๆ ดังที่ กรรณิการ์ อัศวรเดชา (2550 : 2) ได้กล่าวว่า การพูดเพื่อโน้มน้าวใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ชักชวน เชิญชวน หรือเกลี้ยกล่อมให้ ผู้ฟังคล้อยตามและปฏิบัติตาม หรือโน้มน้าวให้ผู้ฟังยกเลิกร่างกายอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้พูดจะต้องใส่อารมณ์ ความรู้สึกที่จริงใจประกอบการพูด เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีความเชื่อเช่นนั้น โดยการโน้มน้าวใจจะแสดงให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีความตั้งใจโน้มน้าวให้เกิดผล

ตามวัตถุประสงค์ และมีอิทธิพลต่อความมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการเลือกรับสารของผู้รับสารที่มีสิทธิ์จะเลือกหรือตัดสินใจด้วยตนเอง

ปัจจุบันสื่อเข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ยิ่งเนื่องด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ สื่อโทรทัศน์เป็นสื่ออีกประเภทหนึ่ง ที่ผู้คนในปัจจุบันต่างให้ความสนใจ โดยสื่อแต่ละช่องมีการผลิตรายการเพื่อตอบสนอง ผู้ชม แต่ละรายการต่างมีเอกลักษณ์และความโดดเด่นเฉพาะตัว The Face Thailand เป็นอีกหนึ่งรายการที่มีความโดดเด่นทั้งในแง่ของเนื้อหาและมีการใช้คำพูดในรูปแบบที่มีความน่าสนใจเป็นรายการที่มีจุดประสงค์เพื่อประกวดค้นหา นางแบบและนักแสดงหน้าใหม่ ออกอากาศครั้งแรกในเดือนตุลาคม ปี พ.ศ.2557 โดยเมนเทอร์จะมีกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ ผู้สมัครเข้าแข่งขันเลือกเข้าทีมของตน ในรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะตัวของเมนเทอร์แต่ละคน เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกในทีมของตนเอง เพื่อค้นหาผู้ชนะในรายการในที่สุด ปัจจุบัน รายการ The Face Thailand มีการผลิตรายการออกอากาศมากกว่า 8 ซีซั่น โดยในแต่ละซีซั่นประกอบด้วยเมนเทอร์ที่มาทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ให้ผู้เข้าแข่งขัน ดังนี้ The Face Thailand Season 1 ประกอบด้วย เมทินี กิ่งโพยม, เฌอมาลย์ บุญยศักดิ์ และรัฐา โพธิ์งาม The Face Thailand Season 2 ประกอบด้วย เมทินี กิ่งโพยม, น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ และคริส หอวัง The Face Thailand Season 3 ประกอบด้วย เมทินี กิ่งโพยม, น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ และมาช่า วัฒนพานิช The Face Thailand Season 4 ประกอบด้วย เมทินี กิ่งโพยม, น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, คริส หอวัง, เฌอมาลย์ บุญยศักดิ์ และศรียุทธา เจนเช่น The Face Men Thailand Season 1 ประกอบด้วย พลพัฒน์ อัศวะประภา, เมทินี กิ่งโพยม และ พชร จิราธิวัฒน์ The Face Men Thailand Season 2 ประกอบด้วย พลพัฒน์ อัศวะประภา, ซอนย่า คุลลิ่ง และโทนี่ รากแก่น และ The Face Men Thailand Season 3 ประกอบด้วย อคัมย์สิริ สุวรรณศุข,

จิรายุ ละอองมณี, อารยา อินทรา และอจิรภา ไมซิงเกอร์ (Wikipedia, 2020) The Face Thailand เป็นรายการที่ได้รับความนิยมอย่างยิ่งในประเทศไทย นอกจากจะได้รับความนิยมเพราะเป็นรายการที่มีเกมการแข่งขันในลักษณะที่เน้นความสมจริงแล้ว ภาษาและการสื่อสารในรายการยังได้รับความนิยมและผู้ชมมีการนำมาใช้พูดในชีวิตประจำวันอีกด้วย การพูดโน้มน้าวใจจึงถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจูงใจและมีผลต่อการกระทำของผู้รับสาร ทำให้มีนักคิดได้คิดค้นแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจไว้หลากหลายทฤษฎี โดยผู้ศึกษาได้มุ่งศึกษาแนวคิดกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจตามแนวคิดของอริสโตเติล (อ้างอิงจาก อรรถวรรณ ปิลาธณีโอภาท 2537 : 10-11) มีการจำแนกกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจไว้ทั้งสิ้น 6 รูปแบบ กล่าวคือ 1) การยกตัวอย่าง 2) การใช้สถิติ 3) การเปรียบเทียบ 4) การบอกเล่า 5) การใช้คำถามย้อนกลับ และ 6) การใช้รูปประโยคเงื่อนไข ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในรายการ The Face Thailand เพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์ถึงกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand ตั้งแต่ซีซั่น 1 ถึง ซีซั่น 8 โดยยึดกลวิธีการโน้มน้าวใจของอริสโตเติลเป็นหลัก เพื่อศึกษาว่าเมนเทอร์มีกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในรูปแบบใดบ้าง พบการใช้ กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจแบบใดมากที่สุด เพื่อเป็นองค์ความรู้และเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาและผู้ที่สนใจสืบต่อไป

วิเคราะห์รูปแบบการพูดโน้มน้าวใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand

จากการศึกษากลวิธีการโน้มน้าวใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand Season 1 - 8 สามารถ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยจำแนกตามประเด็นได้ดังนี้

กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ ตามทฤษฎีของอริสโตเติล ได้กล่าวถึง การโน้มน้าวใจว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความตั้งใจของผู้ส่งสารเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และซับซ้อน เพราะเป็นเรื่องราวของความรู้สึก พฤติกรรมการ โน้มน้าวใจผู้อื่นจะสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น อิทธิพลของผู้ส่งสาร ประสิทธิภาพของสาร อันได้แก่ การรู้จักเลือกใช้ภาษาที่มีความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ผู้รับสาร เพื่อให้ผู้ส่งสารจะได้เลือกวิธีการโน้มน้าวใจให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม โดยอริสโตเติลได้จำแนกลักษณะของการพูดโน้มน้าวใจได้ทั้งสิ้น 6 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. การยกตัวอย่าง (Examples or illustrations) คือ การอธิบายที่มีการยกตัวอย่างประกอบเรื่อง เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การยกตัวอย่างจากเรื่องจริง การให้ตัวอย่างย่อ ๆ เพียงคำสองคำ หรือการแต่งเรื่องสมมติขึ้น จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการ The Face Thailand ซีซั่น 1 - 8 พบว่า เมนเทอร์ มีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ โดยการยกตัวอย่าง ดังนี้ The Face Thailand ซีซั่น 1 - 3 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูด โน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 1 คน คือ เมนเทอร์ลูกเกต The Face Thailand ซีซั่น 4 - 5 และ The Face Men Thailand ซีซั่น 1 และซีซั่น 2 ไม่พบการใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจในรูปแบบดังกล่าว และ The Face Men Thailand ซีซั่น 3 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 1 คน คือ เมนเทอร์แก้ว โดยวัตถุประสงค์ในการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบยกตัวอย่างของเมนเทอร์แก้วและเมนเทอร์ลูกเกตในรายการ The Face Thailand มีวัตถุประสงค์เป็นไปในลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีการนำสิ่งหนึ่ง ๆ มาแสดงประกอบการพูด เพื่อให้เสริมความน่าเชื่อถือในคำพูดของตนเอง เพื่อให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเกิดความไว้วางใจ

และแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่เมนเทอร์พูดนั้นเป็นความจริง อีกทั้งยังเป็นการแสดงหลักฐานเพื่อเน้นย้ำถึงทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ หรือภูมิรู้ของเมนเทอร์ที่สั่งสมมาตลอดระยะเวลาที่ทำงานในวงการบันเทิง โดยลักษณะที่นิยมใช้จะเป็นการยกตัวอย่างผลงานที่เคยทำที่ผ่านมาเป็นารยกตัวอย่างจากเรื่องจริง เช่น

เมนเทอร์ลูกเกิด : พี่ทำงานเบื้องหลังปั้นเด็กในวงการนี้มาหลายคนแล้ว พี่มั่นใจว่าพี่จะปั้นน้องได้ (The Face Thailand Season 1)

จะเห็นได้ว่าเมนเทอร์มีการยกตัวอย่างเกี่ยวกับการทำงานในวงการบันเทิงของตนเองว่าสามารถปั้นเด็กเข้ามาอยู่ในวงการนี้มาแล้วหลายคน และมั่นใจว่าตนเองสามารถทำให้ผู้ที่เข้ามาสมัครแข่งขันมีจุดยืนและสามารถอยู่ในวงการนี้ได้

นอกจากนี้เมนเทอร์ยังมีการนำหลักฐานมายืนยันผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นเป็นประจักษ์ว่าสิ่งที่เมนเทอร์พูดเป็น ความจริง และเพื่อเน้นย้ำความน่าเชื่อถือ รวมถึงเป็นเครื่องยืนยันทักษะ ความสามารถของตนเองผ่านสิ่งของที่ตนนำมาไม่ว่าจะเป็นถ้วยรางวัล การนำภาพถ่ายมาใช้ประกอบคำพูด

เมนเทอร์ลูกเกิด : ซีซั่น 1 และซีซั่น 2 ถึงแม้ว่ามันจะจบไปแล้ว แต่เราก็กักลูกที่ก็ยังเป็นครอบครัวเดียวกันและนี่คือความผูกพัน (โชว์ภาพถ่ายร่วมกับลูกทีม) (The Face Thailand Season 3)

จะเห็นได้ว่าเมนเทอร์มีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจโดยการยกตัวอย่างจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้น โดยได้มีการกล่าวถึงมิตรภาพของตนกับลูกทีมในซีซั่นที่

ผ่านมาที่ถึงแม้รายการจะจบไปแล้วแต่มิตรภาพยังคงอยู่ยังคงเป็นครอบครัวเดียวกัน พร้อมทั้งมีการนำหลักฐานมายืนยัน ในที่นี้ มีการนำภาพถ่ายมาใช้ประกอบการพูด เพื่อให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นภาพ และเพิ่มความน่าเชื่อถือในคำพูดของตน

เมนเทอร์เก่า : นี่ผมให้หมดทุกอย่างละ (โซว์ด้วยรางวัล) รางวัลทุกอย่างที่ได้มาประสบการณ์ทุกอย่างให้หมดทุกอย่างเลย อยากได้มากจริง ๆ ขอเลยเถอะ มาอยู่ที่นี้ ผมอยากได้คุณมาอยู่ร่วมกับทีมผมจริง ๆ (The Face Thailand Season 3)

จะเห็นได้ว่าเมนเทอร์มีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจแบบยกตัวอย่าง โดยได้มีการพูดยกตัวอย่างถึง ประสบการณ์การทำงานในวงการบันเทิง พร้อมทั้งยังมีการนำถ้วยรางวัลที่ตนเคยได้รับจากการทำงานในวงการบันเทิงมาเป็นเครื่องยืนยันถึงทักษะและความสามารถในการทำงานของตน

จากตัวอย่างที่ได้กล่าวไปทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่าเมนเทอร์แต่ละคนมีกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจแบบ ยกตัวอย่างเป็นไปในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน วัตถุประสงค์ของการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในรูปแบบดังกล่าวของ เมนเทอร์ทั้งสองคนต่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นถึงความสามารถและมั่นใจในตัวของเมนเทอร์ว่ามีทักษะการทำงานในวงการบันเทิงหลากหลายด้าน พร้อมทั้งมีรางวัลการันตีความสามารถในการชักจูงใจให้ ผู้สมัครเข้าแข่งขันเลือกเข้ามาอยู่ในทีมของตน อีกทั้งเมนเทอร์ทั้งสองคนยังมีการนำหลักฐานมาใช้ประกอบคำพูดของ ตนเอง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับผู้สมัครเข้าแข่งขัน ทั้งยังชี้ให้เห็นถึงความพยายาม ความกระตือรือร้นที่อยากจะได้ผู้เข้าแข่งขันเข้ามาอยู่ร่วมทีม ดังจะเห็นได้จากการนำถ้วยรางวัลมายืนยันประสบการณ์การทำงาน

และทักษะ ความสามารถของตนเอง การนำภาพถ่ายมาใช้ประกอบคำพูดเพื่อให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นภาพและเป็นการยืนยันว่าสิ่งที่เมนเทอร์พูดนั้น เป็นความจริง จึงอาจกล่าวได้ว่า กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบยกตัวอย่าง ในรายการ The Face Thailand นั้น จะใช้เพื่อ เสริมความน่าเชื่อถือในตัวของเมนเทอร์ และเน้นย้ำคำพูดให้มีความหนักแน่น โดยมีการอ้างอิงหลักฐานหรือยกตัวอย่าง ประสบการณ์ ทักษะ ความสามารถของตนเอง

2. การใช้สถิติ (Statistics) เป็นการนำเสนอตัวอย่างในเชิงปริมาณ จากการเก็บรวบรวมข้อมูล จากรายการ The Face Thailand ซีซั่น 1 - 8 พบว่า The Face Thailand ซีซั่น 1 และซีซั่น 4 The Face Men Thailand ซีซั่น 1 และซีซั่น 3 ไม่พบการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว The Face Thailand ซีซั่น 2 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 1 คน คือ เมนเทอร์ลูกเกิด The Face Thailand ซีซั่น 3 มีเมนเทอร์ ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในรูปแบบดังกล่าว 2 คน คือ เมนเทอร์ลูกเกิดและเมนเทอร์บี The Face Thailand ซีซั่น 5 มี เมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในรูปแบบดังกล่าว 1 คน คือ เมนเทอร์แบงค์ The Face Men Thailand ซีซั่น 2 มี เมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในรูปแบบดังกล่าว 1 คน คือ เมนเทอร์หมู โดยวัตถุประสงค์ในการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบการใช้สถิติในรายการ The Face Thailand ดังที่ปรากฏในแต่ละซีซั่น พบว่ามีวัตถุประสงค์การพูดที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยสถิติที่เมนเทอร์หยิบยกมา กล่าวถึง ล้วนแต่เป็นสถิติการชนะของตนเองในซีซั่นที่ผ่านมา เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและหยิบยกเอาความสำเร็จของตนเองผ่านการนำสถิติการชนะการแข่งขันของตนเองมาใช้ประกอบคำพูด เช่น

เมนเทอร์ลูกเกิด : น้องคะพีได้ซีซั่นแรก เด็กของพีชนะนะคะ ลูกทีมพีชนะ น้องก็ ลองคิดดูแล้วกัน (The Face Thailand Season 2)

เมนเทอร์บี : ทีมพีเป็นแชมป์ปีที่แล้วนะคะ น้องคิดดูแล้วกันว่าน้องควรที่จะเลือกพีใหม่ พีแน่ใจว่าพีจะพาน้องไปยังจุดที่น้องต้องการได้ (The Face Thailand Season 3)

เมนเทอร์เบงค์ : แล้วเรื่องเดินแบบจึน่าเดินแบบ final walk มาแล้วกว่า 2 ซีซั่น จะมีใคร perfect match ให้กับน้องได้มากเท่าคนนี้อีกครับ (The Face Thailand Season 5)

จากตัวอย่างที่ได้กล่าวไปทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่า ว่าเมนเทอร์แต่ละคนล้วนแล้วแต่ใช้กลวิธีการพูด โน้มน้าวใจ แบบการใช้สถิติ โดยมีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน คือ การหยาบยกสถิติการชนะของตนจากซีซั่นก่อนหน้าหรือในซีซั่นที่ตนเองเคยชนะ ถือเป็นการพูดเน้นย้ำให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นถึงประสบการณ์ ทักษะ และความสำเร็จที่ผ่านมาของตน ทำให้ตนเองมีความน่าเชื่อถือ ถือเป็นการโน้มน้าวใจที่ทำให้ผู้สมัครเข้าแข่งขัน อยากที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในทีม อีกทั้งมีการอิงจากปริมาณเป็นหลักในการพูดโน้มน้าวใจให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นว่า ตนเองมีประสบการณ์และเรียนรู้ถึงการเป็นเมนเทอร์มากกว่าเมนเทอร์คนอื่น ซึ่งการหยาบยกสถิติดังกล่าว ถือเป็นการเสริม ความน่าเชื่อมั่น ด้วยทักษะและประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมา ถือเป็นการโน้มน้าวให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันอยากเข้ามาอยู่ร่วมทีมของตน ทั้งนี้ยังมีการพูดเน้นย้ำถึงเป้าหมายของผู้สมัครเข้าแข่งขันเพื่อเป็นการทวนซ้ำให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันอุทิศคิดถึงจุดประสงค์ที่มาสมัครเข้าแข่งขันในครั้งนี้

3. การเปรียบเทียบ (Analogy or comparison) คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจต่างหมวดหมู่กัน หรืออาจเปรียบเทียบของชนิดเดียวกัน เช่น การเปรียบเทียบสิ่งของ สถาบัน ความคิด บุคคล ทัศนคติ ข้อมูล หรือประสบการณ์ที่เหมือนกัน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการ The Face Thailand ซีซั่น 1 - 8 พบว่า The Face Thailand ซีซั่น 1 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 1 คน คือ เมนเทอร์ลูกเกิด The Face Thailand ซีซั่น 2 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 2 คน คือ เมนเทอร์คริสและเมนเทอร์ลูกเกิด The Face Thailand ซีซั่น 1 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 2 คน คือ เมนเทอร์บีและเมนเทอร์ มาซ่า The Face Thailand ซีซั่น 4 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 2 คน คือ เมนเทอร์พลอยและเมนเทอร์ลูกเกิด The Face Thailand ซีซั่น 5 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 3 คน คือ เมนเทอร์จิน่า เมนเทอร์แบงค์ เมนเทอร์มารีญา และเมนเทอร์โทนี่ The Face Men Thailand ซีซั่น 1 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 3 คน คือ เมนเทอร์หมู เมนเทอร์พีท และเมนเทอร์ลูกเกิด The Face Men Thailand ซีซั่น 2 ไม่ปรากฏการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว และ The Face Men Thailand ซีซั่น 3 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 3 คน คือ เมนเทอร์จ๊กจั่น เมนเทอร์อาร์ต และเมนเทอร์แก้ว โดยกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบการเปรียบเทียบในรายการ The Face Thailand จะนิยมเปรียบเทียบในส่วนของประสบการณ์การทำงานในวงการบันเทิงมากที่สุด เช่น

เมนเทอร์ลูกเกต : พี่อยู่ในวงการนี้มานาน และมีประสบการณ์มากกว่าเมนเทอร์อีกสองคนแน่นอนค่ะ (The Face Thailand Season 1)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเมนเทอร์มีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจโดยการเปรียบเทียบตนเองกับเมนเทอร์อีกสองคนว่า ตนอยู่ในวงการนี้มานานกว่า มีประสบการณ์การทำงานในวงการมากกว่าเมนเทอร์อีกสองคนแน่นอน

เมนเทอร์คริส : ถึงพี่เกิดจะอยู่ในวงการนี้มา 23 ปี และแม้ว่าพี่จะอยู่ในวงการนี้มา 7 ปี แต่พี่ก็ทำทุกอย่างในวงการนี้เท่าพี่ลูกเกตนะค่ะ พี่แสดงภาพยนตร์เหมือนพี่ลูกเกตนะค่ะ พี่ได้รางวัลเต็มตู้เลยนะค่ะ นี่ขนาดพี่เล่นแค่เรื่องเดียวเอง น้องก็ลองคิดว่าพี่ครบแค่ไหน (The Face Thailand Season 2)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเมนเทอร์มีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในลักษณะการเปรียบเทียบ โดยจะเห็นได้จากที่เมนเทอร์คริสพูดถึงระยะเวลาการทำงานในวงการบันเทิงที่ถึงแม้จะน้อยกว่าเมนเทอร์ลูกเกตแต่ตนเองก็สามารถทำทุกอย่างในวงการบันเทิงได้เทียบเท่ากับสิ่งที่เมนเทอร์ลูกเกตทำในระยะเวลาที่มากกว่า นอกจากนี้ยังปรากฏการเปรียบเทียบในส่วนของลักษณะอุปนิสัย หรือการควบคุมอารมณ์ของตนเองที่สามารถควบคุมได้ดีกว่าเมนเทอร์ท่านอื่น เช่น

เมนเทอร์มาซ่า : พี่ช่าเป็นคนใจเย็น และไม่ได้เอะอะโว้ยวายเหมือนเมนเทอร์บางคนนะค่ะ พี่ว่าน้องก็คงอยากทำงานกับคนที่ใจเย็น ใจกว้าง ไม่ชี้โว้ยวาย ไข้ไหม (The Face Thailand Season 3)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเมนเทอร์มีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในลักษณะการเปรียบเทียบ โดยจะเห็นให้ได้จากการที่เมนเทอร์มาชำพูดถึงลักษณะนิสัย อารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นความใจเย็น ไม่เอะอะโวยวาย ไม่วุ่นวามเหมือนเมนเทอร์ท่านอื่น หรือการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดีกว่า เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันได้ฉุึกคิดถึงแง่มุม บางอย่างที่ยังซ่อนอยู่ในตัวเมนเทอร์ที่มากกว่าความสามารถและทักษะที่ฉายทอดมายังผู้เข้าแข่งขัน นั่นคือ ลักษณะนิสัยของเมนเทอร์ จากตัวอย่างที่ได้กล่าวไปทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่าเมนเทอร์แต่ละคนล้วนแล้วแต่ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจแบบการเปรียบเทียบ โดยมีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน อาจจะแตกต่างกันในส่วนของกลวิธีการพูดและการดึงจุดเด่นหรือข้อดี รวมไปถึงประสบการณ์การทำงานของเมนเทอร์แต่ละคนที่มีแตกต่างกัน มาใช้ประกอบการพูด เช่น เมนเทอร์มาชามีข้อดีในส่วนของการควบคุมอารมณ์และเป็นคนใจเย็น จึงนำข้อดีเหล่านี้มาเป็นจุดสำคัญในการเปรียบเทียบในด้านของอุปนิสัยกับเมนเทอร์อีกท่านที่คิดว่ามีความด้อยกว่า หรือเมนเทอร์ลูกเกดที่มั่นใจว่าตนเองมีประสบการณ์การทำงานในวงการบันเทิงมากกว่าเมนเทอร์ท่านอื่น จึงนำเอาสิ่งเหล่านี้มาเป็นจุดสำคัญในการพูดเปรียบเทียบกับเมนเทอร์ท่านอื่น เพื่อให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นถึงความแตกต่างในส่วนนี้และยังถือเป็นการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพการทำงานของตนเอง เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือกเข้ามาอยู่ร่วมทีมของผู้แข่งขันเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่าง เพื่อเป็นตัวช่วยในการจูงใจผู้สมัครเข้าแข่งขันให้สามารถตัดสินใจได้ง่ายขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจแบบการเปรียบเทียบของเมนเทอร์ดังที่ปรากฏในรายการ The Face Thailand จะมุ่งเน้นการนำเอาข้อดีหรือ ความโดดเด่นของตนเอง และนำข้อด้อยหรือสิ่งที่เมนเทอร์ท่านอื่นอาจมีน้อยกว่ามาพูดเปรียบเทียบกับกัน เพื่อให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นถึงความแตกต่างได้อย่างชัดเจน

4. การบอกเล่า (Narration) เป็นการบรรยายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเวลา ซึ่งรวมถึงเรื่องเล่าส่วนตัว เป็นกระบวนการบอกเล่าถึงลักษณะหรือบรรยากาศของเหตุการณ์ สถานที่ วัตถุ หรือประสบการณ์ซึ่งขึ้นอยู่กับการสังเกต ประสบการณ์ที่พบเจอ หรือความรู้สึกของผู้พูด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังเห็นภาพมากขึ้น

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการ The Face Thailand ซีซั่น 1 - 8 พบว่า ในทุกซีซั่นมีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าวทุกคน และถือเป็นกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจที่นิยมใช้มากที่สุดในการรายการ อาจสืบเนื่องด้วยการบอกเล่าเป็นการส่งสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารอย่างตรงไปตรงมาง่ายต่อพูดมากกว่าการพูดโน้มน้าวใจในรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจแบบการบอกเล่า ปรากฏในหลากหลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการบอกเล่าเรื่องราวของชีวิตของตนเองที่ตรงกันหรือมีความคล้ายคลึงกันกับผู้สมัครเข้าแข่งขัน เพื่อให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันรู้สึกว่าคุณเองกับเมนเทอร์เป็นพวกเดียวกันและน่าจะทำงานร่วมกันได้ง่าย ด้วยเรื่องราวชีวิตที่ผ่านมา เช่น

เมนเทอร์ญาญาญิง : พี่คิดว่าด้วยประสบการณ์ชีวิตของพี่ พี่น่าจะเข้าใจน้องมากที่สุด พี่คิดว่าพี่สามารถมองลึกเข้าไป แล้วรู้ว่า ณ วันนี้น้องคิดอะไรอยู่และอยากที่จะทำอะไร และ พี่คิดว่าพี่เป็นคน open ที่จะพูดต่อกัน พี่กับน้องน่าจะคุยกันรู้เรื่อง และยังเป็นคนบ้านเดียวกัน พี่ชอบในความตรง ๆ ความจริงใจของน้องมาก (The Face Thailand Season 1)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเมนเทอร์การใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในลักษณะการบอกเล่า โดยได้บอกเล่า เรื่องราวของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการมีเป็นภูมิลำเนา

เดียวกันกับผู้เข้าแข่งขัน ประสบการณ์ชีวิต ทักษะคิดต่าง ๆ ที่ตรงกันกับผู้ เข้าแข่งขัน ซึ่งการบอกเล่าเรื่องราวดังกล่าว อาจทำให้ผู้เข้าแข่งขันมองว่าตนเองเหมาะสมที่จะอยู่ในทีม นั้น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่ามีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบการบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานในวงการบันเทิง เช่น

เมนเทอร์ลูกเกต : น้องมีความยูนิค พี่อยากให้น้องมาอยู่ทีมพี พีที่สามารถปั้นน้องให้เป็นนางเอกได้ น้องเป็นนางแบบได้อยู่แล้ว ในสายอาชีพที่พีพีทำมา ด้วยประสบการณ์ทั้งหมดพีพีคิดว่าพีพีอะไรเยอะแยะที่จะสอนน้องได้ (The Face Thailand Season 2)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเมนเทอร์ลูกเกตมีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ ในลักษณะการบอกเล่าโดยได้บอกเล่าถึงประสบการณ์การทำงานที่สั่งสมมานานในวงการบันเทิง และมั่นใจว่าตนเองจะสามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่มีไปยังผู้เข้าแข่งขันได้ ทั้งนี้เมนเทอร์ลูกเกตยังมีการพูดชื่นชมผู้เข้าแข่งขัน ผสมผสานร่วมด้วย ไม่ว่าจะเป็นการชื่น ชมในส่วนของคุณลักษณะท่าทาง รูปร่างหน้าตาที่มีความเป็นเอกลักษณ์ความพิเศษในตัวตนของเข้าแข่งขัน รวมถึงยังพูดเน้นย้ำให้ผู้เข้าแข่งขันเกิดความมั่นใจว่าสามารถเป็นนางแบบได้ และสามารถเป็นนางเอกได้ซึ่งถือเป็นการสื่อสารที่เพิ่มพลังบวกและเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้ฟังภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนเองเป็น อันจะนำไปสู่แนวโน้มในการตัดสินใจของผู้เข้าแข่งขันในการเลือกเข้ามาอยู่ในทีมที่มีอัตราเพิ่มมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจแบบการบอกเล่าเกี่ยวกับสถานการณ์หนึ่ง ๆ เพื่อ ขจัดความลังเลในการเลือกทีมของผู้สมัครเข้าแข่งขัน รวมถึงเพื่อลดทอนพันธะเดิมระหว่างผู้สมัครเข้าแข่งขันกับเมนเทอร์อีกท่าน ในฐานะเมนเทอร์และลูกทีมเดิมในซีซั่นก่อนหน้า เช่น

เมนเทอร์ลูกเกิด : ไม่อยากจะมาแทนที่บีแต่อย่างน้อยถ้า น้องเลือกพี น้องก็ได้สิ่งใหม่ ๆ ตอนเทียร์ออกมาบีก็พูดกับ เทียร์ว่าเขารู้สึกผิด พีเลยคิดว่าถ้าสกายกลับไปอยู่ที่ทีมบี เพราะความรู้สึกผิดของเขา เขาอาจจะทำให้ you กลับไปเป็น เบอร์สองของบี ถ้า you ไม่กลับไปหาแม่ ก็ไม่ได้หมายความว่า you เป็นลูกที่ไม่ดีหรอก (The Face Thailand Season 4)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเมนเทอร์ลูกเกิดมีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ ในลักษณะการบอกเล่า โดยได้บอก เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างเมนเทอร์บีซึ่ง เคยเป็นเมนเทอร์คนเก่าในซีซั่นที่แล้วของผู้เข้าแข่งขันที่กำลังเป็นผู้รับสารอยู่ ณ ขณะนั้นว่า เมนเทอร์บีได้พูดกับผู้เข้าแข่งขันคนก่อนหน้าซึ่งเคยเป็นลูกทีมของ เมนเทอร์บีในซีซั่นที่แล้วเช่นกันว่า ตนเองรู้สึกผิดที่ไม่สามารถทำให้เขาไปถึงฝั่งฝัน ได้และรู้สึกผิดที่ไม่ได้เลือกเขาในซีซั่นที่แล้ว ซึ่งเรื่องราวดังกล่าวเมนเทอร์ ลูกเกิด ได้นำมาพูดให้ผู้เข้าแข่งขันที่รับฟังอยู่ ณ ขณะนั้นได้รับรู้ เพื่อทำให้ผู้เข้าแข่งขัน เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ ซึ่งถือเป็นการ นำเรื่องราวมาบอกเล่าเพื่อหักล้าง เหตุการณ์ในอดีตที่ผู้เข้าแข่งขันและ เมนเทอร์บีเคยอยู่ร่วมทีมกันมาและมีการ ใช้วาทศิลป์ที่คมคายในการโน้มน้าวให้ผู้ เข้าแข่งขันเกิดความสับสน และได้ ทบทวนความรู้สึกนึกคิดบางอย่างเสียใหม่ อันจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกเข้า ร่วมทีมใดทีมหนึ่ง นอกจากนี้ยังปรากฏกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบการบอก เล่าในอีกหลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการบอกเล่าถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของตัวเมน เทอร์เองในการมาทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ในรายการ เช่น The Face Thailand ซีซั่น 3 เมนเทอร์มาซา พูดว่า **“ที่ีมีความตั้งใจและจะทำให้ดีที่สุด ที่ อยู่ในวงการนี้มา ทำทุกสิ่งทุกอย่าง ที่คิดว่าน้องคงเห็น เพราะงั้นน้องต้อง เลือกทีมพีนะคะ”** นอกจากนี้ยังมีใช้กลวิธีดังกล่าวในการบอกเล่าความรู้สึก

ตั้งแต่แรกเห็นผู้สมัครเข้า แข่งขันของเมนเทอร์ เช่น The Face Thailand ซึ่งขึ้น 5 เมนเทอร์จึ้น่าพูดว่า **“พีรูลีถูกชะตาตั้งแต่แรกเห็นน้อง พี่อยาก ได้น้องเข้ามาอยู่ร่วมทีม”** เมนเทอร์มาริญาพูดว่า **“พี่ชอบน้องตั้งแต่พี่เห็นครั้งแรก น้องน่ารักมาก”** จากตัวอย่างที่ได้กล่าวถึงทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่า การใช้กลวิธีการพูด โนม่น่าใจแบบการบอกเล่าดังที่ปรากฏทั้งหมดในรายการ The Face Thailand นั้น อาจกล่าวได้ว่าเหตุที่กลวิธีดังกล่าวได้รับความนิยม อาจเป็นเพราะความง่าย ในการส่งสารที่ไม่ต้องเรียบเรียงข้อความที่ซับซ้อน ไม่ต้องเตรียมข้อมูลมาใช้ ประกอบการพูด เนื่องจากเนื้อความที่พูดแล้วแต่เป็นเรื่องราวในชีวิตของตนเองที่เคยประสบพบเจอมา อีกทั้งไม่ต้องใช้วัจนลีลาในการสื่อสารกับผู้ส่งสาร มากเท่าการใช้กลวิธีในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การพูดในเชิงเปรียบเทียบนั้นผู้ส่งสาร จะต้องเตรียมข้อมูลหรือทราบข้อมูลของอีกฝ่ายที่ตนจะกล่าวถึงเป็นอย่างดี แต่การบอกเล่านั้นเป็นการบอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับกับตนเอง เป็นสิ่งที่ตนเอง พบเจอมาโดยตรง เพราะฉะนั้นการพูดในลักษณะนี้ก็จะไปตรงไปตรงมา ไม่สลับซับซ้อนผู้รับสารหรือผู้สมัครเข้าแข่งขันสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยเมนเทอร์แต่ละคนล้วนมีการใช้กลวิธีการบอกเล่าในรูปแบบที่มีทั้งคล้ายคลึงกันและ แตกต่างกันไป แต่ทั้งนี้เมนเทอร์แต่ละคนล้วนมีลักษณะการบอกเล่าที่เป็น เอกลักษณ์เฉพาะตน ดังเช่น เมนเทอร์ลูกเกดที่มักบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ ประสบการณ์การทำงานในวงการบันเทิง และบอกเล่าเกี่ยวกับสถานการณ์เป็นสำคัญ เมนเทอร์มาซำมักบอกเล่าในส่วนของความมุ่งมั่นตั้งใจในการมาเป็นเมนเทอร์ ของตนเอง เมนเทอร์มาริญาและเมนเทอร์จึ้น่ามักบอกเล่าในส่วนของความรู้สึก หรือความประทับใจที่มีต่อผู้เข้าแข่งขันเป็นสำคัญ ทั้งนี้ตัวแปรสำคัญในการเลือก หยิบยกสถานการณ์หรือเรื่องราวมาบอกเล่าของเมนเทอร์นั้น เรื่องราวชีวิตหรือ ลักษณะของผู้สมัครเข้าแข่งขันก็มีความสำคัญในการบอกเล่าถึงเรื่องหนึ่ง ๆ ของเมนเทอร์

เมนเทอร์ลูกเกด : น้องมาที่นี้เพื่ออะไร เพื่อเป็นนักแสดง หรือ เพื่อเป็นทุกอย่างที่พี่จะให้น้องได้ (The Face Thailand Season 1)

เมนเทอร์ศรีริต้า : เคยได้ยินไหมคะที่เขายกบอกว่า ทำอะไรเดิม ๆ มันก็ได้ผลลัพธ์แบบเดิม (The Face Thailand Season 4)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าเมนเทอร์อาร์ตมีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในลักษณะการใช้คำถามย้อนกลับ โดยเมนเทอร์ได้ถามย้อนกลับไปยังผู้แข่งขันว่า การมาสมัครเข้าแข่งขันในครั้งนี้ ผู้สมัครเข้าแข่งขันมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร โดยเมนเทอร์แต่ละคนต่างมีจุดมุ่งหมายในการถามย้อนกลับไปยังผู้แข่งขันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หากแต่ จะแตกต่างกันในส่วนของการเลือกใช้ภาษา หรือวจนลีลา ยกตัวอย่างเช่น เมนเทอร์อาร์ตมีการใช้คำถามย้อนกลับไปยัง ผู้สมัครเข้าแข่งขันว่าการมาสมัครรายการ The Face Thailand ในครั้งนี้อยากได้ทักษะการแสดงเพียงอย่างเดียวหรือ ต้องการที่จะได้เรียนรู้ทักษะอื่นที่มากกว่าการแสดงหรือไม่ ซึ่งการถามคำถามกลับไปยังผู้แข่งขันดังกล่าว เป็นการสื่อ ความหมายโดยนัยว่า เมนเทอร์อีกฝ่ายเก่งเพียงทักษะการแสดง แต่ตนเองสามารถถ่ายทอดทักษะอื่นนอกเหนือจากการ แสดงได้อีก จะเห็นได้ว่า เมนเทอร์อาร์ตมีกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจที่แฝงไปด้วยวาทศิลป์อันคมคาย ผสมผสานการยั่วล้อเมนเทอร์อีกฝ่าย อีกทั้งยังแฝงไปด้วยความหมายที่ลึกซึ้งให้ผู้แข่งขันได้ขบคิดและทบทวนวัตถุประสงค์ในการมาเข้าร่วมการแข่งขันในครั้งนี้ รวมถึงทักษะที่ผู้เข้าแข่งขันจะได้รับจากทีมเมนเทอร์อาร์ตซึ่งมีมากกว่าอีกทีมอย่างแน่นอน และหากมองในส่วนของเมนเทอร์ลูกเกด ซึ่งมีการใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในลักษณะการใช้คำถามย้อนกลับ โดยเมนเทอร์ได้ถาม ย้อนกลับไปยังผู้เข้าแข่งขันถึงวัตถุประสงค์ในการมาสมัครและเข้าร่วมแข่งขันในรายการ The Face Thailand

ว่ามา เพื่ออะไร เพื่อเป็นนักแสดงเพียงอย่างเดียวหรือเพื่อเป็นทุกอย่างที่สามารถ โลดเล่นอยู่ในวงการบันเทิงได้ ซึ่งจากการถาม คำถามดังกล่าว ทำให้ ผู้เข้าแข่งขัน ได้ถูกคิดและทบทวนกับตนเองว่ามาเข้าแข่งขันรายการนี้เพื่ออะไร ถือเป็น การพูดเรียก สติ เพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันได้เลือกเข้ามาอยู่ร่วมในทีมใดทีมหนึ่งโดยผ่าน การไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนแล้ว อีกทั้งเมนเทอร์ยังมี กลวิธีการพูดให้ผู้เข้าแข่งขันได้ เห็นว่าตนเองพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทั้งหมดที่ตนเอง ได้สั่งสมมาตลอดระยะเวลาที่ทำงานในวงการบันเทิงไปยังผู้เข้าแข่งขันได้ทำในสิ่ง ที่เขาต้องการ ดังประโยคที่ว่า “หรือเพื่อเป็นทุกอย่างที่จะให้น้องได้” ถือเป็น การเน้นย้ำให้ผู้เข้าแข่งขันเกิดความเชื่อมั่นในตัวเมนเทอร์ที่พร้อมจะถ่ายทอด ทักษะความรู้ ให้กับผู้เข้าแข่งขัน จะเห็นได้ว่า กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบการใช้ คำถามย้อนกลับในรายการ The Face Thailand คำถามที่ใช้จะมุ่งให้ผู้สมัคร เข้าแข่งขันได้คิดทบทวนและตอบคำถามกับตนเองถึงวัตถุประสงค์ในการมา สมัครเข้าแข่งขัน และเมนเทอร์แต่ละคนก็จะนำเอาทักษะ ความสามารถที่ตนเอง มีมาสนับสนุนคำถามนั้น ๆ เพื่อให้คำตอบที่เกิดขึ้นภายในใจของผู้สมัครเข้าแข่งขัน เอนเอียงหรือโอนอ่อนมาฝั่งตน

6. การใช้รูปประโยคเงื่อนไข (Conditional) เป็นการเสนอแนวคิดหรือ ผลที่จะได้รับจากตนและฝ่าย ตรงข้ามให้ผู้รับสารได้เปรียบเทียบ ในช่วงนี้ผู้ส่งสาร จะต้องใช้การจูงใจด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การใช้สารโน้มน้าวใจการให้ ผลตอบแทนต่าง ๆ หรือวิธีอื่น ๆ [4] จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการ The Face Thailand ซีซั่น 1 - 8 พบว่า The Face Thailand ซีซั่น 1 - 3 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูด โน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 1 คน คือ เมนเทอร์ลูกเกิด The Face Thailand ซีซั่น 4 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 3 คน คือ เมนเทอร์ ซอนย่า เมนเทอร์บี และเมนเทอร์พลอย The Face Thailand ซีซั่น 5 มีเมนเทอร์ ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบดังกล่าว 3 คน คือ เมนเทอร์จิน่า เมนเทอร์ แบงค์ และเมนเทอร์โทนี่ The Face Men Thailand ซีซั่น 1 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธี

การพูดโน้มน้าวใจ รูปแบบดังกล่าว 3 คน คือ เมนเทอร์ ลูกเกิด The Face Men Thailand ซีซั่น 2 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ รูปแบบดังกล่าว 1 คน คือ เมนเทอร์หมู The Face Men Thailand ซีซั่น 3 มีเมนเทอร์ใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจรูปแบบ ดังกล่าว 3 คน คือ เมนเทอร์อาร์ต จากการวิเคราะห์กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจแบบการใช้คำถามย้อนกลับ ดังที่ปรากฏใน รายการ The Face Thailand พบว่า เมนเทอร์จะใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจในรูปแบบดังกล่าว เพื่อบอกเหตุและผลที่จะ ได้รับ หากผู้สมัครเข้าแข่งขันเลือกเข้ามาอยู่ที่ทีมตน พร้อมทั้งบอกผลที่จะได้รับหากผู้สมัครเข้าแข่งขันเลือกไปอยู่ในทีมอื่น เพื่อชี้ให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นถึงความแตกต่างและความคุ้มค่าของผลที่จะได้รับว่าทีมใดมีความคุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของผู้สมัครเข้าแข่งขันมากกว่า จึงอาจกล่าวได้ว่ากลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบการสร้างเงื่อนไขในรายการ The Face Thailand ของเมนเทอร์แต่ละคนนั้นมีวัตถุประสงค์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ในส่วนของรูปประโยคที่เมน เทอร์ใช้ในการสร้างเงื่อนไขเป็นไปในหลากหลายลักษณะ ได้แก่ การใช้คำว่า ถ้า...ก็ ในการสร้างเงื่อนไขในประโยค เช่น

เมนเทอร์บี : ถ้าน้องไม่เลือกทีมบี ก็ดูต่อไปละกันว่าน้องจะเดินไปได้ไกลแค่ไหน (The Face Thailand Season 1)

เมนเทอร์โทนี่ : ถ้าเกิดพี่เป็นผู้กำกับ พี่ก็จะเลือกคนแบบนี้ครับ (The Face Thailand Season 5)

นอกจากนี้ยังพบการใช้รูปประโยคโดยมีคำเชื่อมแสดงเหตุและผล คือ การใช้คำว่า ถ้า...แต่ เช่น

เมนเทอร์ลูกเกิด : ถ้าน้องมาอยู่กับพี่ พี่จะไม่บั่นให้น้องเป็นเหมือนคนอื่น แต่พี่จะบั่นให้น้องเป็นตัวของตัวเอง ที่สามารถ

พาน้องไปในจุดที่น้องต้องการ พี่คิดว่าพี่สามารถเป็นทุกอย่าง
ให้น้องได้ ไม่ว่าจะเป็นที่ หรือเป็นที่ปรึกษา (The Face
Thailand Season 1)

เมนเทอร์ซอนย่า : จากที่พี่เห็นลูกทีมของอีกสองทีมแล้วเนี่ย
ถ้าเทียร์เข้าไปเทียร์จะไม่ได้เป็นนัมเบอร์วันของเขา แต่ถ้าเทียร์
มากับเราเทียร์จะเป็นนัมเบอร์วัน ในทีมของเราเลยนะ (The
Face Thailand Season 4)

นอกจากนี้ยังปรากฏการใช้รูปประโยคที่ใช้คำว่า ยังไม่...จนกว่า ในการ
สร้างเงื่อนไขให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นถึงความเป็นเหตุเป็นผล และเงื่อนไขที่เมนเทอร์
ได้กำหนดไว้หากผู้เข้าแข่งขันเลือกเข้ามาอยู่ในทีมตน เช่น เมนเทอร์หมู กล่าว
ว่า **“ทีมที่ยังไม่เพอร์เฟคนี้ครับ จนกว่าจะมีน้องเข้ามาอยู่ในทีม (The Face
Men Thailand Season 2)”** จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเมนเทอร์มีการใช้กลวิธี
การพูดโน้มน้าวใจในลักษณะการใช้รูปประโยคเงื่อนไข โดย เมนเทอร์มีกลวิธีการ
พูดโดยสร้างเงื่อนไขให้ผู้เข้าแข่งขันได้รับรู้ถึงผลที่จะตามมาหากผู้สมัครเข้า
แข่งขันเลือกเข้ามาอยู่ใน ทีมหรือเลือกอยู่ทีมอื่น มีการใช้รูปประโยคเพื่อแสดง
เหตุและผลให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันจะได้รับหากเลือกเข้าไปอยู่ร่วมในทีม หนึ่ง ๆ โดย
จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นส่วนของตัวเงื่อนไข อีกส่วนหนึ่งเป็นส่วนของ
ผลที่จะตามมา (สุชาติ ตองอาสน์, 2555) และประโยคที่เมนเทอร์ใช้ก็จะเป็น
ประโยคความซ้อน ไม่พบการใช้ประโยคความเดียว เนื่องจากประโยคความซ้อน
สามารถ อธิบายความได้กระจ่างชัดกว่า ในส่วนของความแตกต่างระหว่างเมน
เทอร์กับเมนเทอร์อีกฝ่าย เช่น ประโยคที่เมนเทอร์ ซอนย่าพูดว่า **“ถ้าเทียร์เข้า
ไปเทียร์จะไม่ได้เป็นนัมเบอร์วันของเขา แต่ถ้าเทียร์มากับเราเทียร์จะเป็น
นัมเบอร์วันในทีมของเรา”** สามารถจำแนกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นตัว

เงื่อนไข คือ “ถ้าเทียร์เข้าไป” และส่วนของผลที่จะตามมา คือ เทียร์จะไม่ได้เป็น นัมเบอร์วันของเขา” และอีกประโยคจะเห็นได้ว่า ส่วนที่เป็นตัวเงื่อนไข คือ “แต่ถ้าเทียร์มากับเรา” และ ส่วนของผลที่จะตามมา คือ “เทียร์จะเป็นนัมเบอร์วันในทีมของเรา” ซึ่งในส่วนของกรรแบบรูปประโยคของเมนเทอร์ แต่ละคนถึงแม้จะใช้คำเชื่อมประโยคเพื่อบอกเงื่อนไขโดยใช้คำเดียวกัน แต่การเรียบเรียงเนื้อความในประโยคก็มีได้ เหมือนกันเสมอไป ดังจะเห็นได้จากเมนเทอร์ชอนย่าเลือกที่จะกล่าวถึงเมนเทอร์อีกฝ่ายก่อน โดยชี้ให้เห็นว่าหากเลือกไปอยู่ในทีมนั้นผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร และจึงจะกล่าวถึงทีมตนเองภายหลังจากการกล่าวถึงเมนเทอร์อีกฝ่ายเสร็จสิ้น แต่หากพิจารณาในส่วนของรูปประโยคของเมนเทอร์ลูกเกิด เมนเทอร์อาร์ตนั้น จะกล่าวถึงทีมของตนเองก่อน แล้วจึงจะ กล่าวถึงทีมอื่นภายหลัง ดังที่ปรากฏในตัวอย่างที่ได้กล่าวถึงไปทั้งหมดข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำว่า ถ้าก็ ถ้า...แต่ หรือยังไม่จนกว่า ล้วนแต่เป็นศัพท์ที่แสดงให้เห็นถึงเหตุและผลของการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือการตัดสินใจในเรื่องหนึ่ง ๆ กลวิธี การพูดโน้มน้าวใจโดยใช้รูปประโยคเงื่อนไขนั้น เป็นการชี้ชัดให้เห็นถึงรูปประโยคที่ผู้พูดสร้างเงื่อนไขต่อผู้ฟังในการตัดสินใจในเรื่องหนึ่ง ๆ จึงถือเป็นทางเลือกที่น่าสนใจและเสริมสร้างความมั่นใจให้กับ ผู้เข้าแข่งขันในการเลือกเข้าทีม เนื่องด้วยผู้เข้าแข่งขันได้รับรู้ถึงสิ่งที่ตนเองจะได้รับ หากเข้าไปอยู่ร่วมทีมนั้น ๆ

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมการพูดโน้มน้าวใจของเมนเทอร์ในรายการ The Face Thailand ซีซั่น 1 - 8 พบว่า เมนเทอร์มีการใช้พฤติกรรมการพูดโน้มน้าวใจสอดคล้องกับหลักการพูดโน้มน้าวใจของอริสโตเติลทั้ง 6 รูปแบบ กล่าวคือ การยกตัวอย่าง การใช้สถิติ การเปรียบเทียบ การบอกเล่า การใช้คำถามย้อนกลับ และการใช้รูปประโยคเงื่อนไข โดยมีการใช้พฤติกรรมการพูดโน้มน้าวใจแบบการบอก

เล่ามากที่สุด รองลงมาคือการเปรียบเทียบ การใช้รูปประโยคเงื่อนไข การใช้คำถ้อยย้อนกลับ การใช้สถิติ และการยกตัวอย่างพบน้อยที่สุด จากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่าการที่กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบบอกเล่าได้รับความนิยมมากที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะความง่ายในการส่งสารที่ไม่ต้องเรียบเรียงข้อความที่ซับซ้อน ไม่ต้องเตรียมข้อมูลมาใช้ประกอบการพูด เนื่องจากเนื้อความที่พูดแล้วแต่เป็นเรื่องราวในชีวิตของตนเองที่เคยประสบพบเจอมา อีกทั้งไม่ต้องใช้วจนลีลาในการสื่อสารกับผู้ส่งสารมากเท่าการใช้กลวิธีในรูปแบบอื่น ๆ การบอกเล่านั้นเป็นการบอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับกับตนเองเป็นสิ่งที่ตนเองพบเจอมาโดยตรง เพราะฉะนั้นการพูดในลักษณะนี้ก็จะไปตรงไปตรงมา ไม่สลับซับซ้อน ผู้รับสาร หรือผู้สมัครเข้าแข่งขันสามารถเข้าใจได้ง่าย และการสาเหตุที่การพูดโน้มน้าวใจแบบการยกตัวอย่างได้รับความนิยมในการใช้น้อยที่สุด อาจสืบเนื่องมาจากการยกตัวอย่างในแต่ละครั้งนั้น เมเนเทอร์จะต้องทำความเข้าใจและทราบถึงสิ่งที่ตนเองยกตัวอย่างถึงเป็นอย่างดี ข้อมูลต้องน่าเชื่อถือและมีมากพอที่จะทำให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเชื่อในคำพูดหรือสิ่งที่เมเนเทอร์ได้ยกตัวอย่างมา อีกทั้งการยกตัวอย่างยังส่งผลกระทบต่อในด้านของเวลา เนื่องจากการยกตัวอย่างครั้งหนึ่ง ๆ นั้น เมเนเทอร์ จะต้องอธิบายตัวอย่างนั้นให้กระจ่างแจ้ง ซึ่งอาจจะใช้เวลามากกว่าการบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้ การใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจแบบยกตัวอย่างในรายการ The Face Thailand นิยมนำหลักฐานหรือสิ่งของมาแสดงให้เห็นประกอบคำพูด เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ เช่น การโชว์ถ้วยรางวัลที่ได้รับจากการทำงานในวงการบันเทิง ซึ่งกลวิธี ดังกล่าว จะมีความยุ่งยากในส่วนของการเตรียมสิ่งของและข้อมูล ที่ต้องมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า จึงทำให้มีการใช้กลวิธีดังกล่าวในการพูดโน้มน้าวใจน้อยที่สุด

วัตถุประสงค์ในการเลือกใช้กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจตามหลักของอริสโตเติล ในรายการ The Face Thailand ซีซั่น 1 - 8 ในแต่ละรูปแบบ พบว่า มีวัตถุประสงค์

เป็นไปในทิศทางเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ 1) กลวิธีการพูดโน้มน้าวใจ แบบ ยกตัวอย่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นถึงความสามารถและ มั่นใจในตัวของตนเองเมื่อนำมาใช้ในการทำงานในวงการบันเทิงหลากหลายด้าน รวมถึงเน้นย้ำคำพูดให้มีความหนักแน่น โดยมีการอ้างอิงหลักฐานหรือยกตัวอย่าง ประสบการณ์ ทักษะ ความสามารถของตนเอง 2) แบบใช้สถิติ มีวัตถุประสงค์ เพื่อหยิบยกสถิติการชนะของตนจากซีซั่นก่อนหน้า หรือในซีซั่นที่ตนเองเคยชนะ มาพูดเน้นย้ำให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นถึงประสบการณ์ ทักษะ และความสำเร็จ ที่ผ่านมาของตน ทำให้ตนเองมีความน่าเชื่อถือ ด้วยทักษะและประสบการณ์ที่ได้ สั่งสมมา 3) การเปรียบเทียบ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการนำเอาข้อดีหรือความ โดดเด่นของตนเอง และนำข้อดีหรือสิ่งที่เมื่อนำมาทำอาชีพอื่นอาจมีน้อยกว่ามาพูด เปรียบเทียบกัน เพื่อให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันเห็นถึงความแตกต่างได้อย่างชัดเจน 4) การบอกเล่า มีวัตถุประสงค์เพื่อบอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับกับตนเอง หรือสิ่ง ที่ตนเองพบเจอมาโดยตรง การพูดในลักษณะนี้ก็จะเป็นอย่าง ตรงไปตรงมา ไม่ สลับซับซ้อนผู้รับสารหรือผู้สมัครเข้าแข่งขันสามารถเข้าใจได้ง่าย 5) การใช้คำถาม ย้อนกลับ มีวัตถุประสงค์เพื่อจะมุ่งให้ผู้สมัครเข้าแข่งขันได้คิดทบทวนและตอบ คำถามกับตนเองถึงวัตถุประสงค์ในการมาสมัครเข้าแข่งขัน 6) การใช้รูปประโยค เงื่อนไข มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเงื่อนไขและผลที่ตามมาที่ผู้สมัครเข้าแข่งขัน จะได้รับหาก เลือกเข้าไปอยู่ร่วมในทีมหนึ่ง ๆ จากการศึกษาในครั้งนี้ ส่งผลให้ผู้ ศึกษาเล็งเห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ที่มีความโดดเด่นเกี่ยวกับกลวิธีการพูดโน้มน้าวใจของเมื่อนำมาใช้ในการรายการ The Face Thailand ที่มีความแตกต่างไปจาก รายการอื่น ๆ เนื่องด้วยรายการ The Face Thailand มีการเปิดโอกาสให้เมื่อนำมาแต่แต่ละคนได้แสดงความสามารถในการพูดโน้มน้าวใจอย่างเต็มที่และเป็นไป ตามเอกลักษณ์เฉพาะตน ทั้งนี้ เมื่อผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากรายการมา วิเคราะห์โดยอาศัยทฤษฎีการพูดโน้มน้าวใจของอริสโตเติลทั้ง 6 รูปแบบ ยิ่ง

เป็นการเน้นย้ำให้เห็นถึงการพูดของเมนเทอร์ที่นอกจากจะมีความน่าสนใจไปตามลักษณะการพูดของแต่ละคนแล้วนั้น ยังชี้ให้เห็นถึงกลวิธีการพูดที่มีหลักเกณฑ์เป็นไปตามทฤษฎีหรือหลักการพูดที่ดี ควรค่าแก่การนำไปเป็นปฏิบัติแบบอย่างหรือนำไปประยุกต์ใช้ในการพูดหรือการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรรณนิการ์ อัครดรเดชา. (2550). **การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. หน้า 2.
- รายการ The Face Thailand Season 1. (4 ตุลาคม 2557). **รายการ The Face Thailand Season 1**. จาก : www.youtube.com
- รายการ The Face Thailand Season 2. (17 ตุลาคม 2558) **รายการ The Face Thailand Season**. จาก : www.youtube.com
- รายการ The Face Thailand Season 3. (4 กุมภาพันธ์ 2560), **รายการ The Face Thailand Season 3**. จาก : www.linetv.com
- รายการ The Face Thailand Season 4. (10 กุมภาพันธ์ 2561), **รายการ The Face Thailand Season 4**. จาก : www.linetv.com
- รายการ The Face Thailand Season 5. (23 กุมภาพันธ์ 2562). **รายการ The Face Thailand Season 3**. จาก : www.linetv.com
- รายการ The Face Men Thailand Season 1. (29 กรกฎาคม 2560), **รายการ The Face Men Thailand Season 1**. จาก : www.watchlakorn.in.th
- รายการ The Face Men Thailand Season 2.(7 ตุลาคม 2561), **รายการ The Face Thailand Season 2**. จาก : www.linetv.com
- รายการ The Face Thailand Season 3.(5 ตุลาคม 2562). **รายการ The Face Thailand Season 3**. จาก : www.linetv.com
- วิกิพีเดีย. (2563), **รายการ The Face Thailand (ออนไลน์)**. สืบค้นจาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/>. [20 มกราคม 2563].

สวนิจย์ ยมาภัย และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2536), การสื่อสารของมนุษย์,
กรุงเทพฯ : 68 การพิมพ์, หน้า 27.

สุชาติ ทองอาสน์. (2555), ประโยคแสดงเจือใจ. สืบค้นจาก : https://www.mtk.ac.th/ebook/forum_posts.asp. [24 มกราคม 2563]

อรรวรรณ ปีลิตนโนโวาท. (2537), วาทะสำคัญของไทยและการวิเคราะห์.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, หน้า 10-11.

การศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาญี่ปุ่น
ณ ประเทศญี่ปุ่น ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

A Study of the Problem Conditions in Japanese
Professional Experience Training in Japan of Students
Majoring Japanese Language,
Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University

รัตน์ตฤกุล บัวจันทร์
Rattikun Buachan

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
smilingkun2020@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่น ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 9 คน ระยะเวลา 3 เดือน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถานประกอบการในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมี 2 ข้อ ได้แก่ ทักษะด้านภาษาและทักษะด้านการปฏิบัติงาน และรายงานผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อทักษะ

ด้านภาษาของนักศึกษาระดับปานกลาง โดยต้องการให้หลักสูตรพัฒนาทักษะด้านการสนทนาและการฟังภาษาญี่ปุ่นให้ดีขึ้น และความพึงพอใจต่อทักษะด้านการปฏิบัติงาน อยู่ระดับดี ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการต้องการให้หลักสูตรพัฒนานักศึกษา คือ การมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในตน การคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ส่วนปัญหาที่นักศึกษาประสบช่วงระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ 1) ปัญหาด้านภาษาและการสื่อสาร เช่น การไม่รู้คำศัพท์เฉพาะ คนญี่ปุ่นพูดเร็วเกินไป 2) ปัญหาด้านการทำงาน เช่น วัฒนธรรมการทำงานที่มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน ความรวดเร็วในการทำงาน 3) ปัญหาด้านการใช้ชีวิต เช่น การปรับตัวในการใช้ชีวิตและการทำงาน ช่วงแรกเป็นต้น

คำสำคัญ : ทักษะด้านภาษาญี่ปุ่น ทักษะด้านการปฏิบัติงาน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาญี่ปุ่น

Abstract

The purpose of this study was to study the problem conditions in Japanese professional experience training in Japan of students majoring Japanese Language, Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University totally 9 students, duration of 3 months, using the questionnaire of the satisfaction assessment towards the professional experience training students of establishments in Japan in terms of students' language and operational skills and students' training reports in order to use the analysis results as a guideline for improvement and development of teaching and learning management in the curriculum. The results of the study showed that the entrepreneurs were satisfied with the students' language skills at a moderate level, wanting the curriculum to improve conversation and listening skills in Japanese and the entrepreneurs were satisfied with students' operational skills at a good level. For other suggestions, the curriculum was required to develop students to understand their roles and responsibilities and have their own critical thinking skills and immediate problem solving. The problems encountered by the students during the Japanese professional experience training period were 1) problems in language and communication such as lack of knowledge of specific terminology and speaking too quickly of Japanese people. 2) problems in working such as working culture in providing a clear division of duties and a quick working 3) problems in living such as adjustment in living and working in the first period etc.

Keywords : language skills, operational skills, professional experience training

บทนำ

เมื่อกกล่าวถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่ว่าในต่างประเทศหรือประเทศไทย หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนคงเป็นสิ่งแรกที่จะต้องกล่าวถึง ในประเทศไทยการจัดทำหลักสูตรจะต้องมีมาตรฐานภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งได้ระบุมาตรฐานของการเรียนรู้ไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งไม่ว่าศึกษาในศาสตร์เฉพาะใดก็ตามจำเป็นต้องให้นักศึกษามีความรู้ให้ครบทุกด้าน เพราะเป็นที่รู้กันว่าการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนให้มีความรู้เพียงอย่างเดียว ไม่สามารถสอดรับกับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือการศึกษาต้องเป็นมากกว่าการเรียนรู้เพื่อความรูู้

หลักการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ 4 แบบ ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อรู้, การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ, การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันและการเรียนรู้เพื่อชีวิต ไม่ว่าการจัดการศึกษาแบบใดก็มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น ผู้เขียนมองว่าปัจจุบันหัวใจของหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ขาดเสียมิได้ คือ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้ โดยให้อยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้ หมายถึง การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถและความชำนาญ รวมทั้งสมรรถนะทางด้านวิชาชีพสามารถปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ สามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติและอาชีพได้อย่างเหมาะสม กระบวนการเรียนจะเป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติที่เป็นประสบการณ์ต่างๆทางสังคม (อดุลย์ วังศรีคุณ, 2558) อีกทั้งแนวโน้มในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

การสังเคราะห์ การเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา รวมทั้งการประเมินค่าในสิ่งที่เรียนรู้ไป และสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองลงมือทำ (อมรา รสสุข, 2558) กระบวนการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว (Active Learner) ในการเรียนรู้และรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learner Autonomy) ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน เพราะผู้เรียนสามารถเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของตนเองและตระหนักถึงข้อบกพร่องของตน รวมถึงเรียนรู้กลวิธีที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในการเรียนได้

จากที่กล่าวไปข้างต้นนั้น เมื่อพิจารณาหลักสูตรแล้วก็เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคทฤษฎีที่สถาบันการศึกษา จัดไว้ในหลักสูตรส่วนการนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้นั้น เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคปฏิบัติ คือ รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือสหกิจศึกษา ดังนั้นหลายหลักสูตรในประเทศไทยจึงได้กำหนดให้มีทั้ง 2 รายวิชาเป็นรายวิชาเลือกหรือวิชาบังคับขึ้นอยู่กับสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งว่าจะจัดให้อยู่ในรูปแบบใด และหลักสูตรส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายจัดให้วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสหกิจศึกษา อยู่ในกลุ่มวิชาบังคับที่นักศึกษาต้องลงทะเบียน โดยมีจุดประสงค์คือ ให้นำความรู้ภาคทฤษฎีที่ได้ศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงตามสายงานที่นักศึกษามีความสนใจที่จะประกอบอาชีพในอนาคต

อย่างไรก็ตามถึงแม้รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะเป็นเพียงวิชาหนึ่งในหลักสูตรแต่สำหรับสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น รายวิชานี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นรายวิชาที่สามารถทดสอบสมรรถนะหลายด้านของนักศึกษา เป็นรายวิชาที่นักศึกษาได้ออกไปเรียนรู้นอกสถานศึกษา แน่แน่นอนว่าหากนักศึกษาบรรลุลักษณะประสงค์ของรายวิชา นั้นหมายถึงการได้เรียนรู้จักตน การได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการ แต่หากไม่บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชานั้นหมายถึงความล้มเหลวในการจัดการศึกษาของหลักสูตรหรือไม่นี้เป็นประเด็นที่สถาบันการศึกษาและผู้จัดทำหลักสูตรอาจต้องมองย้อนกลับ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ประกอบการในประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จากสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาจำนวน 9 คน ณ ประเทศญี่ปุ่น
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมีคุณสมบัติตามที่ตลาดแรงงานหรือหน่วยงานต้องการ

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 4 โปรแกรมวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 9 คน ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่น และเจ้าของสถานประกอบการธุรกิจด้านโรงแรมจำนวน 4 สถานประกอบการ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบประเมินความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของสถานประกอบการในประเทศญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. รายงานผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ ประเทศญี่ปุ่นของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

วิเคราะห์ข้อมูลในแบบประเมินความพึงพอใจ และรายงานผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ ประเทศญี่ปุ่น ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น โดยใช้หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน

หลักการ จุดประสงค์และรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ ประเทศญี่ปุ่น ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ตามที่ได้กล่าวในบทนำจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อผลิตบุคลากรที่พร้อมด้วยความรู้ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และทักษะในการประกอบวิชาชีพ ดังนั้น ในการจัดการศึกษาจึงต้องใช้กิจกรรมที่มีความหลากหลาย ทั้งในส่วนที่เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในสถาบัน และกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถาบัน หลายหลักสูตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้จัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถาบันในรูปแบบของการฝึกปฏิบัติผ่านรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยให้กำหนดว่ากิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือกิจกรรมสหกิจศึกษาเป็นรายวิชาหนึ่งที่ต้องระบุไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ส่วนใหญ่ได้กำหนดให้เป็นรายวิชาบังคับ โดยหากนักศึกษาไม่ผ่านในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพก็ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ รวมถึงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นด้วยเป้าหมายหลักในการจัดรายวิชาให้นักศึกษาต้องออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย คือ การให้ผู้เรียนได้นำความรู้และทักษะที่ได้ศึกษามาตลอดระยะเวลาการศึกษาไปประยุกต์ใช้จริงในการทำงาน ทั้งนี้ นักศึกษาจะ

ต้องสามารถเรียนรู้ถึงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาและปรับปรุงงาน ควบคู่กับการมีคุณธรรมและจริยธรรม และได้แนวทางในการประกอบอาชีพของตนเองหลังสำเร็จการศึกษา

ก่อนออกฝึกประสบการณ์จริง หลักสูตรได้จัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกฯ ซึ่งเป็นกระบวนการ เตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษา ในการเรียนรู้และสามารถปรับตัวในการดำเนินงานตามวิชาชีพ จะต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ทางวิชาการ การปฏิบัติการทางวิชาชีพ และวิธีการนำความรู้ที่ได้ศึกษาจากชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้กับสภาพการทำงานจริง หลักสูตรจึงพยายามจำลองสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง และทำการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆแก่นักศึกษา เช่นจัดการเตรียมความพร้อมตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ผ่านการจัดกิจกรรมเสริมในหลักสูตร การอบรมทักษะที่จำเป็นในชั้นปีที่ 3 และ 4 ซึ่งอาจารย์ผู้รับผิดชอบจะสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษาเป็นรายบุคคล รวมทั้งเพิ่มเติมรายละเอียดที่นักศึกษาควรต้องทราบก่อนออกฝึกประสบการณ์ฯ อย่างเต็มรูปแบบ

ส่วนเกณฑ์สำหรับนักศึกษาที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหลักสูตรได้นั้น จะต้องผ่านรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ,ผ่านหลักสูตรของมหาวิทยาลัยฯหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปครบ 30 หน่วยกิต และสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นจะต้องผ่านการสอบวัดระดับความรู้ภาษาญี่ปุ่นอย่างน้อยระดับ N 4 ทั้งนี้ตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตร ในรายวิชานี้มีช่วงเวลาในการออกฝึกฯ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นการออกฝึกฯภาคเรียนสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษาในชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 และรูปแบบที่ 2 การออกฝึกฯชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 โดยทั้งสองรูปแบบนักศึกษาจะออกฝึกฯระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา (4 เดือน) เท่ากัน ในรูปแบบที่ 1 หลังเสร็จสิ้นและผ่านการประเมินผลการฝึกฯ นักศึกษาสามารถทำเรื่องขอสำเร็จการศึกษาได้ทันที ซึ่งมีข้อดีคือ หากหน่วยงานต้องการรับพนักงานที่ผ่านการฝึกฯเข้าเป็นพนักงานชั่วคราวหรือ

พนักงานประจำ ก็เป็นโอกาสที่ดีของนักศึกษาที่สามารถมีอาชีพทันทีหลังสำเร็จการศึกษา ส่วนในรูปแบบ 2 หลังจากการฝึกฯเสร็จสิ้นนักศึกษาจะต้องกลับมาเรียนอีก 1 ภาคการศึกษาโดยวิชาเรียนที่ลงทะเบียนจะต้องเป็นรายวิชาที่เติมเต็มความรู้ที่ไม่มีหรือไม่พอเพียง และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานในสายงานที่ตนเองต้องการในอนาคตได้ แต่ก็มีข้อเสียคือ หากหน่วยงานมีความพึงพอใจและความต้องรับเข้าทำงานก็อาจเสียโอกาสนั้นไป

การเปลี่ยนแปลงแหล่งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในอดีตกับปัจจุบัน

อาจกล่าวได้ว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นสถานการณ์หรือช่องทางในการแสวงหาความจริงของชีวิตการทำงานเป็นช่องทางในการแสวงหาความแปลกใหม่ เป็นช่องทางไปสู่การเรียนรู้โลกใหม่ที่แตกต่างจากโลกที่นักศึกษาค้นเคยในสถาบันการศึกษาอย่างมาก การผ่านฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาจะช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการเข้าสู่วิชาชีพของตนและถือเป็นบททดสอบความพร้อมก่อนที่จะเข้าสู่การประกอบอาชีพอย่างแท้จริง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ พ.ศ.2547 ที่เริ่มเปิดใช้หลักสูตรมากกว่าร้อยละ 95 นักศึกษาออกฝึกฯในสถานประกอบการภายในประเทศ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม บริษัทห้างร้าน โรงเรียน โรงแรม บริษัทนำเที่ยว ร้านอาหาร มูลนิธิ เป็นต้น แม้ว่าหลักสูตรมีความคาดหวังว่าต้องการให้นักศึกษาได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นในงานที่ออกฝึกฯให้มากที่สุด แต่จากการสอบถามและนิเทศ ลักษณะงานส่วนใหญ่ที่นักศึกษาได้รับมอบหมายในช่วงแรกนั้นเป็นงานที่ไม่ได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นมากนัก บางสถานประกอบการไม่ได้ใช้เลย หรืองานสำนักงานทั่วไปที่ไม่ได้ทำร่วมกับชาวญี่ปุ่น อาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับภาษาญี่ปุ่นเลยก็ได้ผู้ที่ดูแลนักศึกษาฝึกงานได้ให้เหตุผลว่านักศึกษาแต่ละคนมีความรู้ทักษะบุคลิกภาพ เหมาะสมกับงานใดนั้นจำเป็นต้องอาศัยเวลาระยะหนึ่ง หลังจากนั้นจึงจะพิจารณามอบหมายงานที่เหมาะสมให้ สำหรับหน่วยงานที่มีผู้ดูแลนักศึกษา

งาน และหน่วยงานมีระบบในการจัดการสอนงานหรือมอบหมายงานนักศึกษาฝึกงานที่ดี ระยะเวลาเพียง 4 เดือน นักศึกษาจะสามารถเรียนรู้งานและมีพัฒนาการในการทำงานที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่บางสถานประกอบการที่ยังไม่มีระบบการจัดการเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกงาน นักศึกษาก็จะสูญเสียโอกาสที่จะได้ลองปฏิบัติจริงอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีความสามารถหลากหลายด้านนั้น ก็เท่ากับเป็นการสูญเสียทรัพยากร เวลา และโอกาสที่จะได้พัฒนาตนเอง สถานประกอบการบางแห่งมีความเชื่อมั่นและคาดหวังต่อนักศึกษาฝึกงานค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานประกอบการที่มีกิจการที่เกี่ยวข้องกับประเทศญี่ปุ่นหรือชาวญี่ปุ่น แต่ในหน่วยงานเองไม่มีผู้มีความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่น หรือหากมีอาจมีจำนวนผู้รู้ภาษาไม่เพียงพอ นักศึกษาฝึกงานจึงอาจได้รับมอบหมายงานที่มีความสำคัญและได้ใช้ภาษาญี่ปุ่น เช่น งานติดตามหัวหน้าชาวญี่ปุ่น งานแปลเอกสาร งานสรุปการประชุม เป็นต้น นักศึกษาที่มีทักษะทางด้านภาษาดีมีความสามารถในการทำงาน เรียนรู้งานได้เร็วและการปรับตัวทั้งในงานและการวางตัวในที่ทำงานได้ดี จึงไม่ค่อยประสบปัญหาและสามารถฝึกประสบการณ์ได้อย่างราบรื่นตลอดระยะเวลา 4 เดือน แต่ก็มีนักศึกษาหลายคนที่มีปัญหาในการปรับตัวช่วงแรก และระหว่างระยะเวลาฝึกฯ ทั้งปัญหาทักษะด้านภาษา ปัญหาด้านการทำงาน และปัญหาการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้หลักสูตรก็พยายามเก็บข้อมูลเหล่านั้น เพื่อนำมาปรับกระบวนการเรียน ปรับกระบวนการพัฒนา นักศึกษาให้สามารถทำงานได้อย่างราบรื่นมาโดยตลอด

ในส่วนของการประเมินผล หลักสูตรได้มีการติดตามและประเมินผลการฝึกฯ 2 ครั้ง ได้แก่ช่วงหลังการฝึก 1 เดือนแรกโดยการสอบถามแบบไม่เป็นลายลักษณ์อักษร(ระบุคำร้องขอไว้ในคู่มือการฝึกฯ) กับทางผู้ดูแลนักศึกษาฝึกงานของสถานประกอบการ หัวข้อที่ใช้สอบถามคือ ลักษณะงานที่มอบหมาย ความสามารถในการปฏิบัติงาน ปัญหาของนักศึกษาในช่วงเดือนแรก การประเมินครั้งที่ 2 คือ ช่วงก่อนสิ้นสุดการฝึกฯ โดยการส่งอาจารย์นิเทศก์ไปสัมภาษณ์ และ

ขอรับข้อเสนอแนะจากตัวแทนของสถานประกอบการ โดยพูดคุยภาพรวมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและพัฒนาการในการทำงานของนักศึกษาว่า มีพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงใด สามารถปรับปรุงหรือแก้ไขข้อผิดพลาดปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงแรกของการฝึกได้หรือไม่อย่างไร ทักชะใดที่หน่วยงานพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ และข้อเสนอแนะต่างๆที่สถานประกอบการต้องการให้หลักสูตรนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เมื่อกระบวนการนิเทศเสร็จสิ้น หลักสูตรได้จัดโครงการรายงานผลการฝึก เพื่อให้นักศึกษาที่ออกฝึกฯ ได้มอญย้อนกลับไพลตลอดระยะเวลาที่ฝึกฯ ว่าลักษณะงานที่ตนเองคาดหวังไว้ก่อนออกฝึกฯ นั้น เมื่อได้ทดลองปฏิบัติจริงเหมือนหรือแตกต่างไปจากที่ตนเองคาดหวังไว้หรือไม่ งานที่ตนเองได้ลองปฏิบัติจริงแล้วนั้นเหมาะสมกับตนเองหรือไม่ ส่วนอาจารย์ในหลักสูตรก็รับฟังผลให้ข้อเสนอแนะและแนวคิดกับความสำเร็จหรือปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงระบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่อไป และนักเรียนรุ่นน้องเข้าฟังการรายงานผลเพื่อจะรับฟังประสบการณ์ตรงของรุ่นพี่เพื่อเป็นแนวทางในการออกฝึกฯในอนาคตต่อไป อย่างไรก็ตามเมื่อทบทวนปัญหาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นักศึกษาเกินกว่าครึ่งที่ออกฝึกฯ ประสบปัญหาเดียวกันคือไม่ได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นอย่างเต็มที่ในช่วงการฝึกฯ ด้วยปัจจัยหลายประการ

ดังนั้นในหลายปีที่ผ่านมาหลักสูตรจึงพยายามที่จะพัฒนารูปแบบและปรับปรุงข้อด้อยต่างๆที่เกิดขึ้น ประเด็นที่พยายามผลักดันและหาแนวทางสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งใจทกที่ว่าจะทำอย่างไรจะให้นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรมีโอกาสได้ฝึกฝนใช้ภาษาญี่ปุ่นให้มาก จึงเกิดการทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในประเทศญี่ปุ่น อันเป็นการเพิ่มช่องทางและโอกาสให้นักศึกษาใช้ความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่น ในสถานการณ์จริง ณ ประเทศญี่ปุ่น โดยในปี พ.ศ.2561 หลักสูตรก็ได้ทำความร่วมมือกับหน่วยงานในประเทศญี่ปุ่น โดยมีจุดประสงค์หลักคือ การส่งนักศึกษาในหลักสูตรเข้ารับการฝึกฯ ณ ประเทศญี่ปุ่น ในปีการศึกษา 2562 หลักสูตรมีจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มี

คุณสมบัติในการออกฝึกจำนวน 24 คน และได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ การฝึกประสบการณ์ ณ ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 11คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งหมด ถือเป็นความสำเร็จก้าวแรกในการผลักดันให้นักศึกษา ในหลักสูตรได้เรียนรู้ภาษา สังคมและวัฒนธรรมการทำงานร่วมกับชาวญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งในการประสานงานและดำเนินตามขั้นตอนต่างๆในช่วงแรก อาจมีปัญหาบ้าง เช่น ขั้นตอนการติดต่อประสานงานตั้งแต่ก่อนไปจนถึงการสิ้นสุดการฝึกฯ หรือการติดตามประเมินผลที่สามารถทำได้เพียง 1 ครั้งคือหลังจาก การฝึกฯ เสร็จสิ้นเท่านั้น แต่ในอนาคตหลักสูตรต้องการจะปรับปรุงวิธีและหัวข้อ การประเมินให้ครอบคลุมมากขึ้น เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเหล่านั้นมา พัฒนาหลักสูตรต่อไป แม้ว่าผู้ทำการประเมินผลให้แก่นักศึกษาจะมีเกณฑ์ ความ เข้มงวด ทศนคติต่อนักศึกษาในการประเมินแตกต่างกัน แต่เพื่อให้ได้การประเมิน ที่มีความยุติธรรมกับทั้งผู้ที่ฝึกภายในประเทศ และผู้ที่ฝึก ณ ประเทศญี่ปุ่น หลักสูตรจึงใช้หัวข้อในการประเมินเดียวกันดังนี้ ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาญี่ปุ่น, คุณภาพของงานที่ได้รับมอบหมาย, การเคารพกฎระเบียบของหน่วยงาน และผู้บังคับบัญชา, บุคลิกภาพ มนุษย์สัมพันธ์ ความร่วมมือกับหน่วยงานและ เพื่อนร่วมงาน, ความคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

การอภิปรายผล

การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาที่ฝึกฯ ณ ประเทศญี่ปุ่นในปีการศึกษา 2562 นั้น หลักสูตรได้ส่งแบบสอบถามไปยัง 4 สถาน ประกอบการ ให้ทำการประเมินนักศึกษาจำนวน 9 คน โดยแบบสอบถามดังกล่าว แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 มีคำถามจำนวน 12 ข้อ โดยผู้ประเมินให้คะแนน ตามลำดับความพึงพอใจ ระดับ 5 เท่ากับ ดีมาก ระดับ 4 เท่ากับ ดี ระดับ 3 เท่ากับ ปานกลาง ระดับ 2 เท่ากับ พอใช้ และ ระดับ 1 เท่ากับ ปรับปรุง ซึ่ง สอบถามเรื่องหลัก 2 ด้านคือ ทักษะด้านภาษา ประกอบไปด้วยทักษะการฟัง,

การสนทนา, การอ่านและการเขียน ส่วนทักษะด้านการปฏิบัติงาน ประกอบไปด้วย ความรับผิดชอบ, การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ, การรักษาเวลา, การรักษากฎระเบียบของหน่วยงาน, บุคลิกภาพและการมีมนุษยสัมพันธ์, ความทุ่มเทและความซื่อสัตย์ในการทำงาน, ความยืดหยุ่น และความสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง และการแต่งกาย กิริยา มารยาท

ส่วนในตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดสอบถามเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงาน เช่น ลักษณะงานที่มอบหมายให้นักศึกษา ความต้องการหรือข้อเสนอแนะของสถานประกอบการ เป็นต้น

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถานประกอบการในประเทศไทยในปัจจุบัน ในทักษะด้านภาษาและทักษะด้านการปฏิบัติงาน

ผลการประเมินทักษะด้านภาษา ภาพรวมมีระดับความพึงพอใจระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$) เมื่อพิจารณาแต่ละหัวข้อการประเมินพบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะภาษาญี่ปุ่น ด้านการเขียน ($\bar{X}=3.33$) รองลงมาคือทักษะภาษาญี่ปุ่น ด้านการสนทนา และด้านการอ่าน ($\bar{X}=3$) และหัวข้อการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ทักษะภาษาญี่ปุ่น ด้านการฟัง ($\bar{X}=2.78$) แม้ว่าระดับความพึงพอใจต่อความสามารถของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ในระดับปานกลาง แต่ข้อร้องเรียนหรือผลการประเมินจากผู้สถานประกอบการในประเทศไทยปัจจุบัน ก็ไม่ได้ตำหนิตักษะทางด้านภาษามากอย่างที่คาดการณ์ไว้มากนัก ซึ่งเรื่องการรอนักศึกษาปรับตัวหรือพัฒนาทักษะทางภาษาให้ดีขึ้นเป็นเรื่องที่หน่วยงานยอมรับได้

ส่วนผลการประเมินด้านคุณลักษณะการปฏิบัติงาน พบว่าผู้ประกอบการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณาแต่ละหัวข้อการประเมินพบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 หัวข้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ การรักษาเวลา, บุคลิกภาพและการมีมนุษยสัมพันธ์, ความทุ่มเทและความซื่อสัตย์ในการ

ทำงาน ($\bar{X}=4.23$) รองลงมาคือ หัวข้อ การรักษาภาวะเปียบของหน่วยงาน ($\bar{X}=4.22$) และหัวข้อการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3$) ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ระบุว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น (ยุพิน, 2552) แต่ก็พบปัญหาเช่นเดียวกับนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงคือ ปัญหาการขาดความเป็นบุคคลสากลคุณภาพ เช่น การขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การขาดความรับผิดชอบต่อ หรือการขาดความอดทน เป็นต้น (ผกาทิพย์, 2550)

อย่างไรก็ดีในตอนที 2 ซึ่งเป็นเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของนักศึกษาสถานประกอบการได้แสดงความคิดเห็นใน 6 ประเด็นซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) งานหลักและงานรองที่ได้รับมอบหมาย

- งานบริการในห้องอาหารของโรงแรม เช่น การนำแขกไปยังโต๊ะอาหาร การจัดจาน การเสิร์ฟ
- งานต้อนรับส่วนหน้า
- งานผู้ช่วยก๊ัก
- งานจัดเตรียมห้องพักรักค้า
- งานจัดเตรียมอุปกรณ์และอาหาร

คำตอบหัวข้อนี้ชี้ให้เห็นได้ว่า ลักษณะงานที่สถานประกอบการมอบหมายให้นักศึกษาไม่ได้เป็นเพียงที่ใช้แรงเพียงอย่างเดียว แต่เป็นงานที่ได้ใช้ภาษา ญี่ปุ่นค่อนข้างมาก นอกจากนั้นแล้วก็ยังมีภาระหมุนเวียนหน้าที่กันเป็นช่วงๆ เพื่อให้แต่ละคนได้ฝึกฝนทำงานในแต่ละส่วนด้วย

2) นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่

- สามารถปฏิบัติงานได้ดี
- สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ แต่บางครั้งไม่ได้ทำอย่างเต็มความสามารถ อาจเป็นเพราะไม่เข้าใจคำสั่ง คำศัพท์จึงไม่สามารถปฏิบัติได้ครบถ้วน
- ช่วงแรกยังไม่ค่อยเข้าใจความหมายของคำศัพท์ แต่นักศึกษาก็ได้ทำการจดบันทึกและทบทวนคำศัพท์สำนวนที่มักใช้เป็นประจำ ช่วงหลังจึงสามารถปฏิบัติงานตามคำสั่งได้สำเร็จลุล่วง

คำตอบหัวข้อนี้ชี้ให้เห็นได้ว่า นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย แต่อาจมีปัญหาด้านภาษาและการสื่อสาร โดยเฉพาะปัญหาด้านการฟังซึ่งเกิดขึ้นในช่วงแรก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างดีที่สุด แต่ภายหลังจากที่นักศึกษาก็พัฒนาตนเองจนมีความสามารถทางด้านภาษาญี่ปุ่น โดยเฉพาะการฟังเพิ่มมากขึ้น

3) ข้อดีของนักศึกษา

- มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานดีมาก
- สามารถเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นได้เร็ว
- งานแผนกผู้ช่วยก็มักมีนักศึกษาฝึกงานเพียงคนเดียว จึงทำให้นักศึกษามีพยายามเป็นอย่างมาก
- มีมารยาทดี
- มีความพยายามในการจดจำศัพท์คำศัพท์และการเรียนภาษาญี่ปุ่น
- เมื่อไม่เข้าใจคำสั่งหรืองานจะถามทันที

คำตอบหัวข้อนี้ชี้ให้เห็นได้ว่า นักศึกษามีความตั้งใจที่จะทำหน้าที่ของตนเองให้ที่ดีที่สุด และสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นและในการทำงานได้ดี

4) ข้อเสียหรือข้อที่ควรปรับปรุงของนักศึกษา

- ต้องการให้นักศึกษาพยายามค้นหาและใส่ใจในการบริการลูกค้าให้มากขึ้น
- ต้องการให้นักศึกษาพยายามค้นหาและสื่อสารกับพนักงานคนอื่นให้มากขึ้น
- ต้องการให้นักศึกษาพยายามจดจำคำศัพท์เฉพาะหรือคำศัพท์อื่นให้มากขึ้น
- ต้องการให้นักศึกษาตั้งใจเรียนภาษาญี่ปุ่นอย่างเต็มที่

คำตอบหัวข้อนี้ชี้ให้เห็นได้ว่า นักศึกษาไม่มีความมั่นใจในภาษา ขาดความมั่นใจในการสื่อสาร ความรู้ด้านคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับงานยังมีน้อยและทักษะด้านงานบริการยังไม่ดีพอ ดังนั้นนักศึกษาและหลักสูตรต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มความรู้ด้านคำศัพท์ในงานบริการเพื่อเพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาของนักศึกษา

5) สิ่งที่ต้องการให้นักศึกษาหรือหลักสูตรพัฒนา ปรับปรุง

- ควรปรับปรุงทักษะการฟังและการพูดของนักศึกษาให้ดีขึ้น
- ควรพัฒนาให้นักศึกษามีทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้มากขึ้น

คำตอบหัวข้อนี้ชี้ให้เห็นได้ว่า หลักสูตรยังต้องปรับปรุงระบบการเรียนการสอน หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการฟังและการพูดของ

ผู้เรียนให้มากขึ้นจากเดิม หรือเสริมกิจกรรมที่ได้ฝึกใช้ภาษาร่วมกับทักษะการแก้ไขสถานการณ์หรือปัญหาเฉพาะหน้า

6) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- ควรให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานว่าผู้ที่ได้รับมอบหมายงานใดก็ตาม ควรปฏิบัติงานนั้นด้วยตนเอง ไม่ควรขอร้องให้ผู้อื่นทำ โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่มีเหตุอันควร
- ไม่จำเป็นต้องทราบคำศัพท์เฉพาะทุกคำ แต่อย่างน้อยควรเพิ่มความรู้อันักศึกษาภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับเรื่องรูปยกย่อง ถ่อมตนให้มากขึ้น

คำตอบหัวข้อนี้ชี้ให้เห็นได้ว่า หลักสูตรควรต้องให้ความสำคัญด้านการเรียนรู้ระดับภาษาสุภาพ ยกย่อง ถ่อมตน ในงานบริการ และเพิ่มรายละเอียดในการปฐมนิเทศก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาให้ครอบคลุมและลึกมากกว่าเดิม

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าผลการประเมินจากสถานประกอบการในประเทศญี่ปุ่นระบุว่า ทักษะการทำงาน และทักษะทางภาษาอยู่ในระดับปานกลาง-มาก แต่ปัญหาเรื่องภาษาและการสื่อสารในการทำงานบริการ ก็ยังต้องใส่ใจให้มาก เพราะการที่ผู้ให้บริการจะสื่อสารและบริการอย่างมีคุณภาพนั้นต้องประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ประการคือ ความรู้ ความรู้สึกและประสบการณ์ (วุฒิมงคล, 2546) จึงเป็นโจทย์สำคัญและเป็นประเด็นที่ทำนายที่หลักสูตรต้องพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น เช่น การปรับปรุงรูปแบบและระบบการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆแม้จะเน้นทฤษฎีแต่ต้องมีการฝึกปฏิบัติควบคู่ด้วย โดยเฉพาะในช่วงชั้นปีสุดท้ายที่ต้องเพิ่มความเข้มข้นและความถี่ให้มากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ ประเทศญี่ปุ่นจากรายงานผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น

ส่วนต่อไปเป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ผลที่ได้จากการรายงานผลปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพซึ่งมีทั้งปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ทันทีและปัญหาที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการแก้ไข การมีสติ ไหวพริบและทักษะการแก้ไขปัญหาจึงเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ว่านักศึกษาจะฝึกภายในประเทศหรือฝึก ณ ประเทศญี่ปุ่น ในการรายงานผลของนักศึกษาในเดือนมีนาคมที่ผ่านมา พบว่านักศึกษาที่ฝึกงาน ณ ประเทศญี่ปุ่นประสบปัญหาต่างๆที่หลายคนมีความคล้ายคลึงกัน โดยจำแนกเป็นด้านๆ ดังนี้

1) ปัญหาด้านภาษาและการสื่อสาร

แม้ว่าทางหลักสูตรจะคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ ประเทศญี่ปุ่น โดยหนึ่งในคุณสมบัติที่กำหนดขึ้นคือนักศึกษาต้องผ่านการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นอย่างน้อยระดับ N 4 แม้ว่านักศึกษาหลายคนมีคุณสมบัติดังกล่าว อีกทั้งหลายคนผ่านระดับ N 3 ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่าแล้วก็ตามแต่ก็ยังประสบปัญหาด้านภาษาและการสื่อสารอยู่โดยเฉพาะในช่วงแรกของการฝึกฯ

- ปัญหาการไม่รู้คำศัพท์ใหม่ หรือการได้ยินสำนวนที่ไม่คุ้นเคย การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่ว่าภาษาใดก็ตาม คลังความรู้ด้านคำศัพท์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ปกติแล้วในตำราหลักที่หลักสูตรใช้จัดการเรียนการสอน ในบทเรียน 1 บทจะมีคำศัพท์ประมาณ 15-30 คำ ซึ่งหากเป็นระดับเบื้องต้นอาจมองว่ามีน้อย แต่นักศึกษาหลายคนก็ไม่ค่อยให้ความสำคัญใส่ใจในการท่องจำศัพท์ สังเกตจากการทดสอบก่อนเรียนที่จะมีการทดสอบคำศัพท์ทุกครั้ง เกินกว่าครึ่งของนักศึกษาที่ไม่ได้ทำการศึกษาคำศัพท์ก่อนมาเรียน ทั้งที่มีตำรา ดังนั้นการจะให้นักศึกษาจำศัพท์นอกเหนือที่มีอยู่ในตำราค่อนข้างเป็นเรื่องที่ต้องเคี้ยวเชียวพอสมควร แม้

นักศึกษาจะทราบวิธีการแล้วก็ตาม เมื่อคลังคำศัพท์มีน้อยและต้องใช้ชีวิตอยู่กับเจ้าของภาษา นักศึกษาที่ไม่ฝึกฝนเทคนิควิธีการจดจำคำศัพท์จึงประสบปัญหาเป็นอย่างมาก เพราะคำศัพท์ที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันนั้นมีมากกว่าในตำรา ดังนั้นหลักสูตรอาจต้องมีการกำหนดให้นักศึกษาแต่ละคนทำการบันทึกคำศัพท์ตั้งแต่เริ่มศึกษาในรูปแบบสมุดจดหรือใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยที่หลักสูตรหรืออาจารย์ผู้สอนต้องทำการออกแบบรูปแบบหรือลักษณะและคอยติดตามการบันทึกคำศัพท์ หรือการทดสอบเพื่อให้นักศึกษาไม่ลืมหืมคลังคำศัพท์ที่ตนเองทำการบันทึกไว้

- ปัญหาเพื่อนร่วมงานหรือเจ้านายชาวญี่ปุ่นพูดเร็วหรือพูดปนสำเนียงภาษาถิ่น ในฐานะอาจารย์ผู้สอนยอมรับว่าอาจารย์ในหลักสูตรที่เป็นชาวญี่ปุ่นค่อนข้างใช้ความเร็วในการพูดคุยกับนักศึกษาค่อนข้างช้า แต่ภายหลัง กลับจากการฝึกประสบการณ์ฯ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลายรุ่นได้ให้ข้อเสนอแนะกับทางหลักสูตรว่า ต้องการให้อาจารย์ชาวญี่ปุ่นเพิ่มระดับความเร็วในการพูดให้เป็นระดับปกติ เพราะเนื่องจากช่วงระยะเวลาการออกฝึกฯ เจ้านายหรือเพื่อนร่วมงานชาวญี่ปุ่นพูดเร็วมาก จนไม่สามารถฟังได้ทัน บางครั้งตกใจว่าที่ได้ยินมาเป็นภาษาญี่ปุ่นหรือไม่ เพราะฟังไม่รู้เรื่องเลย ดังนั้นทางหลักสูตรควรต้องแจ้งอาจารย์ผู้สอนว่าแม้ว่านักศึกษาที่เข้ามาในหลักสูตรค่อนข้างมีระดับความรู้พื้นฐานภาษาญี่ปุ่นที่แตกต่างกัน แต่ขอให้เพิ่มระดับความเร็วในการพูด โดยในชั่วโมงการเรียนการสอนให้ความเร็วในการพูดเป็นไปตามระดับชั้นปี และนอกเวลาเรียนให้พยายามพูดด้วยระดับความเร็วที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่คนญี่ปุ่นพูดหรือสนทนากัน หรือในรายวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารก็มอบหมายงานให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการฟังพูดนอกเหนือจากอาจารย์ชาวญี่ปุ่น เช่น ให้อุทูปยอนตร์ภาษาญี่ปุ่น เพื่อฝึกทักษะการฟังร่วมด้วย

- ปัญหาด้านความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกเนื่องด้วยความแตกต่างทางวัฒนธรรมการสื่อสารบางครั้งจึงเกิดความเข้าใจ

คลาดเคลื่อนระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร แม้จะเป็นเรื่องที่เคยเรียนในห้องเรียนแล้วก็ตาม เช่น เมื่อต้องร่วมโต๊ะอาหารกับชาวญี่ปุ่นแล้วชาวญี่ปุ่นใช้คำว่า ‘อึเดสุ’ ซึ่งในภาษาญี่ปุ่นคำนี้มีหลายความหมาย เช่น ในสถานการณ์ที่ข้าวในถ้วยของอีกฝ่ายหมดและต้องการถามว่า ต้องการเพิ่มไหม หากชาวญี่ปุ่นตอบว่า ‘อึเดสุ’ มีหลายครั้งที่นักศึกษาไม่สามารถตีความได้เพราะคำๆ นี้มีความหมายทั้ง ‘พอแล้ว’ หรือ ‘ขอเพิ่มด้วย’ ดังนั้นการดูบริบท สภาพสถานการณ์หรือสีหน้าของคู่สนทนา ซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการรับรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นหลักสูตรต้องให้ความสำคัญด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมด้วย ดังในหนังสือชื่อสื่อสารอย่างไรให้ครองใจลูกค้า กล่าวไว้ว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมีความสำคัญต่องานด้านการบริการ พนักงานบริการเมื่อไปอยู่ในบริบทของวัฒนธรรมไหนต้องปรับตัวและสื่อสารด้วยพฤติกรรมและวาจาให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมนั้นๆ

2) ปัญหาด้านการทำงาน

- การฝึกประสบการณ์ที่ได้รับค่าจ้างจากสถานประกอบการเป็นเรื่องดี แต่ก็มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นด้วย สถานประกอบการทั้ง 4 แห่งที่นักศึกษาทั้ง 9 คน ไปฝึกเป็นโรงแรม ทุกคนต่างได้รับค่าจ้างเป็นรายชั่วโมงประมาณ 800 ถึง 1000 เยน เทียบเท่ากับค่าจ้างการทำงานพิเศษของนักศึกษาชาวญี่ปุ่น เวลาในการทำงานแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือช่วงเช้าระหว่างเวลา 6.00-14.00 น. และช่วงบ่ายระหว่างเวลา 15.00-20.00 น. นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานพิเศษมาก่อน อาจไม่มีปัญหาเท่ากับนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์การทำงาน อีกทั้งลักษณะนิสัยของคนไทยที่ต้องการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จก่อนแล้วจึงพักผ่อน ซึ่งขัดแย้งกับกรณีนี้ ที่นักศึกษาไม่สามารถเลือกเวลาทำงานได้ มีช่วงเวลาที่พักคือ 11.00-14.00 น. และตามมารยาทในการทำงานก็ควรถึงที่ทำงานก่อน 10-15 นาที ดังนั้นการให้ความรู้นักศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำงาน และชั่วโมงการทำงาน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแจ้ง

ให้ทราบในลำดับต้นๆ เพื่อให้นักศึกษาได้เตรียมความพร้อมและฝึกฝนก่อนออกไปเรียนรู้จากสถานการณ์จริง

- ปัญหาการได้รับการสอนงานจากผู้ดูแลมากกว่า 1 คน จากการรายงานผลการฝึก นักศึกษาหลายคนถูกตำหนิเรื่องการปฏิบัติงานไม่ถูกต้องตามคำชี้แนะของพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแล กล่าวคือ คำชี้แนะหรือคำแนะนำของพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลแต่ละคนไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่น การจัดอาหารชุดที่ผู้ดูแลคนแรกแนะนำให้เรียงจานแบบหนึ่ง ต่อมาเมื่อเปลี่ยนผู้ดูแลในช่วงบ่ายคำแนะนำในการจัดเรียงไม่เหมือนครั้งแรก เมื่อนักศึกษายังคงจัดเรียงเหมือนเดิมก็เป็นความผิดพลาดของนักศึกษา อย่างไรก็ตามหากหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบจะได้หาแนวทางการแก้ไขปัญหา เช่น การปรับวิธีการประเมิน หรือเมื่อมีโอกาสได้เดินทางไปนิเทศก์งานยังสถานที่ฝึกจริง อาจหยิบยกปัญหาดังกล่าวมาเป็นหัวข้อหารือเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา เป็นต้น

- ปัญหาด้านทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาใดก็ตามที่เกิดหากผู้ประสบมีทักษะแก้ไขปัญหา คำพูดเพียงคำเดียวก็อาจคลี่คลายปัญหาลงได้ไม่มากนัก ยิ่งที่ได้กล่าวถึงปัญหาในสถานการณ์ก่อนหน้านี้ ที่มีผู้สอนมากกว่า 1 คน ทั้งที่เป็นการสอนเรื่องเดียวกันแต่มีความแตกต่างของตำแหน่งการจัดวางอาหารหรือแม้แต่กรณีที่นักศึกษาได้รับผิดชอบบริการเสิร์ฟในห้องอาหารและมีการร้องขอบริการพิเศษนอกเหนือจากที่ได้จองไว้อย่างกะทันหัน แม้ว่าสิ่งที่นักศึกษาต้องทำเป็นอันดับแรกคือการแจ้งให้ผู้ดูแลหรือผู้จัดการทราบ แต่ในเวลานั้นไม่มีผู้ดูแลหรือผู้จัดการอยู่ในบริเวณนั้น และนักศึกษาจึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ลูกค้าได้รับการบริการที่ดีโดยไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติงานโดยพลการ ด้วยเหตุนี้การฝึกให้นักศึกษารู้จักการแก้ปัญหา นอกเหนือจากการให้นักศึกษาได้ฝึกฝนผ่านการทำกิจกรรมเสริมต่างๆ แล้ว หลักสูตรอาจต้องสร้างสถานการณ์จำลองแล้วให้นักศึกษาได้ฝึกแก้ปัญหาในรายวิชาต่างๆ

3) ปัญหาด้านการใช้ชีวิต

- ปัญหาการโดยสารรถสาธารณะ ทักซ์และประสบการณ์ชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นต่อคนทุกเพศทุกวัยเลยก็ว่าได้ การใช้ชีวิตประจำวันที่มีความสะดวกสบายเมื่อกกล่าวถึงนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายจะพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางจากบ้านหรือหอพักมายังมหาวิทยาลัยด้วยรถจักรยานยนต์ แต่เมื่อต้องเดินทางและใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่น นักศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้บริการรถสาธารณะ เช่น รถไฟหรือรถบัสเมื่อเดินทางถึงครั้งแรก นักศึกษาจึงมีความกังวลใจค่อนข้างมาก ยกตัวอย่างปัญหาที่พบ เช่น ด้วยความตื่นเต้น ประหม่าทำให้ไม่สามารถอ่านป้ายหรือทราบทิศทางได้แม้จะมีอักษรโรมันกำกับอยู่ก็ตาม ซึ่งทำให้เกิดการหลงทางและนักศึกษาไม่ทราบว่าต้องทำอะไร ในกรณีนี้มีนักศึกษาได้หลงทางเป็นระยะเวลาเกือบชั่วโมง ทำให้การนัดเพื่อมารับหมายเกิดการล่าช้า สร้างความกังวลให้แก่ทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างมาก ดังนั้นการศึกษาเส้นทาง การนัดหมายทั้งเวลาและสถานที่นัดพบ เรื่องแบบนี้สามารถฝึกฝนในรายวิชาต่างๆ ได้ เช่น วิชาการอ่าน ให้อ่านป้ายรถไฟ หรืออาจต้องมีการพูดคุยกับสถานประกอบการ เรื่องความยืดหยุ่นกรณีที่เกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นในครั้งแรก

- ปัญหาการใช้ชีวิตประจำวัน แน่นนอนว่าหากมีการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิม เช่น การเปลี่ยนที่อยู่อาศัย ทุกคนต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับตัวจะเร็วหรือช้าก็ขึ้นอยู่กับบุคคล ในการคัดเลือกนักศึกษา ก่อนเดินทางไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพในประเทศญี่ปุ่น หลักสูตรไม่ได้สำรวจหรือสอบถามไปถึงความสามารถด้านอื่นมากนัก เช่นความสามารถในการทำอาหารเป็นต้น ในกรณีที่เป็นนักศึกษาฝึกงาน บางสถานประกอบการจะมีอาหารเลี้ยงพนักงานด้วย บางแห่งเลี้ยงอาหาร 2 มื้อหรือ 3 มื้อแล้วแต่การเข้า-ออกงาน กรณีที่สถานประกอบการไม่ได้เลี้ยงอาหารหรือวันหยุดนักศึกษาก็ต้องทำอาหารรับประทานเอง หรือการใช้ห้องนอนหรือห้องน้ำร่วมกับผู้อื่น ซึ่งค่อนข้าง

เป็นปัญหาใหญ่สำหรับหลายๆ คน ดังนั้นในการรับสมัครนักศึกษาเพื่อเข้าร่วมโครงการในครั้งต่อไปจะต้องพิจารณาประเด็นเล็กๆน้อยๆแต่มีความสำคัญเหล่านี้ร่วมด้วย

- ปัญหาการปรับตัวด้านเวลา เนื่องจากเวลาของประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นต่างกัน 2 ชั่วโมงจึงมีนักศึกษาหลายคนที่ยกข้ออ้างต้องอาศัยเวลาในการปรับตัวด้านเวลาในการทำกิจกรรมประจำวันของตนเอง เช่น การตื่นนอน การทานอาหาร เป็นต้น โดยเฉพาะในช่วงสัปดาห์แรกที่อาจจะปรับตัวไม่ทัน เนื่องด้วยหลังจากการเดินทางถึงประเทศญี่ปุ่นแล้ว 1 วัน ผู้ดูแลนักศึกษาฝึกงานของหน่วยงานจะทำการนัดแนะเพื่อปฐมนิเทศและอธิบายรายละเอียดของงานเสมือนนักศึกษาฝึกงานเป็นพนักงานคนหนึ่ง แต่ด้วยความเหนื่อยล้า และยังไม่สามารถปรับตัวด้านเวลาได้ทำให้นักศึกษาตื่นสาย แม้จะตั้งนาฬิกาปลุกแล้วก็ตาม ทำให้ไม่สามารถไปตามเวลานัดหมายได้ ทำให้สถานประกอบการหรือผู้ดูแลไม่ประทับใจนำมาซึ่งภาพลักษณ์ที่ไม่ดี อย่างไรก็ตามนักศึกษาควรพิจารณาตนเองหากมีข้อบกพร่องเรื่องการนอนตื่นสาย ควรต้องปรับหรือหาวิธีแก้ไขให้ได้

จากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ ประเทศญี่ปุ่น ของนักศึกษาทั้ง 9 คน จะเห็นได้ว่าปัญหาบางอย่างไม่ได้เกิดจากตัวนักศึกษาเพียงฝ่ายเดียว แต่ในฐานะที่เป็นนักศึกษาต้องใส่ใจที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์ว่านำมาปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นกำลังที่มีคุณภาพที่จะช่วยกันขับเคลื่อนสังคมและประเทศต่อไป และจากระยะเวลาการฝึกฯ เพียง 3 เดือน นักศึกษาได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ได้เรียนรู้ระบบการทำงานของคนญี่ปุ่น ในประเทศญี่ปุ่น มีพัฒนาการด้านการฟัง พูด อ่าน ได้ดีขึ้นจากการได้ใช้ภาษาในชีวิตประจำวันและการทำงาน นักศึกษาได้รู้และเข้าใจว่าตนมีข้อบกพร่องหรือสิ่งที่ต้องเรียนรู้เพิ่มเติม เช่นการฝึกพูดและการฝึกฟังได้รู้ว่ารระดับภาษาของตนที่ได้ศึกษาไป 3 ปีกว่าๆ นั้นที่แท้จริงแล้วอยู่ในระดับใด ควรต้องพัฒนาอย่างไร

และตระหนักว่าตนเองยังต้องมีความตั้งใจและพยายามให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอในการประกอบอาชีพในอนาคต

แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน

ความต้องการของสถานประกอบการในประเทศญี่ปุ่นที่ทางหลักสูตรได้ส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการคนที่มีทักษะด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความกระตือรือร้นตลอดเวลาในการเรียนรู้และการทำงาน นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพและมีมนุษยสัมพันธ์และนักศึกษาที่มีความยืดหยุ่น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เองได้ มากกว่านักศึกษาที่มีความรู้ด้านภาษาที่ดีเพียงอย่างเดียว จากการประเมินของสถานประกอบการและปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาระหว่างการฝึกฯ หลักสูตรอาจต้องปรับแนวทางเพื่อให้ทักษะด้านภาษาควบคู่กับทักษะด้านการปฏิบัติงานของนักศึกษาดีขึ้นและตรงกับความต้องการดังนี้

ช่วงต้น เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในหลักสูตรแล้ว ต้องให้ทราบเป้าหมายและวางแผนทางในการเรียนของตนเอง มีการจัดการให้มีการเรียนรู้เพื่อให้ถึงเป้าหมายนั้น หลักสูตรมีหน้าที่ทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียน จัดบรรยากาศการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้เกิดแรงกระตุ้น และให้สามารถกลับมาทบทวนและติดตามผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้และต่อเนื่องหรือไม่อย่างไร หัวข้อหลักที่ควรให้ความสำคัญในช่วงต้นนี้ เช่น กิจวัตรประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ระเบียบวินัย การรักษาเวลา ความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นต้น

ช่วงกลาง การติดตามพัฒนาการของนักศึกษาต่อจากช่วงต้นอย่างต่อเนื่อง เพิ่มหรือสอดแทรก หรือจัดกิจกรรมที่นักศึกษาต้องทำร่วมกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น

จากช่วงต้น เช่น การสร้างจิตสำนึกในเรื่องต่างๆ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม จัดรูปแบบการเรียนหรือสร้างสถานการณ์ที่ต้องปฏิบัติร่วมกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์และการทำความรู้จักคนต่างเพศ ต่างวัย ต่างสถานะเพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ เข้าใจในตัวตน ความรู้สึกนึกคิด วิธีการคิด ของแต่ละบุคคลเพื่อให้เข้าใจในความหลากหลายของมนุษย์และสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้อย่างฉลาด และเพิ่มเนื้อหาสิ่งที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงหรือทักษะที่จำเป็น

ช่วงปลาย ทบทวนและติดตามสิ่งที่ได้ปฏิบัติในช่วงต้นและช่วงกลาง เพิ่มการเรียนรู้แบบจำเพาะเจาะจง ให้เชี่ยวชาญให้มากที่สุด เสริมสร้างพลังการเรียนรู้การบูรณาการ ให้ฝึกทดลองปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่หลากหลายทั้งในชั่วโมงการเรียน ชั่วโมงกิจกรรม กิจกรรมภาคสนามอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและให้นักศึกษาเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ให้ได้ลองประสบและแก้ไขปัญหาในหลายรูปแบบ โดยหลักสูตรต้องให้นักศึกษาทำการประเมินตนเอง จัดการรับฟังการแสดงความคิดเห็น เพื่อรับฟังข้อวิพากษ์จากเพื่อนและอาจารย์ในแต่ละกิจกรรม

บทสรุป

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น จุดประสงค์รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คือการให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน เพื่อพัฒนาตนให้มีศักยภาพและคุณภาพในการประกอบอาชีพในอนาคต แม้จะเป็นเพียงรายวิชาหนึ่งในหลักสูตรแต่ก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ารายวิชาอื่น เพราะทำให้นักศึกษาทราบว่าต้องพัฒนาตนอย่างไร และสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรควรต้องพัฒนาการสอนภาษาไปในรูปแบบและทิศทางใด ซึ่งจากความพยายามของหลักสูตรในการปรับปรุงระบบ รูปแบบ และเพิ่มแนวทางในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

ตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา และจากผลการประเมินจากสถานประกอบการ หรือหน่วยงานต่างๆ พบว่าคุณภาพของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางถึงดีทั้ง ในส่วนทักษะด้านภาษาและทักษะด้านการปฏิบัติงาน สมรรถนะด้านภาษาของ นักศึกษาที่หลักสูตรยังต้องเพิ่มทักษะทั้ง 4 ด้านให้ดียิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการฟังและ การพูด ส่วนสมรรถนะด้านการปฏิบัติงานก็ยังคงพัฒนาอีก หลายข้อ โดยต้องมีการให้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้เป็นนิสัยติด ตนและผสมเข้ากับการใช้ชีวิตให้เป็นกิจวัตร จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วย ความราบรื่น ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจแก่ทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาหรือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษารวมถึงสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- ผกาทิพย์ สุกุลครุ. (2550). การศึกษาภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง(เอกสารหลังการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ เครือข่าย ญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย). ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ.
- มัสลีอะ โนริอาคิ,คาซุคิ ยาสุเคะ. (2010). รายงานการปฏิบัติจริงการทำเวิร์กช็อปที่เน้นการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ชาวไทยและชาวญี่ปุ่น. วารสารแจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ. ฉบับที่ 7, หน้า 87.
- ยุพิน จันทรเรืองและคณะ. (2552), ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2550-2551. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วิจิตร อวาทกุล. (2542). เทคนิคมนุษยสัมพันธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ:กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- วุฒิพงศ์ ภาวะพิงค์. (2546). สื่อสารอย่างไรให้ครองใจลูกค้า: การสื่อสารเพื่อการบริการที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษากายใน ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- อดุลย์ วังศรีคุณ. (2558). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 : ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา. ตัวอย่างบทความวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563, จากเว็บไซต์: <http://graduate.psru.ac.th/pdf/service/journalExample2.pdf>

อุจิยามะ จิอิโร. (2009). ความรู้สึกของอาจารย์ชาวไทยที่ทำงานร่วมกับชาวญี่ปุ่น.
วารสารเจแปนฟาวน์เดชั่นกรุงเทพฯ. ฉบับที่ 6, หน้า 137.

อิโรโกะ นิชิเดะ. (2551). เคล็ดลับและมารยาทในการทำงาน. แปลโดย กิ่งดาว
ไตรยศนันท์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).

สำรวจสถานภาพรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีไทยจากงานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2547 - 2561

Explore Status Teaching Model for Reading Skills in Thai Literature From Research during 2004 – 2018

ยุทธิชัย อุปการดี¹ มาโนช ดินลานสกุล² ปริญญากรณ์ ชูแก้ว³

Yutthichai5119@gmail.com¹

Yutthichai Uppakandee¹ Manosh Dinlansakun² Pariyakorn Chukaew³

¹นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

³อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹Undergraduate students of Thai Language Bachelor,
Faculty of Education, Thaksin University

²Assistant professor of Thai Language Bachelor, Faculty of Humanities and
Social Sciences, Thaksin University

³Professor of Thai Language Bachelor,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

บทคัดย่อ

บทความสำรวจสถานภาพรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีไทยจากงานวิจัยระหว่างปี พ.ศ.2547 - 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางด้านการอ่านวรรณคดีไทยจากงานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2547 - 2561 โดยผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวม และคัดเลือกข้อมูลตามขอบเขตระยะเวลาที่กำหนดจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย

(Thailis) ฐานวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒฐานวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยศิลปากร และรายงานการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ปี 2561 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปรากฏงานวิจัยทั้งหมด 18 เรื่อง เป็นวิจัย 17 เรื่อง และบทความวิจัย 1 เรื่อง โดยผู้ศึกษาแบ่งการศึกษารูปแบบการสอนตามลักษณะการอ่านที่พบจากงานวิจัย ออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ การศึกษาตามลักษณะการอ่านจับใจความ การศึกษาตามลักษณะการอ่านเพื่อความเข้าใจ การศึกษาตามลักษณะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการศึกษาตามลักษณะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งผลการศึกษารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดีไทยที่เป็นที่นิยมในช่วงระยะเวลาดังกล่าว คือ รูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ซึ่งใช้พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และระดับปริญญาตรี

คำสำคัญ : รูปแบบการสอน วรรณคดี การอ่าน

Abstract

The Article Explore Status Teaching model for reading skills in Thai literature from research during 2004 - 2018. The purpose to collect analyze and synthesize about teaching model developed skills in reading Thai literature from the research during the year 2004 - 2018. The study collected and choose information on the scope and selection period. From Thai thailis base, thesis of Silpakorn University And The National and International Graduate Research Conference 2018 of Suan Sunandha Rajabhat University. The study appear that a total 18 research by 17 researchs and 1 article. The study divided the teaching model based follow reading findings into 4 varieties such as Education based on the reading comprehension, Education based on the reading comprehension, A study based on the critical reading and A study based on critical reading. The study teaching model to improve the skills popular Thai literature during the period. Teaching model based on the theory of reader response. Which is used to improve reading comprehension. And critical reading Students of Primary Education (Prathomsuksa 6), Secondary Education (Matthayommasuksa 2 and Matthayomma-suksa 3) and a bachelor's degree.

Keywords : Teaching Model, Literature, Reading

บทนำ

วรรณคดี เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากการใช้ภาษาในการถ่ายทอดเรื่องราวของสังคมชาติบ้านเมือง ศิลปวัฒนธรรมผ่านภาษาที่เรียงร้อยและเรียบเรียงอย่างสละสลวย เป็นเครื่องมือที่แสดงถึงควมมีอารยธรรมของประเทศชาติ ดังที่ พระยาอนูมานราชชน (2516 : 32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีว่า “โลกจะเจริญก้าวหน้ามาได้ไกลก็เพราะวิทยาศาสตร์ แต่ถ้าพึ่งวิทยาศาสตร์ เท่านั้นไม่ครอบคลุมไปถึงความเป็นไปในชีวิตที่มีอารยธรรมและวัฒนธรรมสูง เราต้องมีศาสนา เราต้องมีปรัชญา เราต้องมีวรรณคดีด้วยสิ่งเหล่านี้ย่อมนำมาแต่ความดีงาม นำความบันเทิงมาให้แก่จิตใจให้เราคิดงามเห็นงาม”

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปีพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดการเรียนการสอนวรรณคดีในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมและตรงกับมาตรฐานตัวชี้วัดที่ ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงอีกทั้งในระดับอุดมศึกษาก็ได้บรรจุวรรณคดีไว้เป็นวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ ซึ่งประกาศลงในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ปีพุทธศักราช 2554 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวรรณคดีมีความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา และการเรียนการสอนวรรณคดีให้อ่องแท้ จะทำให้เกิดประโยชน์หลายด้านรวมทั้งได้เรียนรู้วัฒนธรรม การใช้ภาษาและ ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย

การเรียนการสอนวรรณคดีนั้นสามารถเชื่อมโยงกับทักษะทางด้าน การอ่านได้ เพราะผู้เรียนต้องทำความเข้าใจ วิเคราะห์ ประเมินค่าและสามารถนำ ข้อคิดจากวรรณคดีไปประยุกต์ใช้ ดังที่ วัชรพล วิบูลยศรีน (2561 : 25-27) ได้กล่าวถึงตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะด้านวรรณคดีและวรรณกรรมของผู้เรียนไว้ว่า “เมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้ว ผู้เรียนเข้าใจ สามารถสรุปข้อคิด และแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่านได้ เมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนเข้าใจ เห็นคุณค่าและนำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนสามารถสรุปเนื้อหา วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรม พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง” จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนวรรณคดีจะมีความสัมพันธ์กับทักษะการอ่าน ซึ่งขั้นของการอ่านที่มีความเชื่อมโยงกับการอ่านวรรณคดีเริ่มตั้งแต่การอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

ทักษะการอ่านวรรณคดีที่กล่าวมาข้างต้นจะมีความสอดคล้องกับลำดับขั้นการพัฒนาทักษะการอ่าน ซึ่งอยู่ในขั้นถ่ายโยงความรู้จนถึงขั้นวุฒิภาวะระดับสูงตามแนวคิดของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542 : 11 -13 ที่ได้อธิบายถึงลำดับขั้นการพัฒนาทักษะการอ่านไว้ว่า “ขั้นถ่ายโยงความรู้ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นกระบวนการสอนอ่านจับใจความสำคัญ และทำความเข้าใจเรื่องราว ชั้นวุฒิภาวะระดับกลาง เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะเริ่มการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และชั้นวุฒิภาวะระดับสูง เริ่มตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป การอ่านในขั้นนี้จะเป็นการอ่านระดับสูง ผู้อ่านต้องมีเทคนิค มีวิธีการอ่านรู้คำศัพท์วิชาการขั้นสูง รู้วิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ” ดังนั้นทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่าน

จับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์จึงมีความสอดคล้องกับลำดับขั้นพัฒนาทักษะการอ่านและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนวรรณคดีอีกทั้งการอ่านก็ย่อมเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาไปสู่ทักษะอื่น ๆ ต่อไป

การสอนอ่านวรรณคดีจะมีประสิทธิภาพได้ก็ด้วยครูผู้สอนสามารถนำเนื้อหามาประยุกต์ใช้กับรูปแบบการสอนได้อย่างเหมาะสมและลงตัวจึงจะทำให้การสอนอ่านวรรณคดีเกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียนสูงสุด ทิศนา ขัมมณี (2561: 222) ได้อธิบายเกี่ยวกับรูปแบบการสอนไว้ว่า คือ “สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยมีการจัดกระบวนการโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ”

เมื่อรูปแบบการสอนเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนวรรณคดีเกิดประสิทธิภาพได้ก็ย่อมเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนวรรณคดีไม่เกิดประสิทธิภาพได้เช่นกัน ดังที่ประภาศรี สีหอำไพ (2524 : 350) กล่าวถึงปัญหาทั่วไปของการสอนวรรณคดีสรุปได้ว่า “วิธีสอนของครูไม่เข้าใจ ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนโดยผู้สอนมักจะมุ่งสอน “อ่านเอาเรื่อง” เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนด้วยวิธีท่องจำให้ได้เนื้อหาตามหลักสูตรเท่านั้น ซึ่งผลเสียของการอ่านเอาเรื่องก็คือ นักเรียนเห็นเป็นเรื่องไร้สาระและล้าสมัย เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการศึกษาวรรณคดียิ่งกว่านั้นการเรียนการสอนวรรณคดีส่วนใหญ่ผู้สอนมักจะเป็นผู้นำจนกลายเป็นการจำกัดขอบเขตหรือปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้วิจารณ์ญาณ” ดังนั้นรูปแบบการสอนจึงมีผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก

ดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าทักษะการอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนการ

สอนวรรณคดีไทย อีกทั้งยังเป็นทักษะพื้นฐานต่อการพัฒนาไปยังทักษะอื่น ๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด และวิธีที่จะพัฒนานักเรียนได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับรูปแบบการสอนที่เหมาะสมของครูผู้สอนผู้ศึกษามีความสนใจสำรวจสถานภาพรูปแบบการสอนดังกล่าว จึงเก็บรวบรวมงานวิจัยจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (Thailis) ฐานวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒฐานวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยศิลปากร และรายงานการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ปี 2561 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดีไทยเพื่อศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการสอนวรรณคดีไทยระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2561 ว่าแนวโน้มรูปแบบการสอนใดเป็นที่นิยมมากที่สุดในการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดี และรูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมกับการอ่านในลักษณะใด และผู้เรียนในระดับใดบ้าง นอกจากนี้ก็เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาการสอนอ่านวรรณคดีไทย เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนอ่านวรรณคดีต่อไปในอนาคต

รูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีไทยจากงานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2561

การสำรวจสถานภาพรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีไทยระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2561 เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดีไทยผู้ศึกษาสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด 18 เรื่อง เป็นงานวิจัย 17 เรื่อง และบทความวิจัย 1 เรื่อง โดยแบ่งรายละเอียดการสังเคราะห์ออกเป็น 4 ประเด็น ตามลักษณะการอ่านที่พบในงานวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาตามลักษณะการอ่านจับใจความ

จากการเก็บข้อมูลรูปแบบการสอนจากงานวิจัยผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนวรรณคดีที่พัฒนาทักษะทางการอ่านจับใจความ จำนวน 1 รูปแบบ คือ งานวิจัยของปฐมภรณ์ สุกใส ศึกษาเรื่องผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทย ในปี พ.ศ. 2559 สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี พัฒนาทักษะการอ่านจับใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์ นิทานเรื่องกระเช้าสีดา บทอาขยานวิชาเหมือนสินค้า และเพลงชาติไทย จะเห็นได้ว่าการสังเคราะห์รูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีที่พัฒนาทักษะทางการอ่านจับใจความ ระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2561 พบเพียงรูปแบบการสอนเดียวเท่านั้น คือ รูปแบบการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ซึ่งใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขอบเขตด้านเนื้อหาทั้งหมด 4 เรื่อง สถาบันที่ทำการศึกษา เรื่องนี้คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. การศึกษาตามลักษณะการอ่านเพื่อความเข้าใจ

จากการเก็บข้อมูลรูปแบบการสอนจากงานวิจัยผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีที่พัฒนาทักษะทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ จำนวน 4 รูปแบบ ได้แก่ (1) รูปแบบการสอนตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน (2) รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน (3) รูปแบบการสอนโดยกลวิธี มัลติพาร์ท และ (4) รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิค CIRC

2.1 รูปแบบการสอนตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน

เป็นรูปแบบการสอนที่พบมากถึง 4 ปี โดยใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ ได้แก่ (1) งานวิจัยของพรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวชศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของ

ผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรอง ในปี พ.ศ. 2547 สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งใช้ทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่านพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ ลิลิตพระลอ มัทนะพธา เวนิสวานิช และลิลิต นิทราชาคริต (2) งานวิจัยของปาริชาติ ตามวงศ์ ศึกษาเรื่องผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณกรรมล้านนา ในปี พ.ศ. 2550 สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งมีการใช้ทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่านพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ วรรณกรรมล้านนาเรื่อง นกกระจาบกำพร้าบัวตอง เจ้าสุวัตรกับนางบัวคำ น้อยไขยา และหงส์หิน (3) งานวิจัยของเนตรนภา ประสิทธิ์ ศึกษาเรื่องผลการเรียนตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีร้อยกรอง ในปี พ.ศ. 2553 สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งมีการใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ รามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ และอิศรญาณภษิต (4) งานวิจัยของจิตรลดา คำนวนสิน ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบหนังสือวรรณคดีไทยอิเล็กทรอนิกส์แบบเชื่อมโยงร่วมกับโซเชียลมีเดียตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน ในปีพ.ศ. 2556 สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ นิทานทองอิน ตอนนางนากพระโขนง สุภาจิตสอนหญิง และขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม

2.2 รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน ผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนโดยการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านในการใช้พัฒนาทักษะทางด้าน การอ่านเพื่อความเข้าใจเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ งานของเพชร วิจิตรนาวัน ศึกษาเรื่องผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีและความคงทนในการเรียนรู้ ในปีพ.ศ. 2551 สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งใช้รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ นิราศภูเขาทอง โคลงโลกนิติ กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน สุภาพิตพระร่วง และกาพย์พระไชยสุริยา

2.3 รูปแบบการสอนโดยใช้กลวิธีมัลติพาร์ท ผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนโดยใช้กลวิธีมัลติพาร์ทในการพัฒนาทักษะทางด้าน การอ่านเพื่อความเข้าใจเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คืองานของจิวรรณ อิศระพงศ์ไพศาล ศึกษาเรื่องผลของการสอนวรรณคดีไทยโดยใช้กลวิธีมัลติพาร์ทที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การเขียนเรียงความทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ในปีพ.ศ.2555 สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งใช้กลวิธีมัลติพาร์ทพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ เรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า และโคลงสุภาพิตพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

2.3 รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิค CIRC ผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนโดยเทคนิค CIRC ในการพัฒนาทักษะทางด้าน การอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ งานวิจัยของมะลิวัลย์ พรนิคม ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ในปี พ.ศ. 2559 สังกัดมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งมีการใช้เทคนิค CIRC พัฒนาทักษะการอ่าน

เพื่อความเข้าใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง

จะเห็นได้จากการสังเคราะห์รูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีที่พัฒนาทักษะทางด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างปีพ.ศ. 2547 - 2561 พบรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยมีแนวโน้มไปทางรูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เพราะพบมากที่สุดถึง 4 ครั้ง (พ.ศ. 2547, 2550, 2553, 2556) และใช้พัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้ถึงสามระดับชั้น คือ ระดับชั้นประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ 6) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และระดับปริญญาตรี ด้านขอบเขตทางด้านเนื้อหาได้แบ่งเป็นวรรณคดี 17 เรื่อง วรรณกรรมล้านนา 5 เรื่อง และนิทาน 1 เรื่อง นอกจากนี้ในส่วนของสถาบันที่พบการศึกษา รูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดี พบจำนวน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยบูรพา และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน (พ.ศ.2550 และ พ.ศ.2556) และรูปแบบการสอนโดยใช้กลวิธีมัลติพาร์ท (พ.ศ.2555)

3. การศึกษาตามลักษณะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

จากการเก็บข้อมูลรูปแบบการสอนจากงานวิจัยผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีที่พัฒนาทักษะทางด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 6 รูปแบบ ได้แก่ (1) รูปแบบการสอนโดยใช้แนวคิดหมวกหกใบ (2)รูปแบบการสอนแบบตกลูก (3) รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัย (4) รูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน (5) รูปแบบการสอน 7E และ (6) รูปแบบการสอนโดยการประยุกต์ใช้ อริยสัจ 4

3.1 รูปแบบการสอนโดยใช้แนวคิดหมวกหกใบ ผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนโดยใช้แนวคิดหมวกหกใบในการพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คืองานวิจัยของสมันตา วีรกุล ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านวรรณคดีไทยอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบกับวิธีสอนแบบปกติ ในปีพ.ศ.2547 สังกัดมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งใช้แนวคิดหมวกหกใบเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

3.2 รูปแบบการสอนแบบตกผลึก ผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนแบบตกผลึกในการพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ งานวิจัยของศิธา จุฑารัตน์ ศึกษาเรื่องผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในปีพ.ศ. 2549 สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการสอนแบบตกผลึกพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (พระสุริโยทัยขาดคอช้าง) และหลักศิลาจารึกหลักที่ 1

3.3 รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัย ผู้ศึกษาพบรูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ งานวิจัยของขวัญชนก นัยเจริญ ศึกษาเรื่องผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในปีพ.ศ.2551 สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งใช้วิธีวิจัยพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ ศิลป
จารึกหลักที่ 1 รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทก และโคลงสุภาฯจินตฤมการ

3.4 รูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ผู้ศึกษา
พบรูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อพัฒนาทักษะทาง
ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ งานวิจัยของธีรรัตน์ นาค
ละมัย ศึกษาเรื่องผลของการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมี
วิจารณ์ญาณ ในปีพ.ศ.2559 สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งใช้ทฤษฎี
การตอบสนองของผู้อ่านพัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ พระบรม
ราชาโชวาทพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รามเกียรติ์ ตอนนาราย
ณ์ปราบหนทก และโคลงภาพพระราชพงศาวดาร (พระสุริโยทัยขาดคอช้าง)

3.5 รูปแบบการสอน 7E ผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอน 7E เพื่อพัฒนา
ทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ งานวิจัยของ
วรางคณา ชังโต ศึกษาเรื่องผลของการใช้รูปแบบการสอน 7E ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ใน
ปีพ.ศ.2559 สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งใช้รูปแบบการสอน 7E
พัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ รามเกียรติ์ ตอนบทพากย์
ช้างเอราวัณ และบทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก

3.6 รูปแบบการสอนโดยการประยุกต์ใช้ร้อยสัจ 4 ผู้ศึกษาพบรูป
แบบการสอนโดยการประยุกต์ใช้ร้อยสัจ 4 เพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่าน
อย่างมีวิจารณ์ญาณเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ งานวิจัยของชลธิชา ทองฟุ้ง ศึกษา
เรื่องการพัฒนาารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้ร้อยสัจสี่เพื่อส่งเสริม

ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ในปี.ศ.2560 สังกัดมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมีการประยุกต์ใช้วิธีสัง 4 เพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ เงาะป่า บทละครพูดเรื่องฟอกไม่ขาว สาวเครือฟ้า ขุนช้างขุนแผน ตอนหึงลาวทอง อิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง มัทนะพาธา ตอนฉันทิไสร้ายมัทนาว่าทำเสน่ห์จนถึงมัทนาถูกสุเทพณ์สาปให้เป็นดอกกุหลาบไปตลอดกาล และพระนลคำหลวง ตอนติดสกา แพ้สกาและออกจากเมือง จะเห็นได้ว่าการสังเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีที่พัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่างปี.ศ. 2547 - 2561 รูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีจำนวน 6 รูปแบบ ซึ่งไม่มีรูปแบบใดซ้ำกันผู้ศึกษาจึงไม่อาจจะอธิบายถึงแนวโน้มของรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ การที่จะเลือกรูปแบบใดไปใช้ต้องขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของผู้ศึกษาและการพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ระดับชั้นของผู้เรียน เนื้อหา เป็นต้น ซึ่งรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณพบว่ามีการใช้พัฒนาผู้เรียนถึงสามระดับ ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4) และระดับปริญญาตรี ผู้ศึกษามีข้อสังเกตว่าในช่วงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากที่สุด คือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปี.ศ.2549 ใช้รูปแบบการสอนแบบตกผลึก และในปี.ศ.2559 ใช้รูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปี.ศ. 2551 ใช้รูปแบบการสอนด้วยวิธีวิจัย และในปี.ศ. 2559 ใช้รูปแบบการสอน 7E ซึ่งการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเยอะกว่าระดับชั้นปีอื่นอาจจะด้วยเหตุผลที่ว่าระดับชั้น

มัธยมศึกษาตอนต้นเป็นช่วงที่ผู้เริ่มเรียนรู้การอ่านขั้นสูงตามระดับชั้นของการสอนอ่าน จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้ผู้เรียนได้มีความแม่นยำ เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการอ่านในขั้นที่สูงขึ้น นอกจากนี้ขอบเขตทางด้านเนื้อหาที่ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นเนื้อหาทางวรรณคดีไทยจำนวน 12 เรื่อง ในส่วนสถาบันที่ทำการศึกษารูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบจำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทั้งสามสถาบันได้ทำวิจัยพัฒนาเรื่องดังกล่าวสถาบันละ 2 ครั้ง

4. การศึกษาตามลักษณะการอ่านเชิงวิเคราะห์

จากการเก็บข้อมูลรูปแบบการสอนจากงานวิจัยผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีที่พัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 4 รูปแบบ โดยแบ่งเป็นการอ่านเชิงวิเคราะห์แนวคิด รายละเอียด การสรุป และจับใจความ 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) รูปแบบการสอนแบบSR4R ร่วมกับแผนผังความคิด (2) รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ การอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่า 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบวิธีการสอนแบบ SQ4R และการอ่านเชิงวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคตั้งคำถามตามแนวคิดของบลูม

4.1 อ่านเชิงวิเคราะห์แนวคิด รายละเอียด การสรุป และจับใจความ มี 2 รูปแบบ ได้แก่

4.1.1 รูปแบบการสอนแบบSR4R ร่วมกับแผนผังความคิด ผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนแบบ SR4R ร่วมกับแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวคิด รายละเอียด การสรุป และจับใจความเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ งานวิจัยของกานต์ชนก ต้วงตะกั่ว ศึกษาเรื่องการศึกษ

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จากการใช้วิธีสอนแบบ SR4R ร่วมกับแผนผังความคิด ในปีพ.ศ.2557 สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งใช้การสอนแบบSR4R ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ บทนมัสการมาตาปิตีคุณและนมัสการอาจารย์คุณ หัวใจชายหนุ่ม นิทานเวตาลเรื่องที่ 10 อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง นิราศนรินทร์คำโคลง และเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี

4.1.2 รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ ผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวคิด รายละเอียด การสรุป และจับใจความ เพียงหนึ่งปี คือ งานวิจัยของเกศินี ปุงปีแก้ว ศึกษาเรื่องการใช้เทคนิคจิกซอร์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทย ในปีพ.ศ.2559 สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งใช้เทคนิคจิกซอร์พัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก และนิราศเมืองแกลง

4.2 การอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่า คือ รูปแบบวิธีการสอนแบบ SQ4R ผู้ศึกษาพบรูปแบบวิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่าเพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ บทความวิจัยของประวีณา ชูชาติ ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ในปีพ.ศ. 2561 สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งใช้รูปแบบวิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่าของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง

4.3 การอ่านเชิงวิเคราะห์โหวหารภาพพจน์ คือ รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคตั้งคำถามตามแนวคิดของบลูมผู้ศึกษาพบรูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคตั้งคำถามตามแนวคิดของบลูมเพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์โหวหารภาพพจน์เพียงหนึ่งปีเท่านั้น คือ งานวิจัยของภารตี โพธิ์ราม ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคตั้งคำถามตามแนวคิดของบลูมในการส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โหวหารภาพพจน์ในวรรณคดีไทย ในปีพ.ศ. 2560 สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ซึ่งใช้เทคนิคตั้งคำถามตามแนวคิดของบลูมเพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์โหวหารภาพพจน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา ได้แก่ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร และอิศรญาณภาพิต

จะเห็นได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีที่พัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระหว่างปีพ.ศ. 2547 - 2561 รูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีจำนวน 4 รูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท (1) การอ่านเชิงวิเคราะห์แนวคิด รายละเอียด การสรุป และจับใจความ มี 2 รูปแบบ (2) การอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่า มี 1 รูปแบบ และ (3) การอ่านเชิงวิเคราะห์โหวหารภาพพจน์ มี 1 รูปแบบ อีกทั้งในแต่ละรูปแบบไม่ได้ปรากฏซ้ำผู้ศึกษาจึงไม่สามารถอธิบายถึงแนวโน้มของรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ว่ารูปแบบใดเป็นที่นิยมในช่วงเวลาดังกล่าว แต่การเลือกนำไปใช้จะขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ศึกษาว่ามีความต้องการพัฒนาทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ในลักษณะใด และให้พิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นร่วมด้วย เช่น ระดับของผู้เรียน เนื้อหา เป็นต้น รวมถึงความเหมาะสมของรูปแบบที่จะนำไปใช้ศึกษา ส่วนผู้เรียนที่มีการทำการวิจัย คือ ผู้เรียนในช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3 และ 4 โดยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีการทำวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน 2 ครั้ง ได้แก่ ปีพ.ศ. 2557 และ ปีพ.ศ.2560 ผู้ศึกษามีข้อสังเกตว่าการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งใช้ผู้เรียนในช่วงชั้นมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย เพราะน่าจะมีความเกี่ยวข้องกับลำดับขั้นการสอนอ่าน เนื่องจากนักเรียนในช่วงดังกล่าวจะอยู่ในขั้นการสอนอ่านขั้นที่ 6 คือ ขั้นวุฒิภาวะระดับสูงมุ่งสอนการอ่านขั้นสูงจึงน่าจะมีความจำเป็นที่จะพัฒนาการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์และเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนในขั้นที่สูงขึ้น นอกจากนี้ขอบเขตทางด้านเนื้อหาในการพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์มีเนื้อหาของวรรณคดีไทย จำนวน 10 เรื่อง และในส่วนของสถาบันที่ทำการศึกษามีจำนวน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สรุปและการอภิปรายผล

การสำรวจสถานภาพรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีไทยจากงานวิจัยระหว่างปี พ.ศ.2547 - 2561 พบว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางด้านการอ่านวรรณคดีไทยมีทั้งหมด 15 รูปแบบ แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ตามลักษณะการอ่านที่พบโดยผู้ศึกษาจะสรุปเป็นตารางดังนี้

ตาราง 1 สรุปรูปแบบการสอนที่แบ่งตามลักษณะการอ่านที่พบจากงานวิจัย

ลักษณะการอ่าน	รูปแบบการสอน	ระดับชั้น	ปี
1. การอ่าน จับใจความ	1. รูปแบบการสอน โดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี	ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5	2559

ลักษณะการอ่าน	รูปแบบการสอน	ระดับชั้น	ปี
2. การอ่านเพื่อความเข้าใจ	1. รูปแบบการสอนตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน	ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 2 และ 3	2547, 2550, 2553, 2556
	2. รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน	ระดับปริญญาตรี ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1	2551
	3. รูปแบบการสอนโดยใช้กลวิธีมัลติพาร์ท	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 2	2555
	4. รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิค CIRC	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 4	2559
3. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	1. รูปแบบการสอนโดยใช้แนวคิดหมวดหกใบ	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 4	2547
	2. รูปแบบการสอนแบบตกผลึก	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 2	2549
	3. รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัย	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3	2551
	4. รูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 2	2559

ลักษณะการอ่าน	รูปแบบการสอน	ระดับชั้น	ปี
	5.รูปแบบการสอน 7 E	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	2559
	6. รูปแบบการสอนโดยการประยุกต์ใช้ร้อยสัจ 4	ระดับปริญญาตรี	2560
4. การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น การอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวคิด รายละเอียด การสรุป และจับใจความ	1. รูปแบบการสอนแบบ SR4R ร่วมกับแผนผังความคิด	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	2557
การอ่านเชิงวิเคราะห์	2. รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอว์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	2559
แนวคิด รายละเอียด การสรุป และจับใจความ	3. รูปแบบวิธีการสอนแบบ SQ4R	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	2561
รูปแบบ การอ่านเชิงวิเคราะห์	4. รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคตั้งคำถามตามแนวคิดของบลูม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	2560
คุณค่า 1 รูปแบบ และ การอ่านเชิงวิเคราะห์ โวหาร ภาพพจน์ 1 รูปแบบ			
รวม 4 ลักษณะ	15 รูปแบบ	4 ระดับชั้น	11 ปี

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความพบรูปแบบการสอนเพียง 1 รูปแบบเท่านั้น คือ รูปแบบการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ต่อมา

คือลักษณะการอ่านเพื่อความเข้าใจพบรูปแบบการสอนจำนวน 4 รูปแบบ ได้แก่ (1) รูปแบบการสอนตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน (2) รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน (3) รูปแบบการสอนโดยใช้กลวิธีมีลติฟาร์ท และ (4) รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิค CIRC ซึ่งรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมีแนวโน้มไปทางรูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เพราะพบมากที่สุดถึง 4 ครั้ง (ปีพ.ศ. 2547, 2550, 2553, 2556) และใช้พัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้ถึงสามระดับชั้น คือ ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และระดับปริญญาตรี ต่อมาคือลักษณะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ พบรูปแบบการสอนจำนวน 6 รูปแบบ ได้แก่ (1) รูปแบบการสอนโดยใช้แนวคิดหมวดหกใบ (2) รูปแบบการสอนแบบตผลึก (3) รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัย (4) รูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน (5) รูปแบบการสอน 7E และ (6) รูปแบบการสอนโดยการประยุกต์ใช้อริยสัจ 4 ซึ่งทั้ง 6 รูปแบบนี้ไม่สามารถอธิบายถึงแนวโน้มของรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจได้เพราะแต่ละรูปแบบที่กล่าวมาพบเพียงรูปแบบละ 1 ครั้งเท่านั้น การที่จะนำรูปแบบการสอนใดไปใช้ก็จะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นร่วมด้วย เช่น ระดับชั้นของผู้เรียน เนื้อหาที่จะสอน เป็นต้น และลักษณะการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบรูปแบบการสอนจำนวน 4 รูปแบบ โดยแบ่งเป็นการอ่านเชิงวิเคราะห์แนวคิด รายละเอียด การสรุป และจับใจความ 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) รูปแบบการสอนแบบ SR4R ร่วมกับแผนผังความคิด (2) รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ การอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่า 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบวิธีการสอนแบบ SQ4R และการอ่านเชิงวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์ 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิคตั้งคำถามตามแนวคิดของบลูม ซึ่งรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก็ไม่สามารถ

อธิบายถึงแนวโน้มได้เช่นเดียวกับการสอนที่พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมี
วิจาร์ณญาณ การที่จะเลือกรูปแบบใดไปใช้ก็จะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่น
ร่วมด้วยเช่นกัน จากรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดี
ไทยที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้ศึกษาพบว่ารูปแบบหนึ่งที่มีความนิยมมากที่สุดและใช้
กับพัฒนาทักษะทางการอ่านถึง 2 ลักษณะ คือ รูปแบบการสอนตามทฤษฎี
การตอบสนองของผู้อ่าน ซึ่งใช้พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการ
อ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ 6)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)
และระดับปริญญาตรี

ระดับชั้นของผู้เรียนที่มีการพัฒนาทักษะการอ่านมากที่สุด คือ ระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีการพัฒนาทักษะทางการอ่านทั้งการอ่านเพื่อความ
เข้าใจ การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งการพัฒนา
ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
มีความสอดคล้องกับลำดับชั้นการสอนอ่านของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542)
แต่การพัฒนาทักษะทางการอ่านเพื่อความเข้าใจและการอ่านอย่างมี
วิจาร์ณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่สอดคล้องกับลำดับชั้น
การสอนอ่านของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542) ผู้ศึกษาจึงมีข้อสังเกตว่าการที่
ผู้วิจัยพัฒนาทักษะทางการอ่านเพื่อความเข้าใจและการอ่านอย่างมี
วิจาร์ณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีความ
สามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจและการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณยิ่งขึ้น
และจะได้เป็นพื้นฐานที่ดีต่อการฝึกทักษะการอ่านในระดับสูงต่อไป เพราะทักษะ
การอ่านระดับสูงจะต้องประกอบด้วยทักษะการอ่านทุกชั้น เริ่มตั้งแต่การอ่าน
เพื่อความเข้าใจ การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ และการอ่าน
เชิงวิเคราะห์วิจาร์ณ ในส่วนของขอบเขตทางด้านเนื้อหาที่ใช้เป็นเครื่องมือในการ
พัฒนาทักษะทางการอ่านในแต่ละรูปแบบจะใช้วรรณคดีวรรณกรรมเรื่องที่

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น แต่ในส่วนของวรรณกรรมท้องถิ่นที่นำมาเป็นเครื่องมือจะเป็นเรื่องใดนั้นอาจจะขึ้นอยู่กับผู้วิจัยว่าจะเลือกเรื่องใดมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการอ่าน ซึ่งจากการสังเคราะห์จะเห็นว่ารูปแบบการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่พัฒนาทักษะทางด้าน การอ่านเพื่อความเข้าใจในปี 2550 ใช้วรรณกรรมล้านนา 5 เรื่อง ได้แก่ (1) นกกระจาบ (2) กำพร้าบัวตอง (3) เจ้าสุวัตรกับนางบัวคำ (4) น้อยไชยา และ (5) หงส์หิน นอกจากนี้สถาบันที่ทำการศึกษารูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดีมีทั้งหมด 8 สถาบัน และสถาบันที่ทำการศึกษามากที่สุด คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปี พ.ศ.2547 - 2561 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดีถึง 6 ปี ได้แก่ ปี พ.ศ.2547, 2549, 2550, 2551, 2555 และ 2556

ดังนั้นจะเห็นว่าจากการสำรวจสถานภาพรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีไทยจากงานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2547 - 2561 พบรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดีไทยทั้งหมด 15 รูปแบบ และใช้กับผู้เรียน 4 ระดับชั้น และแนวโน้มรูปแบบการสอนที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในช่วงระยะเวลาดังกล่าว คือ การสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ซึ่งใช้พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และระดับปริญญาตรี นอกจากนี้จะทำให้เห็นถึงแนวโน้มรูปแบบการสอนที่ได้รับความนิยมในช่วงเวลาดังกล่าวแล้วยังทำให้ผู้ศึกษาได้เห็นองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดีไทยที่มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละปี อีกทั้งทำให้ได้เห็นรูปแบบการสอนที่หลากหลาย รวมไปถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ร่วมกับรูปแบบการสอน ซึ่งบทความนี้นอกจากจะเป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้รูปแบบ

การสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่านวรรณคดีไทยแล้ว ยังถือเป็นการเปิด
มุมมองทางวิชาการในด้านรูปแบบการสอนภาษาไทยที่จะส่งผลต่อการพัฒนา
นวัตกรรมรูปแบบการสอนในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ชนก ตัวงตะกั่ว. (2557). การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
หน่วยการเรียนรู้ วรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้วิธีสอนแบบ SR4R ร่วมกับแผนผังความ
คิด. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.
- เกศินี ปุงปีแก้ว. (2559). การใช้เทคนิคจิกซอว์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิง
วิเคราะห์และการเขียน เชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขวัญชนก นัยจรรย์. (2551). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธี
วิจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถ
ในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3
วิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวง
วัฒนธรรม. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- จิรวรรณ อิศระพงศ์ไพศาล. (2555). ผลของการสอนวรรณคดีไทยโดยใช้กลวิธี
มัลติพาร์ทที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การเขียน
เรียงความทางวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จิตรลดา คำนวนสิน. (2556). การพัฒนารูปแบบหนังสือวรรณคดีไทย อิเล็กทรอนิกส์แบบเชื่อมโยงร่วมกับโซเชียลมีเดียตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้อริยสัจสี่เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. ปรินญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตินา แคมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรรัตน์ นาคละมัย. (2559). ผลของการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เนตรนภา ประสิงห์. (2553). ผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพชร วิจิตรนาวิน. (2551). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวรรณคดีและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช. (2547). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต. ปรินญาครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภารตี โพธิ์ราม. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคตั้งคำถามตามแนวคิดของบลูม ในการส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โวหารภาพพจน์ในวรรณคดีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. มะลิวัลย์ พรนิคม. (2559). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค

CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรางคณา ชังโต. (2559). ผลของการใช้รูปแบบการสอน 7E ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัชรพล วิบูลยศริน. (2561). วิธีวิทยาการจัดการเรียนวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิรรา จุฑารัตน์. (2549). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยและความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมันตา วีรกุล. (2547). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านวรรณคดีไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบกับวิธีสอนแบบปกติ. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2542). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ปฐมาภรณ์ สุกใส. (2559). ผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2524). วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

- ประวีณา ชูชาติ. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R. ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9. 862 - 872. 20 มีนาคม 2561, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ปาริชาติ ตามวงศ์. (2550). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณกรรมล้านนาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุমানราชธน,พระยา. (2516). ประชุมเรื่องพระรามและแง่คิดจากวรรณคดี. กรุงเทพฯ : บรรณาการ.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของ
นักศึกษาจีนและชุมชนบริเวณโดยรอบของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Factors affecting Chinese students' understanding of
intercultural communication and communities in the
educational area of Chiang Rai Rajabhat University

อรทัย ชันโท¹

Oratai khanto

orataikhanto@gmail.com

¹ อ.ประจำโปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย รหัสไปรษณีย์ 57110

¹ Lecturer, Department of Language and Thai Culture, Faculty of
Humanities, Chiang Rai Rajabhat University, ChiangRai, 57110

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนและชุมชนบริเวณของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาจีน บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูล เชิงลึกและข้อความสัมภาษณ์ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาจัดประเภท หมวดหมู่ และตีความเพื่อหาข้อสรุป โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication) ของ Gudykunst และ Kim (1997) และแนวคิดการปรับตัวทางวัฒนธรรม (Cultural Adaptation) ของ Berry (1997) และคณะมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสื่อสารสองทาง และการติดต่อสื่อสารแบบผ่านสิ่งสกัดกั้น เนื้อหาที่ติดต่อสื่อสาร ได้แก่ เรื่องปัญหาการเรียนการสอน ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว และวัฒนธรรมต่างๆ ปัญหาที่พบในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ ปัญหาด้านความรู้ ด้านทัศนคติและด้านพฤติกรรม โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพื่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม ได้แก่ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านภาษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรม และปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น เพศชายและเพศหญิง อายุ ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนหรือในประเทศไทย และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เป็นต้น

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจ, สื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

Abstract

The purpose of this research was to study factors affecting students' understanding of intercultural communication in the educational area of Chiang Rai Rajabhat University. And to study the guidelines In the development of communication to increase understanding of intercultural communication students of Chiang Rai Rajabhat University .The population used in this research is Chinese students of Chiang Rai Rajabhat University. And people living in the community near Chiang Rai Rajabhat University .The tools for collecting data were questionnaires, general information and interview questions. Methods of data analysis by using the data from the interview to classify and interpret the results for conclusion. By applying the concepts of intercultural communication theory Gudykunst's and Kim's (1997) intercultural communication and Berry (1997) and the Faculty of Cultural Adaptation provide an analytical framework. The research found that Intercultural communication characteristics of interviewees communication And communication via obstructions .The communication content is about the problems of teaching and learning. Personal life Various cultures .The problem encountered in intercultural communication is Attitude and behavior. The factors that affect the understanding of intercultural communication for cross-cultural adjustment are the attitude factors Language factor Cultural factors And other factors such as male and

female, age, duration of residence in the community or in Thailand
And facilities for intercultural communication etc.

Keywords: Factors affecting understanding, Intercultural communication

บทนำ

การทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลที่อยู่ต่างวัฒนธรรมเป็นประเด็นที่น่าสนใจกล่าวคือในสถานการณ์ในปัจจุบัน มนุษย์จำเป็นต้องมีการติดต่อพบปะกับคนจากหลากหลายวัฒนธรรม การสื่อสารกับคนต่างวัฒนธรรมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นปริบทในประเทศหรือระหว่างประเทศ ดังที่ เมตตา วิวัฒนานุกูล (2548 : 15) กล่าวว่า มนุษย์มีการติดต่อสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกันโดยการท่องเที่ยว การแต่งงานการตั้งหลักแหล่งและครอบครัว การศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรม และการประกอบธุรกิจ การเผยแพร่ความรู้ทางวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ และการติดต่อสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวและด้วยกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมได้เอื้ออำนวยให้คนต่างวัฒนธรรมสามารถติดต่อสื่อสารและไปมาหาสู่กันได้สะดวกรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้การพยายามศึกษาทำความเข้าใจถึงพฤติกรรม การสื่อสาร การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้คนต่างวัฒนธรรมทั้งสองฝ่ายสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันจากการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจทำให้เกิดการติดต่อการค้าระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นในหลายประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอีกประเทศหนึ่งให้ความสำคัญกับประเทศไทยโดยการส่งเสริมทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ รัฐบาลทั้งสองประเทศจึงได้ลงนามในข้อตกลงต่างๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ดังนั้นภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร จึงได้รับความสนใจจากผู้เรียนชาวจีนในการเรียนภาษาไทยมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ หวง จิ้น เอียน (2544 : 5) ที่กล่าวถึง สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศจีนที่มีการขยายตัวทำธุรกิจในประเทศไทย การประกอบกิจกรรมต่างๆ จำเป็นต้อง

อาศัยฐานความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมด้วยในประเทศจีนจึงมีหลักสูตรภาษาไทยในมหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางโจว สถาบันชนชาติกวางสี และมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานและมหาวิทยาลัยอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศให้แก่ผู้เรียนชาวจีนมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง เนื่องจากตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนบนและติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศจึงได้เปิดหลักสูตรการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาวตามโครงการความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (MOU : Memorandum Of Understanding) นอกจากความร่วมมือในการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ยังได้ลงนามความร่วมมือ (MOU) ในโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์วิชาชีพนานาชาติ (International Internship Program in TCFL) กับมหาวิทยาลัย เหอฉี (Guan xi Hechi College) และมหาวิทยาลัยฉู่ฉงนอร์มอล (Chuxiong Normal University) แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนอีกด้วย ซึ่งการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัย และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการให้ความสำคัญกับการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม โดยนักศึกษาจีนที่เข้าร่วมโครงการต้องเข้ารับการอบรมภาษาไทย และกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มากกว่า 500 คน ซึ่งมีทั้งนักศึกษาที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ โดยมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดห้องพักรับรองนักศึกษากลุ่มดังกล่าวทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหอพักเครือข่ายของมหาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทย การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับคนไทย

บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัย อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นระยะเวลาหนึ่งภาคเรียน

ทั้งนี้ชุมชนในเขตพื้นที่บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีความสำคัญในการรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปโภคบริโภคของนักศึกษาจีนที่มีจำนวนความต้องการมากขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อนักศึกษาจีนมีการเดินทางมาจากต่างวัฒนธรรม เป็นบุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมหนึ่งก็ย่อมจะเกิดขึ้นปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้เนื่องจากไม่ใช่ภาษาแม่ ซึ่งสอดคล้องกับรัตนานพร แสนใหญ่ (2554 : 3) ที่พบว่า ปัญหาในเรื่องการสื่อสารของนักศึกษาจีนที่การสื่อสารผิดและการสื่อสารไม่เข้าใจตรงกัน ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เพราะนักศึกษาจีนใช้ประโยคในการสื่อสารไม่ถูกต้อง ทำให้อาจารย์เข้าใจผิดหรือเข้าใจไม่ตรงกับเจตนาของนักศึกษาต้องการสื่อสาร หรือจากการสัมภาษณ์เจ้าของผู้ประกอบการร้านอาหารหน้ามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาจีนที่กำลังมาศึกษาในระยะแรกมักมีปัญหาในการสั่งอาหาร เช่น นักศึกษาต้องการสั่งข้าวผัดหมู แต่นักศึกษากลับชี้ไปที่รูปข้าวผัดไก่ เมื่อพนักงานร้านนำอาหารมาให้ให้นักศึกษา นักศึกษาก็จะเกิดความไม่พอใจ เพราะอาหารไม่ตรงกับที่สั่งไป ซึ่งปัญหาเกิดจากความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างแม่ค้าและนักศึกษา หรือเมื่อนักศึกษาจีนไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารเป็นกลุ่ม และมีการพูดคุยส่งเสียงดัง คนไทยที่นั่งรับประทานอาหารในร้านอาหารก็มักจะมองนักศึกษาจีนว่า นักศึกษาจีนไม่มีมารยาทในการรับประทานอาหาร เป็นต้น จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นำไปสู่ประเด็นที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษาถึงปัจจัยจากการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อชุมชน ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นฐานคิดและใช้เป็นแนวทางการพัฒนา และการปรับตัวของคนต่างวัฒนธรรมทั้งสองฝ่ายเพื่อสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจกัน เพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับในสังคมและได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่ง

ของสังคมนั้น ๆ ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรมเพื่อ
เอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่นักศึกษาจีน ตลอดจนนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่าง
วัฒนธรรมของนักศึกษาจีนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารอันนำมาซึ่งความเข้าใจ
ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication)

แนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้
เมตตา วิวัฒน์นุกุล (2548 : 18) ได้ทำการสรุปความหมายของการสื่อสาร
ระหว่างวัฒนธรรมไว้ว่า ความหมายของ “การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม” หรือ
“การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม” เน้นการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีวัฒนธรรม
แตกต่างกัน โดยอาจเป็นความแตกต่างแค่ระดับวัฒนธรรมย่อย เช่น อาชีพ เพศ
 ฯลฯ ไปจนถึงความแตกต่างระหว่างซีกโลกตะวันตกและตะวันออกในการเข้าใจ
กระบวนการและประสิทธิภาพของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้อง
เข้าใจถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการสื่อสาร และองค์ประกอบภายนอก
อื่น ๆ อย่างเป็นองค์รวม

ฉัตรระวี สุคนธ์รัตน์ (2542 : 43) การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง
การสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งมีความเชื่อค่านิยมทางวัฒนธรรม หรือรูปแบบ
พฤติกรรมที่แตกต่างกัน

Lustig and Koester (1993 : 25) ได้ให้นิยามความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไว้ว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์และบริบทหนึ่ง ๆ โดยบุคคลในกระบวนการสื่อสารนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากในระดับที่มีการตีความ และมีความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมแตกต่างกัน นำไปสู่ความหมายที่ไม่เหมือนกัน

ลีตเฮอร์วิทซ์ (Leed-Hurwitz, 1990 อ้างอิงใน Rogers, Hart & Miike, 2002, p.8) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเริ่มต้นจากสถาบันการให้บริหารชาวต่างประเทศ ปี ค.ศ. 1951-1955 จนได้รับการศึกษาอย่างจริงจังอีก 20 ปี ต่อมาผ่านสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายของผู้คนที่อพยพลี้ภัย (Diaspora) ไปอาศัยตั้งถิ่นฐานและสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มคนในลักษณะชุมชนต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา

เอ็ดเวอร์ท ที่ ฮอลล์ (Edward T. Hall, 1947 อ้างอิงใน Rogers, Hart และ Mike, 2002, p.3) ได้กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างประเทศต้องทำการศึกษาผ่านวัฒนธรรมอันเป็นที่มาของแนวคิดการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ในเรื่อง ความแตกต่างของเผ่าพันธุ์และชาติพันธุ์ ภาษา วัฒนธรรมและระบบคิดของกลุ่มคน ทำให้ในอดีตที่ผ่านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (International Relation) เป็นไปในลักษณะ ของการแผ่ขยายอำนาจและการสู้ศึกสงคราม การสื่อสารระหว่างประเทศจึงต้องทำการศึกษาการสื่อสารระหว่างประเทศ

นอกจากนี้กระบวนการสื่อสารจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยการที่คนต่างสังคมต่างวัฒนธรรม พยายามศึกษาและเข้าใจวัฒนธรรมของกันและกัน ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งในการสื่อความหมาย และการสื่อความหมาย และการสื่อความหมายสามารถส่งผ่านได้ทางวัฒนธรรม (Culture is in Communication and communication is though culture)

ฮอลล์ (Edward T. Hall) ได้ระบุถึงลักษณะสำคัญ 10 ประการ ของกิจกรรมมนุษย์ ซึ่งจะต้องมีในทุกๆวัฒนธรรม ในแต่ละวัฒนธรรมจะปฏิบัติกันไปตามคนละทางเรียกว่า “The Primary Massage System” (P.M.S) หรือระบบการสื่อสารความหมายเบื้องต้นนั่นเอง ซึ่งมีสาระดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของกันและกัน (Interaction) มนุษย์ติดต่อสื่อสารกัน โดยการสื่อความหมายและสื่อเบื้องต้น คือ ภาษา ท่าทาง การเขียน อาทิ ประเทศในยุโรป และอเมริกาในการจับมือเป็นการทักทายปราศรัย ส่วนคนไทยใช้การไหว้ ซึ่งการไหว้ก็มีหลายอย่างการไหว้พระ ไหว้ผู้ใหญ่ รับไหว้เด็ก เป็นการทักทายความเคารพ แม้แต่เด็กๆเดินผ่านผู้ใหญ่ก็ก้มหลังหรือย่อตัวให้ต่ำกว่า คือ เป็นการแสดงความเคารพอย่างหนึ่ง เป็นต้น ระดับการศึกษาการคมนาคม การแต่งงาน

2. ความสัมพันธ์ในหมู่คณะ (Association) บุคคลแต่ละกลุ่ม แต่ละกลุ่ม แต่ละหมู่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ความสัมพันธ์ในครอบครัว ในสังคม ศาสนา รัฐบาล ความสัมพันธ์กันในสถาบันต่างๆ

3. การยังชีพ (Subsistence) วิธีทางที่มนุษย์ผลิตอาหาร วิธีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมวัฒนธรรมนั้นๆ มีการหาเลี้ยงชีพอย่างไร เป็นการยังชีพหนึ่งซึ่งเน้นหนักด้านอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรม ในการแข่งขันมากหรือไม่ หรือไม่มี การแข่งขัน เป็นต้น

4. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย (Bi-sexuality) ในสังคมหนึ่งๆ ให้ความสำคัญกับชายหรือหญิงต่างกันหรือไม่ และในสังคมนั้นๆ มีทัศนคติต่อชายและหญิงอย่างไร

5. อาณาเขต (Territoriality) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิดเรื่องเนื้อที่ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์และอากาศ อย่างเช่น คนไทยเวลาพูดคุยกันมักจะอยู่ห่างๆ กัน บางประเทศยังอยู่อยู่ใกล้ยิ่งถือว่าสนิทสนมกัน แต่ก็ทำให้คนที่มาจากประเทศที่เคยพูดระยะห่างพบความอึดอัดได้

6. เวลา (Timeporalty) แนวความคิดเกี่ยวกับเวลา ทศนคติเกี่ยวกับเวลา เช่น ถ้านัดของชาวยุโรป หรือชาวตะวันตก เวลา 13.00 น. ก็หมายถึง 13.00 น. ถ้าเป็นชาวตะวันตกคุณจะต้องคอย 10-15 นาที ถือว่าไม่ช้า เป็นต้น

7. การเรียนรู้ (Learning) คนจากวัฒนธรรมที่ต่างกันศึกษาเล่าเรียนต่างกัน วิธีการเรียนก็ต่างกันด้วย ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเป็นผู้สูงอายุ

8. การเล่น (Play) ความคิดเกี่ยวกับการพักผ่อน การใช้เวลาว่าง และอารมณ์ของแต่ละสังคม วัฒนธรรม ของแต่ละประเทศก็แตกต่างกันออกไป บางประเทศเน้นการเล่นเป็นกลุ่ม แต่บางประเทศเน้นเฉพาะตัวบุคคล การแข่งขัน บางประเทศก็มีความรู้สึกต่อการแข่งขันอย่างรุนแรง บางประเทศก็ด้วย

9. การป้องกัน (Defense) คนในสังคมสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อป้องกันประเทศและตนเอง อาจแสดงให้เห็นถึงความโหดร้าย ความก้าวร้าว หรือเป็นการป้องกันตนเองก็ได้

10. การแสวงหาประโยชน์ (Exploitation) เกี่ยวกับการแสวงหาสิ่งซึ่งทำให้มนุษย์ในสังคมสะดวกสบาย สังคมมนุษย์ได้แสวงหาประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมมาใช้เพื่อความสะดวกสบายของตนเองระดับไหนในแต่ละสังคม วัฒนธรรมในที่ต่างๆ กันไป การสื่อสารระหว่างบุคคลต่างชาติ ต่างภาษา หรือต่างวัฒนธรรม เช่น ระหว่างคนไทยกับคนจีน ระหว่างชาวอิสลามกับชาวพุทธ ระหว่างคนไทย

ภาคเหนือกับคนไทยภาคใต้ เป็นต้น การสื่อสารระหว่างบุคคลในสภาพที่แตกต่างนี้ จะอาศัยภาษาพูดที่เข้าใจร่วมกัน ภาษาท่าทาง ภาษาศิลปะหรือภาษาดนตรี ซึ่งถือว่าเป็นภาษาสากล ต้องระมัดระวังมิให้กระทบกระเทือนจิตใจของอีกฝ่ายหนึ่งโดยจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสังคมวัฒนธรรม (socio-cultural factors) ของแต่ละฝ่าย

ในบางทฤษฎีถือว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลแม้จะเป็นชาติเดียวกัน ภาษาเดียว ศาสนาเดียวกันก็เป็นการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพราะมนุษย์แต่ละคนเมื่อพิจารณาถึงซึ่งถึงองค์ประกอบในรายละเอียดของการรับอิทธิพลจากข่าวสาร จะเห็นว่ามี ความแตกต่างกันในเชิงวัฒนธรรม แม้แต่พี่น้องหลานตามกันมาก็มีอนุวัฒนธรรม (micro-cultures) ต่างกันเพราะมีการสวน (pattern) การรับข่าวสารจากบุคคลอื่นหรือสื่อมวลชนแตกต่างกันไป

Gudykunst & Kim, 1992 (อ้างถึงใน ภัทธานุจ แสงจันทร์, 2542, น. 15) ได้อธิบายพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลจากต่างวัฒนธรรมและการทำนายผลของการสื่อสารโดยชี้ว่าการเข้าใจคนๆหนึ่งจากวัฒนธรรมหนึ่งๆ มีการรับรู้ตีความและแสดงออกอย่างไรนั้น จะต้องเข้าใจอิทธิพล 4 อย่าง คือ

1. อิทธิพลทางวัฒนธรรม (cultural influence) คือ การมองวัฒนธรรมในวงกว้างในด้านค่านิยมและโลกทัศน์ (world view)

2. อิทธิพลทางสังคม (sociocultural influence) เป็นการมองวัฒนธรรมในระดับแคบลงมา คือ การเข้าใจว่าคน ๆ นั้นเป็นกลุ่มคนไหนในสังคม เช่น เพศ อายุ อาชีพ ชาติพันธุ์ ฯลฯ ซึ่งคนแต่ละกลุ่มสังคมจะมีวัฒนธรรมย่อย (sub-culture) แตกต่างกัน โดยมองรวมถึงบทบาทและความสัมพันธ์ทางสังคมที่ถูกกำหนดมา และความคาดหวังต่อพฤติกรรมการแสดงออกของคนกลุ่ม ๆ นั้น ในแตกต่างกัน โดยมองรวมถึงบทบาทและความสัมพันธ์ทางสังคมที่ถูกกำหนด

มา และความคาดหวังต่อพฤติกรรมการแสดงออกของคนกลุ่ม ๆ นั้นในสังคม

3. อิทธิพลทางวัฒนธรรมจิตวิทยา (psychocultural influence) คือ การเข้าใจในกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบความคิด ทักษะคิด การรับรู้ รวมถึงกระบวนการแยกประเภท/จัดกลุ่ม (categorization) ภายในความคิดของบุคคลแต่ละวัฒนธรรม

4. อิทธิพลทางสภาพแวดล้อม (environment influence) คือ การศึกษาถึงผลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ฯลฯ

Gudkyunst และ Kim เชื่อว่า ความเข้าใจในระดับของข้อมูลเหล่านี้ยิ่งมีมากขึ้นเท่าใด การทำนายและคาดเดาการรับรู้ และพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลต่างวัฒนธรรมก็จะมี ความถูกต้องและแม่นยำ

กล่าวโดยสรุปการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ การสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งมีวัฒนธรรมต่างกัน อาจเป็นในด้านความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อการตีความและเข้าใจในสัญลักษณ์และบริบทหนึ่ง ๆ ต่างกัน และนำไปสู่ความเข้าใจในความหมายที่ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดผู้ที่สื่อสารจำเป็นต้องเข้าใจอิทธิพลด้านต่าง ๆ เช่น อิทธิพลด้านวัฒนธรรม สังคม จิตวิทยา สภาพแวดล้อมด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความเข้าใจของนักศึกษาจีนและชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural

Communication) ของ Gudykunst และ Kim (1997) และแนวคิดการปรับตัวทางวัฒนธรรม (Cultural Adaptation) ของ Berry และคณะ (1997)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ นักศึกษาจีน และบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รายละเอียดดังนี้

1.1. นักศึกษาจีน หมายถึง นักศึกษาไม่จำกัดเพศหญิงหรือชาย และไม่จำกัดสาขาวิชาเอกที่เรียนเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยที่นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติคือกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายและอาศัยอยู่ในเขตชุมชนตำบลบ้านดู่ ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือนในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน (ซึ่งเป็นระยะเวลาของการจัดการศึกษา 4 ปี ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย) จำนวน 20 คน

1.2 บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย คือ บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการจัดการศึกษาให้นักศึกษาจีนโดยตรง จำนวน 10 คน

1.3 ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานเอกชนประเภทผู้ประกอบการ และประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชุมชนใกล้มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งได้แก่ ชุมชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านดู่ จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview guide) โดยผู้วิจัยจะเตรียมคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยการตั้งคำถามแบบกึ่งปลายเปิด สำหรับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษาจีน ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานเอกชนผู้ประกอบการและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2.2 การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม จาก ผู้ร่วมสนทนาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษาจีน ผู้นำชุมชน และตัวแทนกลุ่มองค์กร ชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนประเภทผู้ประกอบการ ประชากรบริเวณชุมชนบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ การปรับตัว ตลอดจนอุปสรรคและปัญหาในการสื่อสารกับนักศึกษาจีน

3. การรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจะเตรียมคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยการตั้งคำถามแบบกึ่งปลายเปิด โดยทำการสัมภาษณ์คนละ 2 ครั้งเพื่อยืนยันข้อมูลที่ได้รับ และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม จากผู้ร่วมสนทนาจำนวน 3 กลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล โดยผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล 2 ประเด็นดังนี้

4.1 วิเคราะห์ความถี่เบื้องต้น (Frequency Distribution) โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละเพื่อวิเคราะห์ลักษณะทาง

ประชากรทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เพื่อสรุปผลการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 วิเคราะห์ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จากข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก และการสนทนากลุ่ม โดยตีความเพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจนจากข้อมูล และนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์รูปแบบลักษณะการสื่อสาร และการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนและชุมชนบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยของข้อมูลลักษณะทางประชากรทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพื่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview guide) กลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 50 คน สามารถสรุปผล การสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็นดังนี้

1.1 โอกาสในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผลการสัมภาษณ์เจ้าของวัฒนธรรม และนักศึกษาจีน พบว่า เจ้าของวัฒนธรรมที่ประกอบอาชีพอาจารย์และเจ้าหน้าที่ภายใน

มหาวิทยาลัย มีโอกาสสื่อสารต่างวัฒนธรรมกับนักศึกษาจีนมากที่สุด โดยมีการติดต่อสื่อสารในเรื่องการศึกษา การใช้ชีวิตประจำวัน การทำงานและการติดต่อเรื่องที่พักอยู่อาศัย รองลงมาคือกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ พ่อค้า แม่ค้า มีโอกาสติดต่อกับนักศึกษาจีนในเรื่องการซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภค

ส่วนคนต่างวัฒนธรรมหรือคนต่างชาติในบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่สัมภาษณ์เป็นนักศึกษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยอาศัยเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือน มีโอกาสติดต่อสื่อสารกับเจ้าของวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ บ่อยที่สุดคือ อาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัย และนักศึกษาไทย และรองลงมาคือ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ พนักงานขายของ เพื่อซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค และเจ้าของหอพัก คนขับรถสองแถว คนขับรถแท็กซี่ และแม่บ้านในมหาวิทยาลัย

1.2 ลักษณะของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ลักษณะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่าเป็นการสื่อสารสองทาง คือ การสื่อสารแบบเฉพาะหน้าที่มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนติดต่อสื่อสารกันโดยตรง และการติดต่อสื่อสารแบบผ่านสิ่งสื่อกันซึ่งเป็นลักษณะของการสื่อสารที่ผู้ส่งสารไม่สามารถเห็นหน้าผู้รับสารได้ อาจเพราะห่างไกลจากกันด้วยระยะทางและสถานที่ พบว่า เจ้าของวัฒนธรรมบางส่วนใช้ล่ามเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาจีน และมีการติดต่อสื่อสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย เช่น โทรศัพท์ การสื่อสารออนไลน์ อาทิเช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) หรือ วีแชท (Wechat) ทั้งนี้พบว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมทั้งเจ้าของวัฒนธรรม (คนไทย) และนักศึกษาจีนต่างยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

โดยลักษณะในการพูดคุยสื่อสารแบบเฉพาะหน้า พบว่า มีการใช้ทั้งการสื่อสารเชิงวัจนภาษาคือ ภาษาพูด และภาษาเขียน ส่วนภาษาเชิงอวัจนภาษา

ผู้สื่อสารใช้ภาษาท่าทาง การแสดงออกทางหน้าตา สายตา และน้ำเสียง และวาดภาพหรือสัญลักษณ์ต่างๆประกอบการสื่อสารและพบว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการสื่อสารคือ การสื่อสารแบบเผชิญหน้าที่ใช้ทั้งภาษาพูดและท่าทางประกอบการสื่อสาร

ระดับของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่า มีทั้งการสื่อสารแบบเป็นทางการและการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ โดยการสื่อสารแบบเป็นทางการ พบว่า เป็นการสื่อสารระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่กับนักศึกษาจีน โดยนักศึกษาที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือนจะมีความสามารถในการใช้คำศัพท์พื้นฐานได้ดีกว่านักศึกษาที่เพิ่งกำลังเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 ที่ยังไม่สามารถสื่อสารในระดับทางการได้ ส่วนการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ พบว่า เป็นการสื่อสารระหว่างเพื่อนนักศึกษาไทยกับนักศึกษาจีน และการสื่อสารระหว่างนักศึกษาจีนกับบุคคลทั่วไป และบุคคลทั่วไปกับนักท่องเที่ยวน เช่น พ่อค้า แม่ค้า ผู้ประกอบการต่าง ๆ เจ้าของหอพัก ซึ่งมักจะใช้คำศัพท์ง่าย ๆ ในการสื่อสาร

ทั้งนี้จากการศึกษาด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสามารถสรุปได้ว่า ระยะเวลาในการอยู่ในประเทศไทยนานมีผลต่อระดับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยนักศึกษาจีนที่อยู่ประเทศไทยในระยยะเวลานานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปจะมีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับทางการได้ดีกว่า นักศึกษาที่เพิ่งกำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1

เรื่องที่ทำการติดต่อสื่อสาร พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นอาจารย์เจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย มีการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาจีน ในเรื่องปัญหาการเรียนการสอน ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว วัฒนธรรมต่าง ๆ และการติดต่อสื่อสารระหว่างนักศึกษาไทยกับนักศึกษาจีน พบว่า มีการติดต่อสื่อสารเรื่องกิจกรรมบันเทิง งานอดิเรก การดูหนัง ฟังเพลง ความชอบส่วนตัว การแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรม

การทำการบ้าน สถานที่ท่องเที่ยว ส่วนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลภายนอก มหาวิทยาลัยกับคนต่างชาติ พบว่า มีการติดต่อสื่อสารในเรื่องการสอบถามการเดินทาง สถานที่ การท่องเที่ยว อาหารการกิน เป็นต้น

1.3 ปัญหา อุปสรรคในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบ ปัญหาในการสื่อสาร 2 บริบท คือ ปัญหาที่เกิดกับเจ้าของวัฒนธรรม และปัญหาที่เกิดกับนักศึกษาจีน ดังนี้

ด้านเจ้าของวัฒนธรรม พบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างวัฒนธรรมดังนี้

1.3.1 ปัญหาด้านความรู้ ความคิด พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เจ้าของวัฒนธรรมบางคนขาดประสบการณ์ในการสื่อสารกับนักศึกษาจีน ขาดความรู้และทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาจีน ความรู้ทางวัฒนธรรมของคนจีน ทำให้การสื่อสารกับนักศึกษาจีนไม่ชัดเจน เช่น สถานการณ์ที่นักศึกษาจีนเดินซื้อของที่หน้ามหาวิทยาลัย นักศึกษาต้องการถามไซซ์เสื้อ แต่แม่ค้าไม่สามารถพูดได้ตอบเป็นภาษาจีนได้ จึงไม่ทราบความต้องการว่านักศึกษาต้องการถามถึงไซซ์เสื้อ หรือ ไซซ์เสื้อ ทำให้นักศึกษาไม่เลือกซื้อเสื้อผ้านั้นและเดินไปดูของอย่างอื่นแทน เป็นต้น

1.3.2 ปัญหาด้านทัศนคติ อารมณ์ ความรู้สึก พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เจ้าของวัฒนธรรมบางคนยังเอาวัฒนธรรมของตนเองเป็นศูนย์กลางในการประเมินบุคคลอื่น มีความคิดหรือการมองแบบเหมารวม เช่น การคิดว่าคนจีนเป็นคนไม่มีมารยาท เสียงดังเวลารับประทานอาหาร

1.3.3 ปัญหาด้านพฤติกรรม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เจ้าของวัฒนธรรมบางคนไม่กล้าที่จะสื่อสารหรือหลบเลี่ยงที่จะสื่อสารกับนักศึกษาจีน

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ผลการสัมภาษณ์พบว่า เมื่อมี ปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เจ้าของวัฒนธรรม มีวิธีการแก้ไขด้วยวิธี การใช้ถ้อยคำง่าย ๆ ประโยคสั้น ๆ ในการสื่อสาร ตลอดจนการพูดสื่อสารใน จังหวะที่ช้าลง พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ การเปิดพจนานุกรมเพื่ออธิบายคำ ศัพท์ การใช้ล่ามเป็นสื่อกลางในการแปลความ และการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ กลางในการติดต่อสื่อสาร

ด้านนักศึกษาจีน พบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการ สื่อสารคือ

1.3.4 ปัญหาด้านความรู้ ความคิด พบว่า นักศึกษาจีนขาดความ รู้เรื่องการใช้ภาษา การไม่รู้จักเลือกใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับเจ้าของ วัฒนธรรม ขาดความรู้ทางวัฒนธรรมของเจ้าของวัฒนธรรม

1.3.5 ปัญหาด้านทัศนคติ อารมณ์ ความรู้สึก พบว่า นักศึกษา จีนจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อคนไทยในกรณีครั้งแรกพบปะคนไทยแล้วคนไทยไม่ ให้ ความสนใจ หรือไม่พยายามที่จะสื่อสารทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจน การที่คนไทยพูดเร็วเกินไป และไม่มีการอธิบายขยายความให้เข้าใจ

1.3.6 ปัญหาด้านพฤติกรรม พบว่า บ่อยครั้งที่นักศึกษาจีนถูก มองว่าไม่มีมารยาทในเรื่องการรับประทานอาหาร ที่ส่งเสียงดัง ทำให้เมื่อนักศึกษาจีนอยู่คนเดียวจะไม่กล้าติดต่อสื่อสารกับคนไทย ยกเว้นเมื่อไปติดต่อ สื่อสารกับคนไทยเป็นกลุ่มจึงจะกล้าติดต่อสื่อสารกับคนไทย ตลอดจนเรื่อง กาลเทศะระหว่างการสื่อสาร

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ และการปรับตัวเพื่อให้สามารถเข้า กับวัฒนธรรมใหม่ พบว่า นักศึกษาจีนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมด้านอาหารการกิน และความเป็นอยู่ เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ใน สังคมไทย ตลอดจนพยายามพูดคุยกับเพื่อนคนไทยในเรื่องการเรียนการสอน

การใช้ชีวิตประจำวัน เมื่อไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ นักศึกษาจีน กล่าวว่า อาจใช้มือถือเป็นสื่อสารในการแปลความหมายของคำศัพท์เพื่อการสื่อสารกับคนไทยเจ้าของวัฒนธรรม

2. แนวทางในการพัฒนาการสื่อสารอันนำมาซึ่งความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารอันนำมาซึ่งความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำเป็นต้องศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของวัฒนธรรมและนักศึกษาจีนมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านทัศนคติ

ด้านทัศนคติของตนเอง จากการสัมภาษณ์พบว่า คนไทยเจ้าของวัฒนธรรมมีมุมมองทัศนคติต่อนักศึกษาจีนที่มาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยพยายามเปิดใจกว้างรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เนื่องจากในช่วงระยะที่ผ่านมาหลายมีนักศึกษาจีนจำนวนมากเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จึงทำให้มีความเคยชินต่อการสื่อสารกับนักศึกษาจีน การยอมรับสิ่งใหม่เข้ามาโดยไม่ขีดเส้นตนเองและยึดตนเองเป็นที่ตั้งเพียงอย่างเดียว จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการทำความเข้าใจนักศึกษาจีน นอกจากนี้เมื่อพบเห็นนักศึกษาจีนกระทำพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากคนในวัฒนธรรม จะต้องพยายามคิดในด้านบวก ไม่ยึดวัฒนธรรมตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยพยายามหาความแตกต่างของแต่ละวัฒนธรรมว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง

ส่วนทัศนคติของนักศึกษาจีนที่มีต่อคนในชุมชนบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า นักศึกษาจีนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อคนไทย มองว่าคนไทยใจดี มีน้ำใจ ยิ้มง่ายมีความเป็นมิตร และให้ความช่วยเหลือ

ในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี ส่วนแนวทางทำความเข้าใจการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ การศึกษา วัฒนธรรมของประเทศไทยได้ดีก่อนที่จะมาศึกษา เปิดใจให้กว้างและเปิดใจยอมรับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม สังคม เชื้อชาติ พยายามปรับทัศนคติตนเองให้เป็นคนคิดบวก ไม่ยึดตัวเองเป็นที่ตั้งเพียงอย่างเดียว เมื่อจะกระทำการสิ่งใดก็คิดก่อนกระทำ และการรู้จักเรียนรู้ปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมเจ้าของประเทศ

2.2 ปัจจัยด้านภาษา

ด้านภาษาที่มีผลต่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า นักศึกษาจีนจำเป็นต้องปรับตัวให้สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยให้ได้ เพื่อที่จะสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายในชุมชนได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้ทางผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ได้ให้ความคิดเห็นว่า ในขณะนี้มีนักศึกษาจีนจำนวนมาก เดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ทำให้ตอนนี้ตามร้านค้าหรือร้านอาหารต่าง ๆ มีการปรับตัวโดย การแปลรายการอาหาร หรือป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เป็นภาษาจีน นอกจากนี้คณาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารคือ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ควรมีการศึกษาภาษาจีนเพื่อการสื่อสารกับนักศึกษาจีน

สำหรับนักศึกษาจีน ด้านภาษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ให้ความเห็นว่า การใช้ชีวิตประจำวันในมหาวิทยาลัยและในชุมชนบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย สิ่งที่เป็นคือ การเข้าสังคมกับคนไทยโดยพยายามไม่เกาะกลุ่มกับคนจีนด้วยกันมากเกินไป ควรมีเพื่อนคนไทยเพราะจะทำให้ฝึกสนทนาภาษาไทยและสามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งนี้หากสื่อสารด้วยภาษาไทยผิด คนไทยก็จะแก้ไขคำพูดที่ผิดให้ได้ ทำให้มีพัฒนาการในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น และความพยายามในการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและชุมชนในท้องถิ่นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ความสามารถในการสื่อสารพัฒนาและ

เข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น เช่น การเล่นเกม หรือการซื้อของต่างๆ ภายใต
ชุมชนก็จะมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นวิธีการทำให้สามารถ
ซึมซับวัฒนธรรม สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาได้

นอกจากนี้ระบบเสียงในภาษาจีนกับระบบเสียงในภาษาไทยมีคำ
ศัพท์บางคำที่ออกเสียงคล้ายกัน แต่ความหมายต่างกัน ก็มีบางส่วนช่วยให้นักศึกษา
จีนสามารถจดจำระบบเสียงกับความหมายของคำศัพท์มาใช้ในการสื่อสารได้
อย่างไรก็ตามในระบบเสียงภาษาจีนบางเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย ก็
ทำให้นักศึกษาจีนไม่สามารถออกเสียงคำศัพท์ภาษาไทยได้ชัดเช่น เช่น คำที่ใช้
พยัญชนะตัว ร เป็นต้น

2.3 ปัจจัยด้านวัฒนธรรม

ด้านวัฒนธรรม ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า วัฒนธรรมด้านการ
กิน วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย วัฒนธรรมด้านการใช้ชีวิตประจำวันต่าง ๆ ตลอด
จนกาลเทศะระหว่างบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่นักศึกษาจีนจำเป็นต้องเรียนรู้ และ
ทำความเข้าใจในสิ่งที่เหมือนกันของวัฒนธรรมร่วมกันและความแตกต่างระหว่าง
วัฒนธรรม และปรับตัวเองในการใช้ชีวิตเพื่อไม่ให้ผิดแปลกไปจากวัฒนธรรม
เจ้าของภาษา นอกจากนี้การทำความเข้าใจวัฒนธรรมต่างชาติหรือวัฒนธรรมจีน
ก็เป็นสิ่งสำคัญที่คนไทยจำเป็นต้องทราบในเรื่องของความแตกต่าง เพื่อไม่ให้ยึด
วัฒนธรรมตนเองเป็นศูนย์กลางในการตัดสินประเมินค่าคนต่างชาติ

สำหรับนักศึกษาจีน ให้ความเห็นว่า ควรทำความเข้าใจวัฒนธรรม
ด้านต่าง ๆ เช่น อาหาร การแต่งกาย การทำกิจกรรมต่าง ๆ เมื่ออยู่ในสังคมไทย
หรือวัฒนธรรมไทย ควรพยายามสังเกตว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควรทำ หรือไม่ใ
กระทำผิดต่อวัฒนธรรมเจ้าของภาษา

2.4 ปัจจัยด้านอื่น ๆ

เพศ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า ระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีผลต่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดยเพศชายจะมองเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นสิ่งท้าทาย สนุกและมีความแปลกใหม่ และสามารถสื่อสารและปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทยได้ดี เมื่อพบปัญหา ก็จะ สามารถแก้ไขปัญหาได้ดี เช่นเดียวกับเพศหญิงส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ต่างกันในเรื่องของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มองว่าเป็นเรื่องที่ควรเรียนรู้ใหม่ ๆ จะพยายามปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทยได้ดี

อายุ จากการสัมภาษณ์นักศึกษาในมหาวิทยาลัยซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 15 – 22 ปี พบว่า เป็นปัจจัยด้านอายุ มีผลต่อการสื่อสารและการปรับตัวระหว่างวัฒนธรรม โดยกลุ่มช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงวัยที่เปิดใจที่จะเรียนรู้สิ่งแตกต่างออกไป รวมทั้งการรับรู้ภาษาก็มีการรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถสื่อสารและปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาได้ ซึ่งต่างจากผู้ให้สัมภาษณ์คนไทยที่อยู่ในช่วงอายุ 31 ปีขึ้นไป พบว่า การเรียนรู้ในด้านการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศได้น้อยกว่าช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปีลงไป

ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนหรือในประเทศไทย พบว่า ระยะเวลาที่มีส่วนช่วยให้ทั้งผู้ให้สัมภาษณ์และนักศึกษาจีนสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มสังคมใหม่ ๆ ได้ โดยคนไทยสามารถเรียนรู้พฤติกรรมของนักศึกษาจีนได้ ส่วนนักศึกษาจีนในระยะแรกอาจจะมีปัญหาในเรื่องการสื่อสารเมื่อมาพักอาศัยใหม่ ๆ สิ่งที่ต้องปรับตัวคือ ความพยายามในการสื่อสารและเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนของเมืองไทยที่อาจแตกต่างจากเมืองจีน นอกจากนี้การปรับทัศนคติให้ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างระหว่างคนไทยกับคนจีน ซึ่งเมื่อระยะเวลาผ่านไปกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า จะเกิดความเคยชินและสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมใหม่ ๆ ได้

นอกจากนี้ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่า นักศึกษาจีนให้ความเห็นว่า สถานที่ประกอบการร้านค้าต่างๆ บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยควรมีการเพิ่มเติมช่องทางใน การชำระสินค้า เพื่ออำนวยความสะดวก โดยมีการชำระผ่านช่องทางบัตรเครดิต หรือการชำระโดยการสแกนผ่านทางคิวอาร์โค้ด (QR Code) เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. อภิปรายผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูล พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งเป็นนักศึกษาจีนที่อยู่ในบริบทต่างวัฒนธรรมมาใช้ชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมไทย นักศึกษาจีนทั้งหมดต่างมีเป้าหมายเพื่อมาศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และหลักสูตรภาษาไทยเพื่อการศึกษาในระยะสั้นหนึ่งปีการศึกษา และการศึกษาปัจจัยของเจ้าของวัฒนธรรมได้แก่ คนไทยที่อยู่ในบริบทของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจีน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันนักศึกษาจีน โดยเฉพาะนักศึกษาจีนให้ความสนใจในการศึกษาเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องเมตตา วิวัฒนานุกูล (2548 : 15) ที่ได้กล่าวถึง มนุษย์มีการติดต่อสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกันโดยการท่องเที่ยว การแต่งงานและตั้งหลักแหล่งและครอบครัว การศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมและการประกอบธุรกิจ การเผยแพร่ความรู้ทางวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ และการติดต่อสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวและด้วยกิจกรรมอื่น ๆ อีกทั้งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมได้เอื้ออำนวยให้คนต่าง

วัฒนธรรมสามารถติดต่อสื่อสารและไปมาหาสู่กันได้สะดวกรวดเร็ว จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้มีนักศึกษาจีนให้ความสนใจมาเรียนภาษาไทยเป็นจำนวนมาก

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือประเทศไทยหรือระยะเวลาในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนต่างวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทย ส่วนใหญ่อยู่ไม่เกิน 3 ปี ซึ่งถือว่าเป็นระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควรที่จะส่งผลต่อปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ ทำให้นักศึกษาจีนต่างมีความเห็นว่า ควรมีการปรับตัวเรื่องการเรียนรู้ภาษาของเจ้าของภาษา และวัฒนธรรมต่าง ๆ ของเจ้าของบ้านเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับ เมตตา วิวัฒนานุกูล (2548 : 253-255) ที่กล่าวว่า ปัจจัยการชี้วัดประสิทธิผลของการสื่อสารต่างวัฒนธรรมคนตะวันออกมักเน้น “ความถูกต้องและเหมาะสมกับกาละ เทศะ และบุคคล เป็นต้น” ส่วนใหญ่ประสิทธิผลของการสื่อสารต่างวัฒนธรรมมักเชื่อมโยงกับความสามารถในการปรับตัวระหว่างวัฒนธรรมด้วย

ลักษณะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผลการวิจัยผู้ทำการสื่อสารให้ความเห็นว่า การสื่อสารสองทางเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อีกทั้งมีการใช้อัจฉนาประกอบด้วย ยิ่งส่งผลให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Horold J. Leavitt ที่กล่าวว่าการสื่อสารสองทางมีความถูกต้องแม่นยำมากกว่าการสื่อสารทางเดียว ซึ่งสามารถเห็นได้จากผลการวิจัยว่าเป็นจริงตามทฤษฎี และผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ใช้การสื่อสารสองทางด้วยเหตุนี้

นอกจากนี้ผลการวิจัย ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่าใช้รูปแบบของการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ มากกว่าการสื่อสารแบบเป็นทางการ โดยใช้ในโอกาสติดต่อเรื่องส่วนตัว เช่น ชีวิตประจำวัน ครอบครัว การทำกิจกรรมต่าง ๆ และเรื่องอื่น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับงานโดยผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้กล้าเปิดใจสื่อสารเรื่องต่างๆ ได้ดีกว่าการ

สื่อสารแบบเป็นทางการ ซึ่งสอดคล้องกับ กริช สืบสนธิ (2538 : 65) ที่ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีองค์การว่า แนวคิดที่เน้นหลักมนุษยสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างไม่เป็นทางการจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ควรใช้มนุษยสัมพันธ์ในการบริหารโดยเปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการทำงานมากขึ้น สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง มีความสนิทสนมกัน

2. อภิปรายผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพื่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสื่อสารระหว่างเจ้าของวัฒนธรรมและคนต่างวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการไม่เข้าใจภาษา และวัฒนธรรม ตลอดจนการยึดเอาตนเองเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจคนต่างวัฒนธรรมทำให้การสื่อสารผิดพลาด ก่อให้เกิดทัศนคติทางลบต่อการสื่อสารได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เจ้าของวัฒนธรรมยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้ภาษาสื่อสารกับคนต่างชาติ อีกทั้งนักศึกษาจีนก็มีพื้นฐานทางภาษาไทยที่ไม่เพียงพอทำให้เกิดอุปสรรคระหว่างการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ วราภรณ์ อวิรุทธ์วรกุล (2558) ที่ศึกษาเรื่องกระบวนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยในประเทศจีนตอนใต้ พบว่า ปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยในประเทศจีนตอนใต้มี 3 ประการ 1) ภาษา 2) พฤติกรรม 3) ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรม

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ได้แก่ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านภาษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรม และปัจจัยด้านอื่น ๆ ในด้านทัศนคติของเจ้าของวัฒนธรรมมองคนต่างวัฒนธรรมในทางบวก การมองในแง่ดี ยอมรับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม อยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ ทำให้พบปัญหาการสื่อสารน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาจีนมีความพยายามในการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยทั้งในเรื่อง มารยาท การใช้ชีวิตความเป็น

อยู่ร่วมกับคนไทย พยายามไม่ทำผิดต่อเจ้าของวัฒนธรรม ส่วนนักศึกษาจีนเมื่อเข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อม สังคมไทย ในระยะแรกอาจเกิดความตระหนกทางวัฒนธรรม ไม่กล้าสื่อสารกับเจ้าของวัฒนธรรม พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยจะพบมากในนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย จึงอาจกล่าวได้ว่า เพศ อายุของผู้ทำการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมส่งผลต่อการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชายมีการปรับตัวที่ดีกว่า เนื่องจากชอบความท้าทาย มีการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายกว่านักศึกษาหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ Ting-Toomey (1999 อ้างอิงใน ธาณิชภู่ กองแก้ว, 2554) ที่กล่าวว่าเพศ และ ลักษณะทางบุคลิกภาพของคน ที่มีลักษณะอดทนต่อความกำกวมยอมรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่สามารถเข้าใจได้แจ่มแจ้งได้ มีความยืดหยุ่น มีแรงขับเคลื่อนและความมุ่งมั่นในใจจะเป็นลักษณะที่ช่วยส่งเสริมการปรับตัวได้ ดังนั้นเพศชาย ซึ่งเป็นเพศที่มีความอดทนมากกว่าเพศหญิงจึงสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีกว่าเพศหญิง

ส่วนแนวทางในการปรับตัวเพื่อให้สื่อสารระหว่างวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ เจ้าของวัฒนธรรมมีความคาดหวังว่า นักศึกษาจีนควรมีการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในระดับพื้นฐานให้เพียงพอก่อนเข้ามาอยู่ในบริบทสังคมไทย ส่วนนักศึกษาจีนให้แนวทางเพื่อการสื่อสารที่สะดวกขึ้นด้วยการเพื่อช่องทางในการติดต่อสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น การสร้าง คิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่คนไทยและผู้ประกอบการคนไทยควรพิจารณาพัฒนาสร้างนวัตกรรมเพื่อการสื่อสารต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำข้อค้นพบจากการงานวิจัยนี้ไปศึกษาค้นคว้า หาแนวทางเพื่อพัฒนาหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและแนวทางในการปรับตัวของนักศึกษาจีน พบว่า นักศึกษาจีนที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยบางส่วนมีความพร้อมในด้านการเรียนการสอนที่ต่างกัน ประเด็นที่น่าสนใจ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการจัดการเรียนการสอน ควรมีการเตรียมความพร้อม วางแผนด้านการจัดการเรียนการสอน ทดสอบวัดระดับความรู้ของผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน และปูพื้นฐานทางด้านภาษาและวัฒนธรรมให้กับนักศึกษาจีน เพื่อลดปัญหาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของคนต่างวัฒนธรรมที่เป็นนักศึกษาจีนที่อยู่ในบริบทสังคมไทยเท่านั้น การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารของคนต่างชาติอื่น ๆ ยังไม่ได้ศึกษา ควรที่จะพิจารณาในประเด็นนี้ได้ต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลา เพศ อายุของผู้ทำการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ว่ามีผลสอดคล้องกันอย่างไรซึ่งเป็นอีกประเด็นที่น่าสนใจศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กริช สืบสนธิ์ (2538). **วัฒนธรรมและพฤติกรรมการสื่อสารในองค์กร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรระวี สุคนธรัตน์. (2542). **บทบาทในการสื่อสารระหว่างประเทศของนักการทูต**. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- ธานีษฐ กอแก้ว. (2544). **การสื่อสารและการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติในมหาวิทยาลัย**. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- รัตนพร แสนใหญ่. (2554). **รูปแบบการสนทนาเพื่อการสื่อสารระหว่างอาจารย์สอนภาษาไทยกับนักศึกษาจีน ที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองของศูนย์การสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- ภัทรานุจ แสงจันทร์. (2542). **สถานภาพการศึกษาวิจัยทางการสื่อสารระดับวัฒนธรรมในประเทศไทย**. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- เมตตา วิวัฒนานุกูล. (2548). **การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วราภรณ์ อวิรุทธ์วรกุล. (2558). กระบวนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของ
นักศึกษาไทยในประเทศจีนตอนใต้. (ปริญญาานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยย่นเรศวร.

หวง จิ้น เอียน. (2544). การสอนภาษาไทยในประเทศจีน. วารสารมนุษยศาสตร์
ปริทรรศน์ 23 (ประจำภาคเรียนที่หนึ่ง – สอง 2544)

Berry, J.W., Sam. D. (1997). **Acculturation and adaptation.** In J.W.
Berry, M.H. stress. *International Migration Review*, 21, 491-511.

Gudykunst, W. B. & Kim Y.Y. (1997). **Communicating with
Strangers : An Approach to Intercultural communication.**
New York : McGraw-Hill.

Hall, E.T. (1976). **Beyond Culture.** Garden City, NY: Anchor.

Leed-Hurwitz. (1990). **Notes in the history of Intercultural
communication : The foreign service institute and the
mandate for Intercultural traing.** *Quarterly Journal of
Speech*, 76(262-281)

Lustig and Koester. (1993). **Intercultural communication :
Interpersonal across culture.**

New York : Herper Collions College.

“พุทธศักราชอัสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ”
: ความเหมือนในความต่างกับนวนิยายระดับโลก
“หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว”

“The Dusk of Buddhist Era and Recalling the Memory
of the Black Rose Cat”: Similarities in differences with
world-class novels “One Hundred Years of Solitude”

ประณต พลประสิทธิ์¹ บุณยเสนอ ตรีวิเศษ²

Pranot Ponprasit¹ Bunsanoe Triwiset²

600113115004@bru.ac.th¹ bunsanoe.tw@bru.ac.th²

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

พุทธศักราชอัสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ นวนิยายเล่มที่สองของ วีรพร นิติประภา ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2561 นวนิยายเรื่องนี้มีโครงเรื่องและเนื้อเรื่องบางประการคล้ายคลึงกับนวนิยายระดับโลกคือ หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว ผลงานสร้างชื่อที่ทำให้ กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรมในปี 1982 บทความนี้จึงมุ่งวิเคราะห์ให้เห็นความเหมือนในความต่างของนวนิยายทั้งสองเรื่อง ผลการวิเคราะห์พบว่า นวนิยายทั้งสองเรื่องต่างใช้นวนิยาย

การประพันธ์แบบสัจนิยมมหัศจรรย์ เนื้อเรื่องมีความคล้ายคลึงกันในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การสืบวงศ์วานในตระกูล การอพยพไปตั้งรกรากในสถานที่ใหม่ ฉากในเรื่องมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ห้องภายในบ้านของตระกูล คำสาปที่มากำหนดชะตากรรมของตัวละคร การเปิดเรื่อง การผูกปม และการคลี่คลายปมของเรื่อง ส่วนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนคือ กลวิธีการเล่าเรื่อง กล่าวคือ พุทธศักราชสอดคล้องกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ เป็นการเล่าเรื่องราวผ่านความทรงจำของตัวละครตัวหนึ่ง ไปสู่ตัวละครที่ไม่ได้อยู่ร่วมเหตุการณ์แต่เป็นผู้เล่าเรื่อง แต่หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยวเป็นน้ำเสียงของผู้เล่าที่เฝ้ามองเหตุการณ์

คำสำคัญ : พุทธศักราชสอดคล้องกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ, หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว, วีรพร นิติประภา, กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ

Abstract

The Dusk of Buddhist Era and Recalling the Memory of the Black Rose Cat, the second novel of Veeraporn Nitiprapha, which has won the ASEAN Creative Literature Award (SEA Write) of the year 2018. This novel has a storyline and some of the stories similar to world novels, namely One Hundred Years of solitude, the work that made Gabriel Garcia Marquez won the Nobel Prize for Literature in 1982, and this article aims to analyze the similarities between the two novels. The analysis results showed that both novels use the style of miracle realism. The plot is similar in various issues, including family genealogy, immigrating to a new location; the scenes in the story are related to historical events, the room in the house of the family, the curse that determines the fate of the character, opening of story, tying the knot and releasing of the knot of the story. The clearly different part is the narrative strategy, that is to say, the Dark Buddhist Era Recalling of the Memory of the Black Rose Cat is the story that is told through the memory of one character to characters that are not part of the event but the narrator, whereas One Hundred Years of Solitude was the voice of the narrator who are watching the event.

Keywords : the Dark Buddhist Era, Recalling of the memory of the Black Rose Cat, one Hundred Years of Solitude, Veeraporn Nitiprapha, Gabriel Garcia Marquez

บทนำ

วีรพร นิติประภา เป็นนักเขียนหญิงคนแรกของประเทศไทยที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) สองครั้งติดต่อกัน ครั้งที่หนึ่ง นวนิยายเรื่อง **ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต** ได้รับรางวัลซีไรต์ ประจำปี 2558 และครั้งที่สอง **พุทธศักราชอสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ** ได้รับรางวัลซีไรต์ ประจำปี 2561 นาคิดว่าวีรพร เขียนนวนิยายเพียงสองเรื่องแล้วได้รางวัลทางวรรณกรรมซึ่งสูงสุดแล้วสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ **พุทธศักราชอสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ** ค่อนข้างจะแตกต่างจากงานเขียนเล่มแรก **ไส้เดือนตาบอดในเขาวงกต** ทั้งนี้เพราะมีลักษณะการเล่าเรื่องที่น่าติดตาม การนำประเด็นทางประวัติศาสตร์มาใช้ในลักษณะการเล่าเรื่องผ่านความทรงจำของความทรงจำ ซึ่งเป็นกลวิธีที่แปลกใหม่น่าสนใจ และลักษณะเด่นที่สำคัญก็คือ การใช้ภาษาที่สวยงามเด่นชัดและมีอัตลักษณ์เฉพาะตน

หากจะกล่าวถึงนวนิยายเรื่อง **พุทธศักราชอสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ** อย่างกว้างๆ คงต้องรื้อโครงสร้างของนวนิยายเรื่องนี้ออกมาเป็นส่วน ๆ เพื่อวิเคราะห์ เช่น ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ วิธีการเล่าที่กระตุ้นเร้าให้ผู้อ่านติดตามจนตลอดเรื่อง โครงเรื่องที่สลับซับซ้อน พฤติกรรมของตัวละครที่มีเอกลักษณ์น่าฉงนฉงาย การผูกเรื่องเล่าของตระกูลตั้งให้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ การเป็นนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์ กับทั้งความโดดเด่นในการสร้างเรื่อง ทำให้มีผู้วิจารณ์นวนิยายเรื่องนี้จำนวนมาก ยิ่งเมื่อได้อ่านบทวิจารณ์ “การเดินทางสู่อสดง” ของ รศ.ยุรฉัตร บุญสินท ในภาษาสรร วรรณกรรมสารที่หมดจดแจ่มแจ้งและตรงตามใจ ในฐานะผู้วิเคราะห์ที่หลัง ย่อมต้องหาแนวทางที่จะเขียนถึง**พุทธศักราชอสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ** เสียใหม่ พลันความคิดแรกที่เคยผุดขึ้น ขณะเมื่ออ่านหน้าสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้จบลง ขณะวินาทีนั้นได้คิดถึง **หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว (One Hundred**

Years of Solitude) ของ กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ เนื่องจากหลายส่วนที่สำคัญในพุทธศักราชสอดคล้องกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำเป็นการเล่าเรื่องในแนวประพันธ์แบบ “สำนึยมมหัศจรรย์” ทั้งการวางโครงเรื่อง การพูดถึงโศกนาฏกรรมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว คำสาปประจำตระกูล ความเป็นไปของสังคมการเมือง รวมทั้ง มีเรื่องราวที่มีจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของตระกูลตระกูลหนึ่งเช่นกันด้วย

ความสอดคล้องกันระหว่างนวนิยายทั้งสองเรื่อง อาจเป็นอิทธิพลหรือความบังเอิญอันใดก็ตามแต่ อย่างไรก็ตาม โปรตอ่านบทวิจารณ์นี้ให้ถึงคำสุดท้ายเสียก่อน เพราะมนุษย์ในโลกใบกลมนี้ ต่างต้องผ่านเหตุการณ์นานับการเช่นกันทุกเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ มีทั้งเหมือนและแตกต่าง คงไม่ใช่เรื่องผิดประหลาดแต่อย่างใด หากคนสองซีกโลกจะเคยเผชิญหน้ากับเหตุการณ์คล้าย ๆ กัน และปฏิบัติต่อเหตุการณ์นั้นคล้าย ๆ กัน เพราะเราต่างเป็นผู้ร่วมชะตากรรมในโลกใบนี้ มิฉะนั้นแล้ว Oedipus the king ของโซโฟคลีส กับ “ตำนานพระยาทรง-พระยาพาน” และ โรมิโอ-จูเลียต ของเช็ก สเปียร์ กับ “แผลเก่า” ของ ไม้ เมืองเดิม คงต้องมีใครลอกใครเป็นแน่ แบบเรื่องที่เหมาะสมกันจึงส่งผลให้เกิดการจัดหมวดหมู่ ดัดขึ้นอนุภาคของแบบเรื่องต่าง ๆ บทความนี้จึงมีมุ่งหมายเพียงวิเคราะห์ให้เห็นบทเรียนของมนุษยชาติ ผ่านนวนิยายชื่อดังสองเรื่อง ว่าคนเรานั้นมีสันดานอย่างหนึ่งคือ ชอบทำผิดเรื่องเดิม ๆ ซ้ำซาก เราจึงกอดคอกันร่วมตายเกิดวนเวียนในสังสารวัฏนี้ มิใช่แต่เรื่องเฉพาะตน เรื่องของบ้านนี้เมืองนี้ก็เช่นกัน เราวนกลับมาที่เดิมซ้ำแล้วซ้ำเล่า นั่นเองที่เป็นประการหนึ่งของใจความสำคัญของนวนิยายสองเรื่องที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

ความเหมือนในความต่างของนวนิยายชื่อยาว กับนวนิยายเรื่องยาว และเรื่องเล่าของสองตระกูล

คงไม่เกินจริงไปนัก หากจะเรียก พุทธศักราชอัสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ ในสมญา นวนิยายชื่อยาว ทั้งยังโดดเด่นในแง่ของการตัดคำ (ทรงจำ) นำมาซ้อนทับกันสองแห่ง ทำให้เพียงแค่อ่านชื่อเรื่องก็แฝงนัยให้ผู้อ่านต้องขบคิดกันอยู่นาน ส่วน **หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว** ชื่อเรื่องก็สามารถสร้างจินตภาพให้แก่ผู้อ่านเห็นความยาวนานของช่วงเวลา และการคาดคะเนจากจำนวนหน้าด้วยนั้น ยิ่งเพิ่มความรู้สึกยาวนานมากขึ้นอีก ทั้งเวลาในตัวเรื่องและเวลาที่ผู้อ่าน แต่เมื่ออ่านจบทั้งสองเรื่องแล้วนั้น ผู้อ่านกลับเข้าใจความหมายของชื่อเรื่องได้อย่างแจ่มชัด ทั้ง **อัสดง** ของตระกูลตั้งที่คล้อยลงต่ำเรื่อย ๆ กระทั่งล้นหายจากขอบฟ้า **ทรงจำของทรงจำ** ที่ **ดาว** มีมันเลื่องรางเพราะเธอไม่เคยมีส่วนได้รับรู้โดยตรง และ **หนึ่งร้อยปี** ที่ความจริงในตัวเรื่องมากกว่าร้อยปีถ้วน แต่จะสักก็ร้อยปี **ความโดดเดี่ยว** ก็ไม่มีวันห่างหายจากใจของผู้คนในมาคอนโดได้ ความเหมือนความต่างและบางสิ่งทีนวนิยายสองเรื่องนี้มีส่วนร่วม อาจค่อย ๆ ปรากฏชัดนับจากนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความเหมือนความต่างในองค์ประกอบของพุทธศักราช
อัสตงกับทรงจำของทรงจำ ของแมวกุหลาบดำ กับ หนึ่งร้อยปีแห่งความโดด
เดี่ยว

พุทธศักราชอัสตงกับทรงจำของทรงจำ ของแมวกุหลาบดำ	หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว
<p>ตระกูลตั้ง 3 ชั่วโมงคน เมืองแปดริ้ว</p> <p>ปฏิวัติ 2475-WWII-กบฏแมนฮัตตัน- 6 ตุลา-Cold War</p> <p>ห้องสายฝน</p> <p>คำสาปตายด้วยน้ำ</p>	<p>ตระกูลบูเอนดิยา 7 ชั่วโมงคน เมืองมาคอนโด</p> <p>อาณานิคม-สงครามกลางเมือง- ปฏิวัติกล้วย</p> <p>ห้องแห่งความโดดเดี่ยว</p> <p>คำสาปลูกมีหางเหมือนหมู</p>

นวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ มีจุดร่วมในประการแรกคือ เป็นเรื่องเล่าของสองตระกูล นับตั้งแต่แรกเริ่มไปจนถึงจุดสิ้นสุด โดย พุทธศักราชอัสตงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ เป็นเรื่องเล่าของตระกูลตั้ง ที่มีตงชาวจีนโพ้นทะเลที่อพยพเข้ามาอยู่ในสยามช่วยงานลุงที่เป็นญาติห่าง ๆ และได้รับกิจการร้านข้าวสารต่อ สร้างครอบครัว ผ่านวิกฤตการณ์ุ่นวายทั้งเรื่องเหนือธรรมชาติ สงคราม การเมือง และเศรษฐกิจ วนซ้ำหลายครั้งหลายหน กระทั่งตระกูลตั้งล่มสลาย ส่วน หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว เป็นเรื่องของ ตระกูลบูเอนดิยา ที่ตั้งรกรากสร้างเมืองใหม่ขึ้นมา และสืบต่อวงศ์วานกันไปหลายชั่วอายุคน ผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ มากมาย ทั้งการริเริ่มตั้งรกรากจากสังคมบรรพกาล เรียนรู้สิ่งแปลกใหม่จากสังคมภายนอก พัฒนาเรื่อยมากระทั่งเป็นสังคมเมือง ผ่านวิกฤตการณ์ุ่นวายทั้งเรื่องเหนือธรรมชาติ สงคราม การเมือง และเศรษฐกิจ วน

ข้าหลายครั้งหลายหน กระทั่งตระกูลบุญเอนดियाและเมืองมาคอนโดลัมสลายหายไปอย่างไม่มีวันหวนกลับ นวนิยายทั้งสองเรื่องจึงมีความคล้ายกันในแง่ของ **โครงเรื่อง** ที่พูดถึงเรื่องราวของสองตระกูล นับตั้งแต่เริ่มตั้งรกรากกระทั่งถึงจุดสิ้นสุด

การสืบวงศ์วานของตระกูลตั้ง และตระกูลบุญเอนดिया มีความแตกต่างกันที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ **จำนวนชั้นชั่วอายุคน** ที่ตระกูลบุญเอนดियाสืบต่อกันมานานถึง 7 ชั่วอายุคน แต่ตระกูลตั้งนั้นสืบชั่วอายุคนได้เพียง 3 รุ่นเท่านั้น ก็มีอันต้องสูญหายไป จึงส่งผลให้รูปแบบของผังการสืบวงศ์วาน มีความแตกต่างกันที่จำนวนตัวละครในแต่ละรุ่น เมื่อสร้างผังเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ถึงนวนิยายทั้งสองเรื่องจะใช้ชะตากรรมที่เกิดขึ้นกับตระกูล ตั้งแต่รุ่นแรกไปจนถึงจุดสิ้นสุด ในการเล่าเรื่องเหมือนกัน แต่โครงสร้างของตระกูลทั้งสองนั้น มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน การสร้างผังตัวละครเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เห็นว่า ผู้เขียนเรื่องทั้งสองนั้น ใช้ตัวละครเหล่านี้แสดงพฤติกรรมความสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เรื่องดำเนินไปได้อย่างมีอรรถรสและหลากหลาย สร้างความสมจริงผ่านการตัดสินใจของมนุษย์เมื่อเผชิญชะตากรรม ดังต่อไปนี้

ตระกูลตั้ง ถึงแม้จะมีเพียง 3 รุ่น แต่ความสลับซับซ้อนของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวก็มีมาก เริ่มที่รุ่นก่อตั้งอย่าง ตง มีภรรยาสองคน จึงเกิดเป็นสองครอบครัว คือครอบครัวที่เมืองไทย และครอบครัวที่เมืองจีน ครอบครัวที่เมืองไทย มี *เสงี่ยม* เป็นแม่มีลูกห้าคน คือ *จงสว่าง* (ลูกเลี้ยง) *จรุงลิน* *เจริดศรี* *จิตรไสว* และ *จรัสแสง* ด้วยที่ *จงสว่าง* เป็นลูกเลี้ยงและเป็นพี่คนโตของบ้าน จุดนี้จึงเป็นปมปัญหาอีกจุดหนึ่งของเรื่องที่เป็นต้นเค้าทำให้ ตระกูลตั้งดำเนินไปถึงจุดสิ้นสุด ส่วนครอบครัวที่เมืองจีนที่มีแม่ลูกอย่าง *ผิงมู่* กับ *ฮง* ถึงแม้ไม่มีบทบาทมากนัก ด้วยเป็นแต่เพียงผู้รักษาผลประโยชน์ของตระกูลตั้งบนแผ่นดินจีน แต่ชะตาชีวิตของฮงซึ่งผ่านช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมจีนมาได้ เริ่มตามหาครอบครัวที่เมืองไทย เขียนหนังสือถึงครอบครัวที่สูญหาย กระทั่ง *ฮง* ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลโนเบล ก็สามารถเปลี่ยนบรรยากาศเศร้าหมองในเรื่องสดใสด้วยความหวัง

ได้ ทั้งยังตั้งชื่อลูกว่า ตง เป็นการตั้งตระกูลใหม่ในแผ่นดินแม่ ทั้ง ฮง ยังเป็นตัว
ละครที่ผู้เขียนใช้แถมพราย ภาพบทสรุปของตระกูลตั้งเอาไว้แต่เนิ่น ๆ การตาม
หาครอบครัวที่สาบสูญ ในบทที่ 12 ที่พำนักแห่งจิตวิญญาณ

“และไม่ว่าจะเพียรถามเอาจากใครในเมือง ก็ไม่มีใครรู้เรื่องเกี่ยวกับบ้าน
หรือผู้เคยอาศัยที่นั่นหลงเหลืออยู่อีกแล้ว....ฮงตั้งชื่อลูกที่ยังไม่เกิดว่าตง
ตามชื่อพ่อที่ไม่เคยพบพาน แหละเช่นนั้น ที่เขาเติมเต็มช่องว่างเว้นใน
สาแหรกวงศ์ตระกูลลงด้วยตงอีกคนแทนที่ตั้งผู้ทิ้งบ้าน สาบสูญหาย ไม่
เหลือร่องรอย ...ในดินแดนละอองเกสรไม้สีเหลืองไกลโพ้น” (วีรพร
นิติประภา, 2561 : 140-141)

ความวุ่นวายของตระกูลตั้งในรุ่นลูกนั้น เกิดจากปมในใจของตัวละครที่
ผู้เขียนได้ปูพื้นให้เห็นผ่านพฤติกรรมในดวบทเหล่านั้น ปมลูกเลี้ยงของ จงสว่าง
และความขัดแย้งกับ จิตรไสว ในประเด็นการแต่งงานกับ ยี่สู่น (คนรักของจง
สว่าง) ทำให้เกิดรอยร้าวภายในใจของพี่น้อง ด้วยนิสัยลูกแม่ของจิตรไสวที่เอาแต่
ใจตน และมักชอบแย่งชิงของคนอื่น ด้วยเป็นลูกชายที่แท้จริงเพียงคนเดียวของ
ตระกูล ประเด็นนี้ยังเป็นรอยร้าวในใจของลูกสาวในบ้านอย่าง จรุงสิน เจริตศรี
และจรัสแสง ที่ไม่ได้รับความรักดูแลเอาใจใส่เท่าจิตรไสว ซึ่งสุดท้ายนำไปสู่ความ
สูญเสีย และจุดจบของตัวละคร อย่างจรุงสินที่มีนิสัยวิตกกังวล เพราะเติบโตขึ้น
มาในยุคสมัยสงคราม และความวิตกกังวลหลังคลอดทำให้จุน้อยจึงหายลับไป
กับสายน้ำ

“...ตลอดชั่วชีวิตนับแต่วันที่ปล่อยจุน้อยจมหาย จรุงสินไม่เคยอนุญาต
ให้ตัวเองมีความสุขอีกเลยแม้แต่วันเดียว และคงเป็นปรปักษ์ต่อโลกทั้ง
ใบไปเสีย ๆ จวบจนถึงวันที่เธอตายตอนอายุสามสิบห้า ในสภาพโง่เง่า

คะมำลั่มหัวทิมในโอง ผลชันสูตรระบุว่าเป็นลมจมน้ำเสียชีวิต เนื่องด้วย
การทำงานผิดปกติ...จากกัตกินของมะเร็งที่ชั่วหัวใจ...” (วีรพร นิติประภา,
2561 : 255)

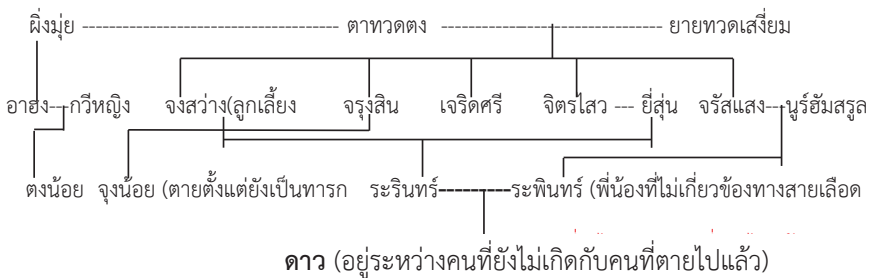
รุ่นหลานของตระกูลตั้งนั้น ในส่วนของ ตง (ลูกชายฮง) และจุน้อยได้
ถูกกล่าวถึงในข้างต้นแล้ว จึงเหลือเพียงประเด็นของระรินทร์และระพินทร์ พี่น้อง
ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสายเลือด ด้วยระรินทร์เกิดจากความสัมพันธ์แบบลับๆ ของจ
สว่างกับยี่สุน่ที่ไม่เคยมีใครรู้ ส่วนระพินทร์หนุ่มเข้มข้มขยันตาเศร้า เป็นลูกที่เกิด
จากจรัสแสงกับนุรฮัมสรูล รักแรกรุ่นของจรัสแสงที่ถูกกีดกันเมื่อครั้งไปเรียนที่
ป็นัง เพื่อเลี้ยงความอ้อายจึงถูกยกให้เป็นลูกของจิตรไสวกับยี่สุน่ ที่ต้องแต่งงาน
กันอย่างเร่งรีบเพื่อปิดบัง ทั้งระรินทร์และระพินทร์จึงเติบโตขึ้นมาในนามของพี่
น้องท้องเดียวกัน ความสัมพันธ์ของตระกูลตั้งจึงุ่นวายยุ่งเหยิง เมื่อทั้งคู่มีสัมพันธ์
ที่ลึกซึ้งเกินกว่าพี่น้องระรินทร์จึงได้อุ้มท้องดาว แต่เป็นชะตากรรมของตระกูล
ตั้งที่จะต้องสูญหายไป ดาวจึงไม่มีโอกาสขึ้นมาดูโลก เขาจึงมีสถานะอยู่
ระหว่างคนที่ยังไม่เกิดกับคนที่ตายไปแล้ว แต่มีส่วนสำคัญคือเป็นผู้ดำเนินเรื่อง
ราวผ่านทรงจำที่ยายศรีเป็นผู้เล่า เรื่องราวจึงแหง่วินไม่สมบูรณ์เพราะเป็นทรง
จำของทรงจำอีกชั้นหนึ่ง

“แล้วดาวก็เข้าใจ ว่าทำไมทรงจำของเขาถึงแตกร้างแหง่วิน...นอกจาก
ความว่างเปล่า เพราะเขาไม่ได้เป็นใครหรืออะไรทั้งสิ้น ...” (วีรพร นิติ
ประภา, 2561:419)

เมื่อเปรียบเทียบผังวงศ์วานของทั้งสองตระกูล ความแตกต่างก็ปรากฏ
ขึ้นอย่างชัดเจน เพราะถึงจะใช้เรื่องราวของตระกูลเป็นโครงเรื่องหลัก แต่
พุทธศักราชอัสตงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ เน้นแสดงชะตา

กรรมของตระกูลตั้งที่เกิดขึ้นรอบเดียวในชั้นนั้น แต่เมื่อพิจารณาหนึ่งร้อยปีแห่ง **ความโดดเด่น** จะมีแบบแผนที่ตายตัวมากกว่าเมื่อนับตั้งแต่รุ่นลูก คือเป็นชาย 2 คน หญิง 1 คน มีลักษณะนิสัยคล้ายกันเป็นตัวอย่าง มักกระทำผิดคล้าย ๆ กัน เพื่อแสดงให้เห็นการดำเนินไปแบบเป็นวงรอบ และเมื่อรุ่นใดขาดสมาชิกที่เป็น เพศหญิง เพศชายทั้งสองมักต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับป่าหรือน้ำของตน เพื่อให้เป็นไปตามที่ผู้เขียนได้วางเงื่อนไขของคำสาป กระทั่งถึงรุ่นสุดท้ายจึงเกิดเหตุการณ์ที่ว่าขึ้นจริง ประเด็นนี้ **พุทธศักราชสอดคล้องกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ** คล้ายมีการยั่วล้อ ในกรณีของ **ระรินทร์กับระพินทร์** ด้วยสถานะที่ถูกกำหนดให้ทั้งคู่เป็นพี่น้องกัน แต่ความเป็นจริงที่ปรากฏในเรื่อง ทั้งคู่ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดเลย เพื่อความง่ายแก่การเข้าใจใช้การเปรียบเทียบจากแผนผังของทั้งสองตระกูล

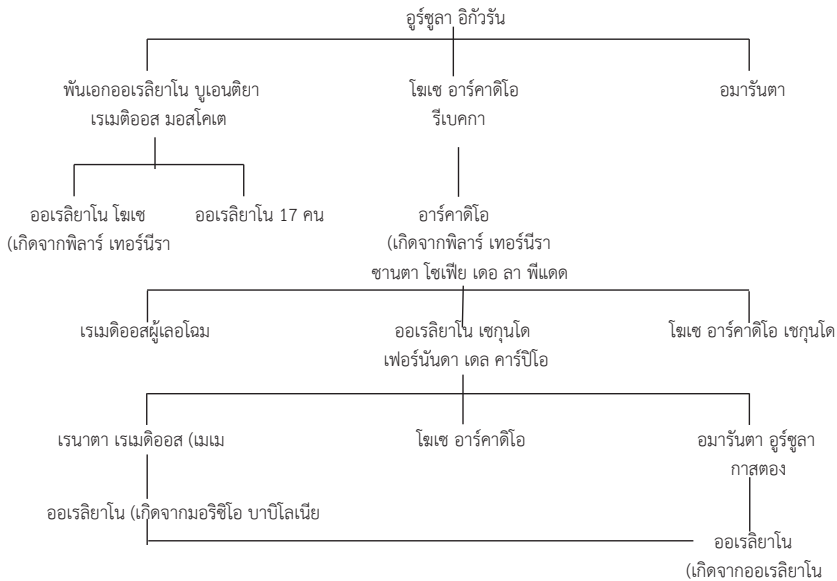
แผนผังตระกูลตั้ง

แผนผังตระกูลบูเอนดिया โฆเซ อาร์คาดีโอ บูเอนดिया

ฉากหลังที่เป็นที่ตั้งหลักของทั้งสองตระกูล แม้จะอยู่ในบริบทผู้อพยพเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในแง่ความสำคัญกับตัวเรื่องอย่างมาก **ตระกูลตั้ง** อพยพเข้าไปในเมือง**แปดริ้ว** หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองสงบลง โดยเข้าไปอยู่ในบ้านและที่ดินเดิมของคหบดีเก่า ตัวเมืองแปดริ้วเป็นแต่เพียงฉากหลัง ที่สอดคล้องกับความสมจริงด้านภูมิศาสตร์ และในแง่สังคมศาสตร์ที่มีชาวไทยเชื้อสายจีน อาศัยตั้งรกรากอยู่เป็นจำนวนมาก ต่างจากเมือง **มาคอนโด** ของ **ตระกูลบูเอนดिया** ที่การเข้ามาก่อตั้งหมู่บ้านก่อนนั้น เป็นการหนีการรังควานของวิญญาณเพื่อนที่ โฆเซ อาร์คาดีโอ บูเอนดिया ฆ่าตาย มาคอนโดจึงเกิดขึ้นและพัฒนาไปพร้อม ๆ กับสมาชิกในตระกูลจากรุ่นสู่รุ่น จากจุดเริ่มต้นที่เป็นสังคมยุค

บรรพกาล หักร้างถางพงก่อตั้งรกราก เป็นสังคมการเกษตรกรรม ผ่านสงครามกลางเมือง เข้าสู่ยุคเกษตรอุตสาหกรรม และถูกควบคุมโดยประเทศทุนนิยม โดยมีรถไฟที่เข้ามาเป็นจุดเชื่อมต่อกับโลกภายนอก การเรียกร้องของภาคประชาชนที่สุดท้ายนำไปสู่การสังหารหมู่ กระทั่งการล่มสลายของตระกูลลูบูเอนดियाและเมืองมาคอนโด **หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว** จึงเป็นการบอกเล่าเรื่องราวของตระกูลลูบูเอนดियाและเมืองมาคอนโด ที่มีพัฒนาการและชะตากรรมร่วมกัน ภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ จึงมีเมืองมาคอนโดเป็นองค์ประกอบหลักด้วย แต่สำหรับ**พุทธศักราชอสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ** เมืองแปดริ้วหลังจากการล่มสลายของตระกูลตั้ง ตัวเมืองก็ไม่ได้รับผลกระทบแต่อย่างใด ด้วยตัวเรื่องต้องการนำเสนอชะตากรรมของตระกูลตั้งเป็นหลัก จึงเป็นข้อแตกต่างที่ชัดเจนในประเด็นนี้

จุดเด่นสำคัญที่น่าสนใจของนวนิยายทั้งสองเรื่องคือ **การเล่าเรื่องควบคู่ไปกับช่วงเวลาที่มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์** ทั้งที่มีตัวละครเข้าไปเกี่ยวข้อง การถูกกล่าวถึง และการคาดคะเนจากเวลาที่ใกล้เคียงสัมพันธ์กัน ประเด็นนี้เป็นอีกจุดเด่นของวรรณกรรมในแนวสัจนิยมมหัศจรรย์ที่แสดงภาพของโลกความจริงและโลกความเชื่อให้ดำเนินไปพร้อม ๆ กัน การเล่าด้วยน้ำเสียงที่ฟังฝันกระทั่งกลายเป็นภาพที่เลื่อนราง เมื่อเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ และการเล่าเรื่องด้วยน้ำเสียงที่จริงจังน่าเชื่อถือเมื่อเป็นเรื่องเหนือธรรมชาตินั้น เป็นนัยที่แสดงออกมาว่า เรื่องราวที่ได้รับฟังทั้งที่น่าเชื่อถือและเรื่องที่เกิดขึ้นจริง อาจไม่แตกต่างกันเลยก็ได้ ด้วยเราต่างเป็นผู้ที่รับสารในชั้นถัดมาเท่านั้น ระหว่างทางอาจมีการบิดเบือนหรือสร้างชุดข้อมูลใหม่ เพื่อผลประโยชน์ของผู้กระทำนี้เอง คือสิ่งที่สัจนิยมมหัศจรรย์พยายามสื่อสารกับผู้อ่าน ด้วยตัวละครที่เป็นคนกลุ่มน้อย ซึ่งได้รับรู้และแสดงภาพในอีกแง่มุมของประวัติศาสตร์ เป็นการขยายพื้นที่ของการรับรู้ผ่านเรื่องเล่าที่แตกต่างไปจากเดิม

หรือเป็นการเพิ่มรายละเอียดที่ประวัติศาสตร์กระแสหลักไม่เคยกล่าวถึง เป็นการเสนอมุมมองใหม่ให้กับผู้อ่านเพื่อขยายโลกแห่งการรับรู้ ซึ่งนวนิยายทั้งสองเรื่องใช้กลวิธีนี้เองสร้างมนตร์เสน่ห์ให้กับตัวเรื่อง และมีบางจุดที่ทำได้ดีเช่นกันทั้งสองเรื่องจึงจะยกตัวอย่างให้เห็นดังต่อไปนี้

พุทธศักราชอัสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ ตัวบทของเริ่มต้นใกล้เคียงกับการปฏิวัติ 2475 ไฉนมายัง สงครามโลกครั้งที่สอง กบฏแมนฮัตตัน เหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 ถึงหลังการสิ้นสุดของสงครามเย็น สังเกตได้จาก ลุงที่เป็นจีนโพ้นทะเลเข้ามาในราวตอนกลางรัชกาลที่ 6 คือประมาณปี พ.ศ. 2460-2461 และเมื่อลุงอายุใกล้ 50 ปีได้รับตงในวัย 15 ปี เข้ามาทำงานในร้านข้าวสารนั้น เมื่อตงอายุ 22 ปี ลุงจึงหาคู่ให้คือเสงี่ยม เมื่อคาดคะเนแล้ว ลุงในวัยหนุ่ม (20-30ปี) เข้ามาสยามราว พ.ศ. 2460 ตงในวัย 15 ปี น่าจะเข้ามาในสยามราว พ.ศ. 2470-2475 และจากตัวบทก็มีข้อสนับสนุนให้เชื่อได้ว่าเป็นเช่นนั้น

“ตาทวดตงก็อายุแค่สิบห้า...เข้ามาทำงานที่ร้านขายข้าวสารของลุง...หนีมาตั้งตัวเอาใหม่ในพระนครราวตอนกลางรัชกาลที่หก...มาจนอายุสี่สิบกว่าจวนจะห้าสิบก็เกิดให้นึกเสียดายกิจการ...จึงเขียนจดหมายไปบอกพ่อของตาทวดตง...จนตาทวดตงอายุได้ยี่สิบสองลุงก็ไปว่าแม่สื่อให้หาเมียให้” (วีรพร นิติประภา, 2561 :21-22)

“หลายต่อหลายปีนับแต่วันที่ยายทวดเสงี่ยมเอาจางสว่างน้อยมานั่งหน้าบ้านเพื่อให้แม่แท้ๆ ของเขาได้มองเห็นอย่างเต็มตาเป็นครั้งสุดท้าย ครอบครัวก็ผ่านเข้าสู่ห้วงเวลาเต็มไปด้วยเหตุการณ์ โลกเอาแต่กลับตาลปัตรพลิกผัน...ซ้ำแล้วซ้ำอีก...การเปลี่ยนแปลงการปกครองอภิวัฒน์สยามที่ทำให้ชาวจีนโพ้นทะเลต้องหวาดวิตกกังวล ในใจอีกมาหลาย

ปี จักรวรรดิญี่ปุ่นและการแผ่ขยายอำนาจของลัทธิฟาสซิสต์ในเอเชีย
บูรพา สงคราม รัฏฐนิยม มาลามาไทย น้ำท่วมครั้งใหญ่หลายครา โรค
ระบาดหลายหน จนมาถึงการอพยพครอบครัวหนีลูกระเบิด...ใส่
พระนครออกพเนจรไปในลำน้ำ กบฏรัฐประหารนับครั้งไม่ถ้วน การลอบ
ปลงพระชนม์รัชกาลที่แปดที่มีตมไปชั่วกาลจักรวาล...แล้วพลิกผันเปลี่ย
พลิกกลับไปกลับมาอีกหลายตลบ” (วีรพร นิติประภา, 2561:29-30)

หลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง ครอบครัวตั้งได้ตั้งรกรากที่แปดริ้ว
เหตุการณ์ที่ทำให้ตระกูลตั้งเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์บ้านเมืองอย่าง กบฏ
แมนฮัตตัน คือจิตรไสวที่เป็นทหารเรือถูกหลอกล่อให้เป็นคนส่งสารกำหนดการ
ก่อกบฏ และจงสว่างที่ทำเพื่อแม่จำต้องฝ่าห่ากระสุน เพื่อเข้าไปตามหาน้องชาย
ณ สมรภูมิมากลางเมือง ซึ่งช่วงนี้เองที่ให้ความรู้สึกรู้ว่าในเหตุการณ์จริงกลายเป็น
ความฟุ้งฝัน เหมือนในหนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว ที่โฆเซ อาร์คาดีโอ เซกุน
โต เผชิญเหตุการณ์สังหารหมู่ผู้ชุมนุมคนงานโรงงานกล้วย

“ทันใดเขาก็เห็นเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง สลัวรางกึ่งวิ้งกึ่งเดินตรงมา มีลูกแมว
อยู่ในอ้อมกอด พอได้ยินเสียงพี่วิ้งเฉียดกหูไปในอากาศกับเห็นเงา
สะท้อนวาววิบสีเงินจาง เขาก็หลับตาแน่น แหกปากร้องลั่นไม่เป็นภาษา
ลืมหูลืมตาครั้งอื่นก็เห็นเด็กผู้หญิงทรุดนั่งอยู่กับโคนต้นไม้...กับลูกแมว
เปื้อนเลือดยังอยู่ในมือที่ทกวางข้างตัว...จงสว่างถึงสำเหนียกว่าหุบไป
แล้ว แล้วจึงโหมคว่ำ งุนงรราวกับวบหล่นลงในฝันร้ายของคนไม่รู้จักกัน...”
(วีรพร นิติประภา, 2561: 200-201)

“เสียงอีจอลของความโกลาหลระเบิดขึ้นกลางฝูงชนอย่างรุนแรง ที่โฆเซ อาร์คาดีโอ เซกุนโดเกือบจะอุ้มเด็กคนนั้นขึ้นมาไม่ทัน...ขณะที่แถวปืนกลเริ่มระดมยิง...ขณะที่เขาล้มลงหน้าอาบเลือดก่อนที่กองทหารมหิม่าจะเข้ามากวาดล้างพื้นที่อันว่างเปล่า...เมื่อโฆเซ อาร์คาดีโอ เซกุนโดฟื้นคืนสติขึ้นมา...เขากำลังนอนหงายหน้าอยู่ในความมืด เขารู้สึกว่ากำลังอยู่บนรถไฟที่แล่นไปเงียบ ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด...เขาพบว่าตนเองกำลังนอนติดกับคนตาย...โฆเซ อาร์คาดีโอ เซกุนโดพยายามหนีไปจากฝันร้ายนี้” (กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ, 2557 : 480-482)

เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับตัวเรื่องคือ การตายของระพีพรโดยตรง ส่วนการจบลงของสงครามเย็น เป็นเหตุที่ส่งผลให้ จอห์นสามีชาวต่างชาติของจรัสแสงเป็นผู้ปิดฉากตระกูลตั้ง

“ระพีพรพุ่งหลาวลงในเจ้าพระยา แทรกตัวลงในเจียงบังคำดิ่งสู่นิ่งสงัด เบื้องล่าง...เขาพ้นจากรัฐธรรมศาสตร์และปลอดภัยแล้ว...ไม่เหมือนจางสว่าง จุน้อย...เขาถูกพบ หลายปีต่อมาตรงรอยต่อเลื่อนรางระหว่างทะเลกับแม่น้ำ ในโครงร่างชาวสะอ้าน ยังไม่โตเต็มวัย...ยังคงมีกลิ่นตัวโปรดคลุ้งอยู่กับคอ” (วีรพร นิติประภา, 2557: 413-414)

“เมื่อจอห์นจีไอหนุ่มเพิ่งปลดประจำการ...ว่าเขาอยากลิ้มทุกอย่างที่เกิดขึ้นในสงครามเวียดนาม และขอจรัสแสงแต่งงาน ...ยังไม่ทันตะเกียกตะกายลุกยืนขึ้นจากน้ำได้ก็เห็นหน้าจอห์นลอยห่างไปแค่อึดใจ...จากนั้นเมื่อเคยฆ่าคนมานับไม่ถ้วนแล้วนั้นก็จับการอบคอจรัสแสง บีบแน่นและกดลงอย่างแรง เธอจมลงใต้น้ำโคลนขุ่นคลั๊ก และดิน และ

กริดร้อง...แต่แค่ไม่กี่นาทีสั้นๆ ก็พ่ายแพ้แก่ความมั่งงุ่น” (วีรพร นิติ
ประภา, 2561: 402-419)

ภายใน ห้องแห่งสายฝน และ ห้องแห่งความเดียวดาย ต่างเป็นสถานที่สำคัญของนวนิยายทั้งสองเรื่อง ที่ถูกผู้เขียนเก็บซ่อนความลับที่จะคลายปมปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ ห้องแห่งสายฝนในเรื่องพุทธศักราชอัสตงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ นั้น เป็นสถานที่ที่ดาวพลดเปลื้องสิ่งที่ค้างคาภายในใจ และพยายามปะติดปะต่อทรงจำต่าง ๆ ที่ได้รับจากยายศรี กระทั่งสุดท้ายความแหงวั้นเหล่านั้นก็รวมกันเป็นรูปร่าง ทำให้ดาวและผู้อ่านค้นพบความจริงที่เฝ้าตามหา ซึ่งคล้ายกันกับในห้องแห่งความเดียวดาย ในเรื่องหนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว ความลับเกี่ยวกับคำทำนายบนแผ่นหนังที่ เมลเกียเตส มอบให้ตระกูลบูเอนดิยาาก็ถูกเปิดเผย และนำไปสู่จุดสิ้นสุดของตระกูล จุดร่วมกันของห้องทั้งสองอีกประการหนึ่งก็คือ บรรยากาศที่เยือกเย็นทึมเทาคล้ายกับอยู่ในโลกพิศวง ที่แม้แต่กลิ่นอับภายในห้องยังแฝงไปด้วยความลึกลับชวนสงสัย แต่ข้อแตกต่างของห้องทั้งสองก็มีเช่นกัน กล่าวคือ ห้องแห่งสายฝนนั้นเป็นที่แห่งการทับซ้อนของมิติ มีแต่จิตวิญญาณที่อยู่ภายในนั้น ส่วนห้องแห่งความเดียวดายเป็นที่ที่คนจริง ๆ เข้าไปอาศัยอยู่ ซ่อนเร้นตัวเองออกจากโลกภายนอก และหมกมุ่นทำบางอย่าง ทั้ง โฆเซ อาร์คาดีโอ บูเอนดิยา ที่ทำการทดลองประหลาด พันเอกออเรเลียโน บูเอนดิยา ผู้พ่ายแพ้จากสงครามประชาชนที่เฝ้าปลอบโยนตัวเองด้วยการทำปลาทองน้อย และ ออเรเลียโน ที่เพียรพยายามถอดคำทำนายในแผ่นหนังจนสำเร็จ และนั่นเองที่นำมาซึ่งจุดจบของเรื่องราว

“ไม่แต่แค่ความคิดแมวกุหลาบดำเท่านั้น ดาวยังได้ยินเสียงของห้องแห่งสายฝนด้วย...ดาวก็ยังไม่ค่อยเชื่อว่าสิ่งที่เห็นในกระจกคือผี...แต่ที่เขาชอบที่สุดในห้องนั้นก็คือทรงจำของยายศรีจะแจ่มกระจ่าง...เมื่อเรียง

ลำดับเวลาที่ถูกเล่าสลับสับสนยากจะจับต้นชนปลาย...แล้วดาวก็เข้าใจว่าทำไมทรงจำของเขาถึงแต่กร้าวแหง่หวุ่น...นอกจากความว่างเปล่าเพราะเขาไม่ได้เป็นใครหรืออะไรทั้งสิ้น ... แต่มันไม่สำคัญหรอก ... ถึงอย่างไรเขาก็ไม่มีทางบอกได้ว่าฝั่งไหนของกระจกคือความจริง หรือว่ามันมีความจริงอยู่หรือไม่” (วีรพร นิติประภา, 2561: 153,387,419)

คำสาปที่ต้องตายด้วยน้ำ ของตระกูลตั้ง เหมือนว่ามีผลกับทุกคนที่ถูกนับเป็นเครือญาติอยู่ในสกุลนี้ เพราะแม่แต่จงสว่างกับยี่สุ่นเอง ที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดเลย ยังต้องตกตายไปด้วยน้ำเช่นเดียวกันกับคนตระกูลตั้งทุกคน ต้นกำเนิดของคำสาปคูจะไม่ค่อยแน่ชัด ทราบแต่เพียงว่าต้นตระกูลตั้งที่เป็นกวีน่าจะมีสืบต่อมาก่อนแล้ว แต่บทสรุปคือทุกคนในตระกูลตั้งตายด้วยน้ำทั้งหมด แต่มีข้อแตกต่างอย่างมากกับ คำสาปลูกมีหางเป็นหมู จะทำให้ตระกูลล่มสลาย อันเนื่องมาจากการมีเพศสัมพันธ์กันเองของคนภายในสายเลือด ด้วยคำสาปนี้ของตระกูลบูเอนดิยาจะเป็น วงรอบใหญ่ เกิดขึ้นแค่เพียงครั้งเดียวเท่านั้น แล้วพรากรทุกสิ่งอย่างให้ดับสูญไป และเป็นสิ่งที่ถูกทำนายไว้ก่อนแล้ว แต่คำสาปตระกูลตั้งจะยังคงอยู่ต่อไป ตราบเท่าที่ยังมีผู้สืบทอดวงศ์วานของตระกูลนี้ น้ำจะยังกลืนกินชีวิตของพวกเขา

“เขาเพิ่งจะรู้เดี๋ยวนั้นเองว่ามารันตา อูร์ซูลามีชีพีหากเป็นน้ำสาวของเขา ... เพียงเพื่อให้เธอและเขาแสวงหากันและกัน ผ่านทางเขาวงกตแห่งสายเลือดที่ซับซ้อนที่สุด จนกระทั่งทั้งคู่ให้กำเนิดสัตว์แห่งตำนานที่นำมาซึ่งอวสานของตระกูล” (กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ, 2557 : 641)

การเปิดเรื่อง จุดแตกหัก และการคลายปมที่จุดจบ

สิ่งที่เป็นจุดเด่นของนวนิยายทั้งสองเรื่องคือ การเปิดเรื่อง จุดแตกหัก และการคลายปมที่จุดจบ ซึ่งทั้งสองเรื่องมีความโดดเด่นน่าสนใจชวนให้ผู้อ่านติดตาม ในการเปิดเรื่องนั้นต่างนำความซับซ้อนทางด้านเวลาและเหตุการณ์เข้ามาใช้ โดยหนึ่งร้อยปีแห่งความเดียว เปิดเรื่องด้วยการเล่าถึงเหตุการณ์ในอนาคตที่ซึ่งตัวละครทวนระลึกถึงประสบการณ์เมื่อครั้งยังเป็นเด็ก ซึ่งเป็นภาคอดีต แล้วเรื่องราวก็เริ่มเล่าจากจุดนั้น จะเห็นได้ว่าเป็นกลวิธีการเล่าที่มีชั้นเชิงอย่างยิ่ง ในการเรียบเรียงระบบความคิดถ้อยคำและเหตุการณ์ ทำให้ภาคอดีตปัจจุบันและอนาคตรวมกันเป็นเส้นเวลาเดียวที่บิดเบี้ยวและวนกลับไปมามากคล้ายกับไร้ที่สิ้นสุด

“อีกหลายปีต่อมา เมื่อเขายืนอยู่หน้าแถวทหารผู้ทำหน้าที่ประหารชีวิต... พันเอกออเรเลียโน... ทวนรำลึก ไปถึงบ่ายวันหนึ่งเมื่อนานมาแล้ว ที่พ่อพาเขาไปดูน้ำแข็งที่เพิ่งค้นพบ”(กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ, 2557:21)

ส่วนพุทธศักราชอัสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ ก็ใช้วิธีการเปิดเรื่องคล้ายกับผู้อ่านต้องอุ้มระเบิดเวลาของความสงสัยเอาไว้ ยิ่งเวลาดำเนินไปเรื่อย ๆ ด้วยการอ่าน ก็ยิ่งจذبและสงสัย เมื่อถึงจุดสิ้นสุดและมันระเบิดออก เขาก็ทำได้เพียงพลิกกลับมาที่จุดเริ่มต้นแล้วร้อง อ้อ! อย่างเช่นตัวละคร ดาว ที่ไม่มีความแน่ชัดอะไรเลยแม้แต่เพศ (ใช้สรรพนามว่า เขา) และหลาย ๆ อย่างผู้เขียนบอกเป็นนัยให้ทราบไว้แล้วตลอดทั้งเรื่อง

“วันละสองครั้ง ตอนสายกับบ่ายแก่ รถไฟจะแล่นผ่าน ทันใดบ้านที่หนึ่งงันกับมิดทิมตลอดเวลานั้นก็จะมีขึ้นขึ้น อีกทั้งครึกโครมด้วยชีวิตชีวา” (วีรพร นิติประภา, 2561: 11)

นี่คือเป็นเสน่ห์ของงานเขียนแนวสัจนิยมมหัศจรรย์ ที่ เป็นความกำกั่งระหว่างโลกความจริงและความเหนือจริง ซึ่งเราไม่อาจแยกได้อย่างชัดเจน ว่าด้านใดมากหรือน้อยกว่าเท่าใดกันแน่ สิ่งเหนือธรรมชาติต่าง ๆ ในเรื่องทั้งสองผสมปนเปออยู่กับประวัติศาสตร์ แต่ก็ไม่สามารถเรียกได้อย่างเต็มปากว่าเป็นเรื่องจริง กึ่งว่าจะใช่กึ่งว่าจะไม่ใช่ ดังในหนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว ที่กล่าวถึงช่วงเวลาในการเล่าเรื่องคาบเกี่ยวกับประวัติศาสตร์โคลอมเบีย ตั้งแต่การตกเป็นอาณานิคม การปฏิวัติปลดแอกสงครามกลางเมือง และการปฏิวัติกล้วยที่มีการสังหารหมู่ผู้ใช้แรงงาน พุทธศักราชสอดคล้องกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ ในตัวบทก็เริ่มต้นด้วยเหตุการณ์ก่อนการปฏิวัติ 2475 สงครามโลกครั้งที่สอง กบฏแมนฮัตตัน เหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 ถึงหลังการสิ้นสุดของสงครามเย็น และมีบางช่วงที่คาบเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จีน ยุคสงครามโลกครั้งที่สองและการปฏิวัติวัฒนธรรม ซึ่งตัวละครหลักของทั้งสองเรื่องได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เหล่านั้น แต่เมื่อถึงบทที่จริงจั่งเช่นนี้ ภาพการบรรยายกลับเลือนรางเหมือนอยู่ในโลกของความฟุ้งฝัน ผิดกับเมื่อเป็นเหตุการณ์เหนือจริงทุกอย่างถูกเล่าด้วยน้ำเสียงที่จริงจั่งแข็งขัน ทั้งหมดส่งเรื่องไปยังจุดหักเหให้ดิ่งลงสู่บ่ทสรูปที่ถูกกำหนดไว้แล้วแต่ต้น ทั้งการอยู่บนขบวนรถไฟที่บรรทุกศพ (หรือกล้วยกันแน่) ผนตกอันยาวนาน และจงสว่างที่ทำลายทุกอย่างของตระกูลลงกับมือ จุดหักเหดังกล่าวนี้ทำให้ทุก ๆ อย่างของทั้งสองเรื่องค่อย ๆ เข้าสู่ัสตงและการคลายปมของเรื่องราว ทั้ง **หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว** ที่ *อเรเลียโน* รุ่นที่ 6 สามารถถอดคำทำนายในแผ่นหนัง ซึ่งกลายเป็นจุดสิ้นสุดของตระกูลบูเอนดิยาและเมืองมาคอนโด ด้วยคำสาปการสืบสายเลือดกันเองของคนในตระกูล ในขณะที่ **พุทธศักราชสอดคล้องกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ** เรื่องเล่าของตระกูลตั้งและตัวผู้เล่าที่แสนจะคลุมเครือ และถูกทำให้กระจ่างชัดในตอนท้าย ทั้งนี้เพราะเรื่องเล่าทั้งหมดเป็นเพียงเสียงแห่งทรงจำของเหล่าวิญญาณที่ยังติดค้างอยู่ในบ้านตระกูลตั้ง ซึ่ง *ดาว* ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างคนที่ยังไม่เกิดกับคนที่ตายไปแล้ว

วิญญาณเด็กที่ยังไม่ได้รับสิทธิ์ให้ลืมตาขึ้นมาดูโลก เป็นแต่เพียงผู้รับทรงจำของผู้อื่น ทรงจำของเรื่องพุทธศักราชอัดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ จิ้งหะว่งวิน และท้ายที่สุดคำสาปของตระกูลตั้งที่ทุกคนต้องตายด้วยน้ำก็ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นความจริง

“เขาเพิ่งจะรู้เดี๋ยวนั้นเองว่ามารันตา อูร์ซูลามีใช้พีทาคเป็นน้ำสาวของเขา ... เพียงเพื่อให้เธอและเขาแสวงหากันและกัน ผ่านทางเขาวงกตแห่งสายเลือดที่ซับซ้อนที่สุด จนกระทั่งทั้งคู่ให้กำเนิดสัตว์แห่งตำนานที่นำมาซึ่งอวสานของตระกูล ... แต่ก่อนจะไปถึงบรรทัดสุดท้าย เขาก็เข้าใจได้แล้วว่าตัวเองจะไม่มีวันได้ออกไปจากห้องนี้อีก เพราะมันถูกเห็นมาแล้วล่วงหน้าว่า เมืองแห่งกระจก (หรือภาพลวงตา) จะถูกกวาดล้างไปด้วยลม และจะหายไปจากความทรงจำของมนุษย์ทันทีที่ออเรเลียโน ... ถอดความจากแผ่นหนังสือสำเร็จ” (กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ, 2557 : 641-642)

“แล้วตัวก็เข้าใจ ว่าทำไมทรงจำของเขาถึงแตกร้างแหงววิน... นอกจากความว่างเปล่า เพราะเขาไม่ได้เป็นใครหรืออะไรทั้งสิ้น ... แต่มันไม่สำคัญหรอก ... ถึงอย่างไรเขาก็ไม่มีทางบอกได้ว่าฝั่งไหนของกระจกคือความจริง หรือว่ามันมีความจริงอยู่หรือไม่ ... แมวที่มีลายเหมือนดอกกุหลาบสีดำกับดวงตาของพรายน้ำ ซึ่งนั่งอำพรางเงียบเขียบอยู่กลางแอ่งเงาสีเฝ้าถ่าน และเฝ้าดูการมาถึงของพายุ ที่ค่อย ๆ พัดพาละอองเรณูสีเหลืองอั้งว้างฟุ้งปลิวข้ามฟ้าสีเทาเข้ามา กลบฝัง ทับถมจนจะจมหายสิ้น...ทุกสิ่ง” (วีรพร นิติประภา, 2561:419-421)

การปิดเรื่องของนวนิยายทั้งสองเรื่องงดงาม และแสดงให้เห็นถึงความสิ้นสูญของการมีอยู่ ที่ชี้ประเด็นไปในทิศทางเดียวกันคือ **เกิดขึ้นแล้ว หรือ ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน** ดังนั้นเรื่องราวที่ถูกเล่าในมุมมองของการสืบทอดในตระกูลจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ในแง่ของความสัมพันธ์ของมนุษย์ ที่เคียงคู่ไปพร้อมกับสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมของยุคสมัยนั้น จึงเป็นตัวแทนของพฤติกรรม และเรื่องการตัดสินใจของผู้คนแห่งยุคสมัย ที่ผู้อ่านจะได้ศึกษาเรียนรู้ รวมไปถึงมุมมองการรับรู้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในจุดนี้นวนิยายทั้งสองเรื่องทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์แล้ว เพราะการรับรู้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นความเว้าแหว่ง และความคลาดเคลื่อนของเรื่องราวที่ถูกเล่าสืบทอดกันมา

การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของจิตวิญญาณ

มนุษย์เป็นนักเดินทางมาแต่ยุคอดีตกาล กระทั่งเรารู้จักการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์จึงตั้งชุมชนเป็นหลักแหล่ง สร้างวัฒนธรรมต่าง ๆ ขึ้นมากมาย แต่กับบางคนบางกลุ่มหรืออาจจะเทียบเป็นสัดส่วนที่มากกว่าที่คิดก็ยังคงเคลื่อนที่อยู่เสมอ การโยกย้ายเป็นไปเพื่อการตามหาและค้นพบสิ่งที่ดีกว่า หรือการพยายามหนีจากบางสิ่งอย่าง หรืออาจเป็นได้ทั้งสองทาง ซึ่งในเรื่องทั้งสองนี้จุดเริ่มต้นของเรื่องราวก็เป็นเรื่องของผู้อพยพที่ร่อนเร่เพื่อหนีและตามหาบางสิ่ง ตระกูลบูเอนดिया หนีการรังควานของวิญญาณเพื่อนที่ *โฆเซ อาร์คาดีโอ* ได้สังหาร และคำสาปของการเสพสมในสายญาติใกล้ชิด ตระกูลตั้งเกิดขึ้นโดยตง ที่หนีความอ้ำหืดของสงครามและความแร้นแค้น ข้ามน้ำพันทะเลจากจีนมาสยามโดยมีคำสาปที่ต้องตายด้วยน้ำติดตัวมา จุดจบของทั้งสองตระกูลลงเอยที่การสูญหายแบบเดียวกัน แต่ ตง นั้นหวังที่จะกลับแผ่นดินแม่เสมอ เขาพยายามสร้างแนวทางต่าง ๆ แต่ทุกอย่างก็ไม่เป็นใจ ทิ้งไว้เพียง *ผิงมู่* เมียสาวกับ *ฮง* ทายาทสืบสกุลที่ไม่เคยรู้

ว่ามีตัวตน การอพยพของทั้งสองตระกูลมายังพื้นที่ใหม่ทั้งมาคอนโดและแปดริ้ว จึงเป็นการสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของทั้งสองครอบครัว แต่ในประเด็นนี้มีรายละเอียดปลีกย่อยที่ว่ามาคอนโดเริ่มตั้งรกรากจากชุมชนเล็ก ๆ กระทั่งพัฒนาการ เจ็ดชั่วอายุคนจนรุ่งเรืองถึงขีดสุดกระทั่งล่มสลาย แต่บ้านตระกูลตั้งนั้นออกไป ในแนวทางการเป็นปัจเจกมากกว่า คือเป็นเรื่องภายในครอบครัวเป็นหลัก เกี่ยวข้องกับสังคมโครงสร้างขนาดใหญ่ น้อย ลำดับขั้นก็เพียงสามชั่วอายุคน เท่านั้น ประเด็นนี้คือจุดแตกต่างของสองเรื่องอย่างชัดเจน โดยประเด็นดังกล่าว จะมีความสอดคล้องกับความคิดเรื่องการตั้งถิ่นฐานของชาวจีนโพ้นทะเลในสยาม ที่ข้อเขียนของ G. William Skinner (Chinese Society in Thailand) ได้แสดงความเห็นว่า การกลืนกลายของคนจีนในสยามเป็นสิ่งที่ชี้ว่า ภายในสี่ชั่วอายุคน คนจีนจะกลายเป็นคนไทยอย่างสิ้นเชิง (คนจีนจะกลายเป็นคนไทยคือลักษณะ ความเป็นจีนนั้นหายไป) ซึ่ง วาสนา วงศ์สุรวัฒน์ ได้แย้งว่า “ไม่สามารถบอกได้ อย่างชัดเจนว่าในสี่ชั่วอายุคน คนจีนจะกลืนกลายเป็นคนไทย ที่ชัดเจนคือในสี่ ชั่วอายุคนจะไม่พูดภาษาจีนแล้ว (ซึ่งเกิดขึ้นจริง) แต่ในสี่ชั่วอายุคนสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนคือ ตระกูลคนจีนที่ภายในสี่ชั่วอายุคนสร้างตัวตนให้มีความน่า สนใจ คือตระกูลที่สี่ชั่วอายุคนนั้นต้องรู้จักสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับ ศูนย์กลางทางอำนาจการเมืองของไทย ถ้าภายในสี่ชั่วอายุคนไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับชนชั้นนำสยามได้ ก็จะถูกกลืนกลายไปอย่างสิ้นเชิงจนถูกลืมนว่ามีคนกลุ่มนี้อยู่” (วาสนา วงศ์สุรวัฒน์, 2561 : 1)

ดังข้างต้น จะเห็นได้ว่า การอพยพหนีภัยสงคราม และความขัดแย้งของ คนไทยกับคนจีนของตระกูลตั้ง โดยเข้ามาอยู่ในเมืองแปดริ้วนั้นเป็นเค้กลางของ การล่มสลายของตระกูลนี้ ซึ่งต่อมาในต้วบทก็ปรากฏชัดว่าตระกูลตั้งนั้น ดำรง อยู่ได้เพียงสามชั่วอายุคน และนอกจากจะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับส่วน

กลางได้แล้ว ตัวบทยังแสดงให้เห็นถึงความเป็นปฏิบัติของส่วนกลาง
 เนื่องจากจิตรไสวมีส่วนร่วมกับกฎแมนฮัตตัน แต่จะด้วยประการใดก็ตาม นี้
 เป็นข้อบ่งชี้หนึ่งถึงการอัสตงอีกประการของตระกูลตั้ง

นอกจากนี้ สิ่งที่หักเหให้ตระกูลตั้งจมดิ่งสู่การล่มสลายอย่างรวดเร็วคือ
 ความผิดพลาดในด้านการบริหารชีวิตและธุรกิจครอบครัวของจิตรไสว ที่พ่ายแพ้
 ต่อการพนันและกามตัณหา ทั้งนี้เพราะคนจีนไม่สามารถทำงานได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพหากขาดระบบการบริหารงานแบบครอบครัว เมื่อจงสว่างจากไป
 หน้าที่หัวหน้าครอบครัวตกเป็นของจิตรไสว แต่จิตรไสวผิดพลาดในด้านการ
 บริหาร เพราะไม่เคยเผชิญกับปัญหาด้านเศรษฐกิจอย่างจงสว่าง และเขาถูกอบรม
 สั่งสอนมาด้วยแนวคิดแบบทหารเร็วมากกว่าการเป็นนักธุรกิจ เมื่อถูกล่อลวง
 ด้วยเกมโกง จิตรไสวจึงตกเป็นเหยื่อที่ต้องสูญเสีย เขาจึงตัดข้อมนอยแต่พอตัว
 และการอัสตงของเขาทิ้งภาระหนี้สินไว้อีกมากมาย ตง จึงต้องกลับมากู้
 สถานการณ์ และต้องอัสตงไปอีกคน ตระกูลตั้งที่เหลือเพียงผู้หญิงที่ไม่เคยเป็น
 หัวหน้าครอบครัวจึงตกอยู่ภาวะที่ยากลำบาก พร้อมทั้งต้องดูแลระพีรินทร์และระ
 รินทร์ ความเป็นอยู่จึงกระเทือนกระทบง่อนแง่นตลอดมา เมื่อจอห์น (สามีจรัส
 แสง) ขึ้นมาเป็นผู้นำครอบครัว ที่ต่างภาษาต่างความเชื่อ อัสตงของตระกูลตั้งก็
 ค่อย ๆ คล้อยต่ำ และลับขอบฟ้าไปอย่างมีไม่วันวนกลับ

บทสรุป

พุทธศักราชอัสตงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ อาจมีส่วน
 ที่เหมือนกับ หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว อยู่หลายประการ แต่ในรายละเอียด
 ปลีกย่อยความต่างมีมากกว่าความเหมือน ในส่วนที่เหมือนคือ พุทธศักราชอัสตง
 กับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ มุ่งเน้นสะท้อนแสดงชะตากรรมของ
 ลูกจีนโพ้นทะเลในมุมของความเป็นปัจเจก ที่ถูกสถานการณ์และสภาพสังคมบีบ
 บังคับให้เป็นไป และนำพาสมาชิกทุกคนในตระกูลตั้งไปสู่จุดจบ แต่หนึ่งร้อยปี

แห่งความโดดเดี่ยว มุ่งแสดงภาพที่ใหญ่กว่า คือการก่อเกิดริ้วสร้างสังคมโดยมีตระกูลบุญเอนดियाเป็นส่วนประกอบ ตัวละครที่เลือกเผชิญหน้ากับชะตากรรม แม้จะมีเพียงความพ่ายแพ้รออยู่ ส่วนที่เป็นความแตกต่างกันอย่างชัดเจนคือ กลวิธีการเล่าเรื่องโดยพุทธศักราชอัสตงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ เป็นการเล่าเรื่องราวผ่านความทรงจำของตัวละครตัวหนึ่ง ไปสู่ตัวละครที่ไม่ได้อยู่ร่วมเหตุการณ์แต่เป็นผู้เล่าเรื่องด้วย ส่วน **หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว** เป็นน้ำเสียงของผู้เล่าที่เฝ้ามองเหตุการณ์ ท้ายที่สุดแล้ว นวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ต่างให้บทเรียนสำคัญที่มนุษยชาติพึงระลึก คือการกระทำผิดในเรื่องเดิมๆ ซ้ำ ๆ การเลือกที่จะมองความหลากหลายในแง่มุมของประวัติศาสตร์ และแง่ที่ชาติทุนนิยมเป็นชาติกรของนวนิยายทั้งสองเรื่อง ตระกูลบุญเอนดियามีอาจอยู่ยั่งยืนยงได้ฉันใด ตระกูลตั้งก็ไม่อาจอยู่ถึงวันที่คนจีนเป็นใหญ่ในแผ่นดินไทยได้ฉันนั้น ทั้งสองต่างถูกสายลมพายุคลื่นพัดกระหน่ำ ผืนดินกลบกลืนและจมดิ่งสู่ห้วงน้ำลึกเพียงแต่...หนึ่งนั้นหายไปอย่างรวดเร็วในพริบตา ส่วนอีกหนึ่งทิ้งเศษซากทับถมความทรงจำไว้ แล้วค่อย ๆ ผุกร่อน เลือนราง ถูกหลงลืม และจะจางหายไปมากที่สุด . . . เราทุกคนก็เช่นกัน . .

เอกสารอ้างอิง

วีรพร นิติประภา. (2561). พุทธศักราชอัสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ. กรุงเทพฯ: มติชน.

กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ. (2557). หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว. (ปณิธาน-ร.จันเสน, แปล). กรุงเทพฯ: สามัญชน.

วาสนา วงศ์สุรวัฒน์. (2561). “เรื่องลับลูกจิ้นสยาม”. สืบค้น 9 พฤษภาคม 2563, จาก <https://bit.ly/2YXbnik>

ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ วารสารฟ้าเหนือ

วารสารฟ้าเหนือ กำหนดตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม) วารสารยินดีพิจารณาตีพิมพ์บทความวิจัย (Research Article) บทความ Academic Article) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เพื่อตีพิมพ์ตามที่เห็นสมควรและไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาลงพิมพ์ในวารสารใดๆ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขาดังต่อไปนี้ มนุษยศาสตร์ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณกรรม ศิลปะ ดนตรีและการแสดง สาขาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และชาติพันธุ์ศึกษา ซึ่งกองบรรณาธิการจะพิจารณาต้นฉบับ (Manuscript) ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้อ่านหากผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม บทความอาจถูกตัดแปลงแก้ไขเนื้อหาในรูปแบบและสำนวนตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะให้แก่ผู้นิพนธ์เพื่อดำเนินการ หากผู้นิพนธ์มีเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอแนะได้ ขอให้ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกองบรรณาธิการจะได้พิจารณาการตีพิมพ์ต่อไปและเพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

การจัดเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของบทความ 10-15 หน้ากระดาษ A4 พิมพ์หน้าเดียว (นับรวมรูปภาพ ตารางเอกสาร อ้างอิง และภาคผนวก)
2. รูปแบบตัวอักษร ให้จัดพิมพ์ด้วยแบบตัวอักษร TH SarabunPSK เท่านั้น
3. ชื่อเรื่องบทความภาษาไทยขนาดตัวอักษร 18 pt. (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
4. ชื่อเรื่องบทความภาษาอังกฤษขนาดตัวอักษร 18 pt. (ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
5. ชื่อผู้เขียนทุกคนขนาดตัวอักษร 14 pt. (ตัวหนา)
6. ชื่อสังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยขนาดตัวอักษร 14 pt. (ตัวอักษรปกติ ไม่เอียง จัดชิดขวา)
7. Corresponding Author E-mail ขนาดตัวอักษร 12 pt.
8. เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษขนาดตัวอักษร 16pt. จัดชิดซ้ายขวาพิมพ์ 1 คอลัมน์
9. คำสำคัญ ภาษาไทย 3-5 คำ ขนาดตัวอักษร 16 pt. คำว่า คำสำคัญ (ตัวหนา) และต่อด้วย (:) แต่ละคำศัพท์ตัวไม่หนา วรรค 2 เคาะระหว่างคำ จัดชิดซ้าย เช่น คำสำคัญ : คำกริยาภาษาไทย หน่วยสร้างกริยาเรียง ภาษาวัยรุ่น
10. Keywords ภาษาอังกฤษ 3-5 คำ ขนาดตัวอักษร 16 pt. คำว่า Keywords (ตัวหนา) และต่อด้วย (:) แต่ละคำศัพท์ ตัวไม่หนา คั่นด้วย (,) และ เคาะ 1 ครั้ง จัดชิดซ้าย เช่น Keywords : Thai Verb, Serial Verb Construction(svc), Teenager Language
11. ชื่อหัวเรื่องขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดชิดซ้ายไม่ใส่เลขลำดับที่
12. เนื้อหาบทความ พิมพ์ 2 คอลัมน์ ในแต่ละคอลัมน์ให้ชิดขอบซ้ายขวาขนาดตัวอักษร 16 pt.

13. เนื้อหาบทความ ย่อหน้า 1 ชม.
14. ชื่อตารางขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) ให้ระบุไว้บนตารางจัดขีดซ้าย ได้ ตารางให้บอกแหล่งที่มา จัดขีดซ้าย ส่วนรายละเอียดตัวอักษรปกติ
15. ชื่อรูป ชื่อแผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) ให้ระบุไว้ได้รูป แผนภูมิ จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ ได้รูปแผนภูมิให้บอก แหล่งที่มาจัดขีดซ้าย
16. ระยะขอบกระดาษ 1 นิ้ว (2. 54 ซม.) เท่ากันทุกด้าน
17. หมายเลขหน้า ให้ใส่ไว้ตำแหน่งด้านล่างขวาดั้งแต่ต้นจนจบบทความ ขนาดตัวอักษร 16 pt.
18. ชื่อเอกสารอ้างอิงขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดขีดซ้าย
19. เนื้อหาเอกสารอ้างอิงขนาดตัวอักษร 16 pt. พิมพ์ 1 คอลัมน์

ส่วนประกอบของบทความ

1. ชื่อเรื่องบทความ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
2. ชื่อผู้เขียนทุกคน (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
3. บทคัดย่อ (Abstract) ความยาวไม่เกิน 350-500 คำ และคำสำคัญ (Key-word) 3-5 คำ (ภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ)
4. เนื้อเรื่อง
  - 1) บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา และบทสรุป
  - 2) บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำวัตถุประสงค์ ทบทวนวรรณกรรม วิธีการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย
  - 3) บทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย การเกริ่นนำ การสรุปเนื้อหาโดยย่อ การวิจารณ์หนังสือ

5. เอกสารอ้างอิง
6. ถ้ามีรูปภาพ แผนภูมิ ตารางประกอบ หรืออื่น ๆ ต้องมีหมายเลขกำกับในบทความ อ้างอิง แหล่งที่มา ของข้อมูลให้ถูกต้องชัดเจน และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ใช้รูปภาพสีหรือขาว-ดำที่ มีความคมชัด และส่งภาพถ่ายต้นฉบับหรือไฟล์รูปภาพแยกต่างหาก แนบมาพร้อมกับบทความด้วย

รายละเอียดส่วนประกอบของบทความ

คำแนะนำในการเขียนอ้างอิง การเขียนอ้างอิงในวารสารฟ้าเหนือ กองบรรณาธิการได้ยึดการเขียนอ้างอิงแบบ APA Style ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 6 ปี ค.ศ. 2010 โดยปรับให้เข้ากับบริบทของไทย รูปแบบการเขียนอ้างอิงแบบ APA ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) การอ้างอิงในเนื้อหา 2) การเขียนอ้างอิงท้ายบท

1. การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text Citation)

การอ้างอิงเนื้อหาเป็นการอ้างอิงในระบบนามปีโดยระบุชื่อผู้แต่ง และปีพิมพ์ เพื่อเป็นการแนะนำผู้อ่านไปยังแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงท้ายเล่มเอกสารวิชาการที่มีการจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร การอ้างอิงในเนื้อหา มี 2 ลักษณะ คือ

1) การอ้างอิงชื่อผู้แต่งก่อนข้อความ

ในกรณีที่ชื่อของผู้แต่งที่เป็นคนไทยให้ปรับเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้ชื่อ-สกุลผู้แต่ง ตามด้วยปีที่พิมพ์ ในวงเล็บ หรือเครื่องหมายทวิภาคหน้า เลขหน้าในวงเล็บ เช่น

Triwiset (2009) พบว่า.....หรือ

Triwiset(2009: 3) พบว่า.....

2) การอ้างอิงชื่อผู้แต่งท้ายข้อความ

ในกรณีที่ชื่อของผู้แต่งที่เป็นคนไทยให้ปรับเป็นภาษาอังกฤษ

โดยใช้ชื่อสกุลผู้แต่งและปีที่พิมพ์ตามด้วย เครื่องหมายจุลภาคหลังชื่อผู้แต่งในวงเล็บ หรือ เครื่องหมายทวิภาคหน้าเลขหน้าในวงเล็บ เช่น

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นไทย... (Triwiset, 2009) หรือ

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นไทย... (Triwiset, 2009: 4)

การอ้างอิงตามผู้แต่งคนอื่น ให้ใช้ว่า “อ้างใน” (เอกสารภาษาไทย) หรือ “cited in” (เอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษ) ส่วนการอ้างอิงใน รายการอ้างอิง ให้ใช้เอกสารอ้างอิงของผู้แต่งที่อ่านมา ไม่ใช่อ้างอิงผู้แต่งเอกสารต้นฉบับ เช่น

การศึกษาของ Triwiset (1989 cited in Kingkham, 2010: 23)

2. รายการอ้างอิง (Reference List)

การเขียนรายการอ้างอิงท้ายบทความ ในกรณีของรายการอ้างอิงที่เป็นภาษาไทยให้ปรับเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด การอ้างอิงผู้แต่งคนเดิมในลำดับเดียวกันให้เรียงลำดับโดยใช้ปีที่พิมพ์ก่อนเป็นหลัก เช่น

Kingkham, W. (2000).

Kingkham, W. (2001).

การอ้างอิงผู้แต่งคนเดิมที่ตีพิมพ์ในปีเดียวกันให้ใช้ตัวอักษร a หรือ b เป็นต้น ภายหลังจากปีที่พิมพ์ภายในวงเล็บ เช่น Bahati, J.R. (2001a). Control...

Baheti, J. R. (2001 b), Roles of...

ในกรณีที่เอกสารอ้างอิงเป็นภาษาไทยชื่อเรื่องให้เขียนทับศัพท์โดยใช้หลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน (Romanization) โดยใช้โปรแกรมแปลงสำส่นในวงเล็บ () และแปลชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ เขียนในวงเล็บเหลี่ยม □ ดังตัวอย่าง

1. หนังสือทั่วไป

Kongkanan, W. (2013). **Wannakhadisueksa.** (in Thai) [Thai Literature Study] Bangkok: Office of the Welfare Promotion Commission for Teachers and Education Personnel.

2. บทความในวารสาร

Phonpradapphet, P. (2017). **Bukhalathitthan: Uppalak nai mumong thang**

phasasat parichan. (in Thai) [Personification: Metaphor in Cognitive Linguistic]. Journal of Rommayasan, 15 (1): 2.

บทความในวารสาร Journal Article

Author, A. A., & Author, B. B. (Year). **Title of article.** Title of Journal, volume number (issue number if necessary), inclusive page numbers.

Jacoby, W. G. (1994). **Public attitudes toward government spending** American Journal of Political Science, 38 (2), 336-361

บทความในหนังสือพิมพ์

Author, A. A. (Year, date). Title of article. **Title of Newspaper:** Section, inclusive page numbers.

Hatch, B. (2006, July 13). **Smoke lingers for those who keep hospitality flowing**, Australian Financial Review, p. 14.

หนังสือ Book

Author, A. A., & Author, B. B. (Year). Title of work: Subtitle (edition.). volume(s).). Place of publication: Publisher

Colclough, B., & Colcloud J. (1999). **A challenge to change**, London, England Thorsons.

บทหนึ่งในหนังสือ Book Chapter

Author, A. A. (Year). **Title of chapter or part**. In A. A. Editor & B. B. Editor (Eds), Title: Subtitle of book (Edition, inclusive page numbers). Place of publication: Publisher.

Friese, C., Hofmann, W., & Wanke, M. (2003). **The impulsive Consumer: Predicting consumer behavior with implicit reaction time measures**. In M. Wanke (Ed.), Social psychology of consumer behavior (pp. 335-364). New York, NY: Psychology Press.

หนังสือแปล Book in Translation

Author, A. A. (Year). **Title of Book: Subtitle of Book** (T. T. Translator, Trans.). Place of publication: Publisher.

Laplace, P. S. (1951). **A philosophical essay on probabilities** (F. W. Truscott & F. L. Emory, Trans.). New York: Dover.

รายงานการประชุมวิชาการ Conference Paper

Author, A. A. (Year, Month date). Title of paper. In A. Editor, B. Editor, & C. Editor. **Title of Published Proceedings**. Paper presented at Title of Conference: Subtitle of Conference, Location (inclusive page numbers). Place of publication: Publisher.

Rowling,. (1993, September). Schools and grief: How does Australia Compare to the United States. In Wandarna Coowar: Hidden grief. **Paper presented at the Proceedings of the 8th National Conference of the National Association for Loss and Grief (Australia), Yeppoon, Queensland (pp. 196-201).** Turramura, NSW: National Association for LOSS and Grief.

วิทยานิพนธ์ที่ยังไม่ตีพิมพ์ Unpublished Thesis

Author, A. A. (Year), Title of thesis: Subtitle. Unpublished thesis type, University. Location of University.

Hos, J. (2005). **Mechanochemically Synthesized nanomaterials for intermediate temperature solid oxide fuel cell membranes.** Unpublished PhD thesis, University of Western Australia, Crawley, Western Australia.

รายงานวิจัย Research Report

Author, A. A. (Year), Title (Report No. Xx), Location: Publisher.

Turnitin. (2003), **What's wrong with Wikipedia?:** Evaluating the sources by students. Oakland, CA: iParadigms, LLC.

การสัมภาษณ์ Interview

Author, A. (Year, Month date), Interview type [email, phone, personal interview personal interview with.

Cloyd, A. (2014, July 29), Personal interview

เอกสารจากอินเทอร์เน็ต Internet Document

Author, A. A. (Year), Title: Subtitle. Retrieved from Source or supplier information: internet address

Goldberg, 1. (2000). Dr. Ivan ‘s depression central. Retrieved from <http://www.psycom.net/depression.central.html>

รูปแบบการเขียนบทความตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฟ้าเหนือ

ชื่อเรื่องภาษาไทย

(TH Sarabun PSK 18 point ตัวหนา)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH Sarabun PSK 18 point ตัวพิมพ์ใหญ่และตัวหนา)

ชื่อผู้เขียนคนที่ 1¹ ชื่อผู้เขียนคนที่ 2² และชื่อผู้เขียนคนที่ 3³ (ภาษาไทย)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวหนา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียน
ท่านแรกและคณะ

.....(อีเมล ไม่ใส่คำว่า อีเมล TH Sarabun PSK 12 point)

ชื่อผู้เขียนคนที่ 1¹ ชื่อผู้เขียนคนที่ 2² และชื่อผู้เขียนคนที่ 3³ (ภาษาอังกฤษ)

(TH Sarabun PSK 14 point ตัวหนา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียน
ท่านแรกและคณะ

..... (E-mail ไม่ใส่คำว่า E-mail TH Sarabun PSK 12 point)

¹สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ²สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย
³สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย (ภาษาไทย)
(TH Sarabun PK 14 point ตัวธรรมดา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียน
ท่านแรกและคณะ ชิดขวา

¹สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ²สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย
³สังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย (ภาษาอังกฤษ) (TH Sarabun PSK 14
point ตัวธรรมดา) กรณีมากกว่า 3 ท่านให้ใส่ชื่อผู้เขียนท่านแรกและคณะ
ชิดขวา

บทคัดย่อ (TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนาขีดซ้าย)

บทคัดย่อ ความยาวไม่เกิน 350-500 คำ (TH Sarabun PSK 16 point
ตัวธรรมดา)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำสำคัญ: // ก // ขข // คคจำนวน 3-5 คำ

(TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดาขีดซ้าย เคาะระหว่างคำ 2
เคาะ)

Abstract (TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนาขีดซ้าย)

บทคัดย่อความยาวไม่เกิน 350-500 คำ (TH Sarabun PSK 16 point
ตัวธรรมดา)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: // aa // bb // cc จำนวน 3-5 คำ

(TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดาขีดซ้ายเคาะระหว่างคำ 2 เคาะ)

บทนำ (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนาขีดซ้าย)

เนื้อหา .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดาตั้งคำขีดซ้าย-ขวาย่อหน้า1ชม.
Tab 05)

วัตถุประสงค์การวิจัย (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนาขีดซ้าย)

- 1.....
- 2.....
- 3.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดาตั้งคำขีดซ้าย-ขวาย่อหน้า1ชม.
Tab 0. 5)

บททวนวรรณกรรม (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนาขีดซ้าย)

เนื้อหา .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดาตั้งคำขีดซ้าย-ขวาย่อหน้า1ชม.
Tab 0. 5)

วิธีการวิจัย (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนาขีดซ้าย)

เนื้อหา .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าขีดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม. Tab 0. 5)

ผลการวิจัย (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนาขีดซ้าย)

เนื้อหา .....

.....
.....
.....
(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าขีดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม. Tab 0. 5)

อภิปรายผลและสรุปผล (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนาขีดซ้าย)

เนื้อหา .....

.....
.....
.....
.....
.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าขีดซ้าย-ขวา ย่อหน้า 1 ซม. Tab 0. 5)

Reference (หัวข้อ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนาขีดซ้าย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(เนื้อหา TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา ตั้งค่าขีดซ้าย-ขวาย่อหน้า 1 ซม. Tab 0. 5)

ตัวอย่าง การนำเสนอข้อมูลตารางและรูปภาพ แผนภูมิต่างๆ

ตาราง / 1/ / ชื่อตาราง...

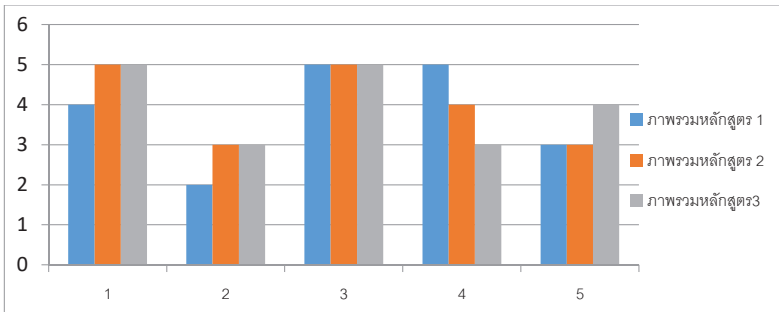
(“ตารางที่” TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา ขีดซ้าย)

(ชื่อตาราง TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

x	x	x	x
x	x	x	x
x	x	x	x
x	x	x	x
x	x	x	x

ภาพที่ 2 ข้อมูล (TH SarabunPSK 14 ตัวหนา)

รูปที่ /1 / / ชื่อรูปภาพ, แผนภูมิ

(“ รูปที่” TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนักกลางตั้งค่าเป็น 1 คอลัมน์
(ชื่อรูปภาพ TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)
(ทั้งนี้ ตาราง / รูปภาพ แผนภูมิ สมการต่างๆ สามารถทำเป็นคอลัมน์เดี่ยวก็ได้
ขึ้นอยู่กับขนาดและความเหมาะสม)

1. ดนตรีในวัฒนธรรมไทยอง จังหวัดเชียงราย
องอาจ อินทนิเวศ
2. กลวิธีการพูดให้น่าใจของเมนเทอร์ในรายการ
The Face Thailand
อภิษฐา คงนวลใย, มาโนช ดินลานสกุล, ปริญญากรรม ชูแก้ว
3. การศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษา
ญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่น ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
รัตน์ดีกุล บัวจันทร์
4. สำนวณสถานภาพรูปแบบการสอนอ่านวรรณคดีไทยจาก
งานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2547 - 2561
ยุทธิชัย อุกการดี, มาโนช ดินลานสกุล, ปริญญากรรม ชูแก้ว
5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
ของนักศึกษาจีนและชุมชนบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย
อรทัย ชันโท
6. พุทธศักราชสอดคล้องกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ”
: ความเหมือนในความต่างกับนวนิยายระดับโลก
“หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว”
ประณต พลประสิทธิ์, บุญยเสนอ ตวีวิเศษ